

د قرآن پلوشي

د يوسف سوره

حکمتیار

پلورل شوی صحرايي زلمی!

څنگه له زندانه قصر ته ورسېدو

او د نړۍ تر ټولو د ستر او متمدن ملک پاچا شو؟

راشئ د يوسف له سوري ئې زده کړو!

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

که تاريخي پېښو ته په عاميانه سترگه وکتل شي نو دا گمان په انسان کي راولاړوي چي اقتدار به تل په واکمني طبقې کي له يوه نه بل ته انتقالېږي او له واکمنانو به د دوی اولاد ته په ميراث پاته کېږي، دا ورته گران او حتی محال برېښي چي په لاندې طبقې کي چا ته اقتدار په لاس ورشي، د عاميانه ذهن خاوندان دا د تاريخ پرېکنده حکم گڼي چي واکمنه طبقه به تل حکومت کوي او محکومه طبقه به تل د دوی واکمني ته غاړه ږدي، د پيغمبرانو عليهم السلام او د مصلح دعوتگرانو او انقلابيونو يوه لويه ستونزه تل دا وه چي څنگه خلک په دې قانع کړي چي دا يو غلط ذهنيت دی، دا ذهنيت د ټولني روان وضعيت په دوی کي راپيدا کړی، دوی کولی شي دا حالت بدل کړي، د ظالمو واکمنانو تخت او تاج رانسکور کړي او اقتدار ئې پای ته ورسوي، عام ولس يوازي په استدلال سره په دې خبري نه شو قانع کولی چي په دوی کي د دې حالت د بدلولو او د يوه انقلاب راوستو توان شته، که دوی همت وکړي، ملا وتړي، د ظلم په خلاف پاڅي نو الله تعالی به ئې مرسته کوی، په دې وينا د باور کولو لپاره بايد داسي تاريخي واقعيتونه د دوی مخي ته کېښودل شي چي دا حقيقت ثابتوي، دلته ده چي په مخکښو تاريخي پېښو د استناد ضرورت مخي ته راځي او همدا سبب دی چي

سريزه د قرآن پلوشې

قرآن د تېرو امتونو قصې زموږ مخي ته ږدي، قرآن د همدې لپاره د يوسف عليه السلام او موسى عليه السلام قصه په ډېر تفصيل سره رااخلي، او په ترڅ کي ئې همدا حقيقت موږ ته ثابتوي، موږ ته وايي: وگورئ څنگه يو پلورل شوی صحرايي زلمی له زندانه قصر ته ورسېدو او د نړۍ تر ټولو د ستر او متمدن ملک پاچا شو؟ وگورئ د فرعون د غلامانو له ډلي نه څنگه يو فراري زلمی په دې موفق شو چي مظلومان د ظالمانو په ضد متحد او پاڅون ته چمتو کړي، بري ته ورسېږي او فرعون او لښکري ئې د سيند په څپو کي غرق شي!!

د يوسف سوره په مکه مکرمه کي هغه وخت نازل شوې چي پيغمبر عليه السلام د قريشو له سخت مخالفت سره مخامخ وو، د دغو مخالفتونو لارښوونه د قريشو هغو مذهبي او قومي مشرانو کوله چي پيغمبر عليه السلام او د هغه دعوت ئې د خپل زعامت لپاره ستر گواښ بالو، هغوی د رسول الله صلي الله عليه وسلم د فکري او اخلاقي عظمت په وړاندي ځان وړوکی احساساوو او داسي ئې انگېرله چي د ده سپېڅلي شخصيت، لوړ اخلاق، اوچت افکار، عدالت غوښتنه، د مظلومانو ملگرتيا او له ظلم، فساد او بې عدالتۍ سره ئې نه پخلا کېدونکې مبارزه به د دې سبب شي چي د قريشو مذهبي او قبيلوي زعما او مشران له زعامته خلع شي او ټول خلک به پيغمبر عليه السلام د زعيم او مشر په توگه غوره کړي، د همدې لپاره ئې د پيغمبر عليه السلام په ضد مخالفتونو ته لمن وهله او د لازياتولو لپاره ئې هلي ځلي کولې

دغو مخالفتونو هغه وخت زور واخيست چي د قريشو مشرانو وليدل چي د قوم ځوانان او د ټولني صالح او نېک شخصيتونه د پيغمبر عليه السلام دعوت ته په پراخه پيمانه لبيک وايي، د غورځنگ لمنه په چټکۍ سره پراختيا مومي او د مؤمنو ځوانانو گواښل، تعذيب او فشار هم د دغه دعوت د مخ په زياتېدونکي خپرېدو مخه نه شي نيولی، له همدې امله د دوی يوې ډلي هڅه کوله چي رسول الله صلي الله عليه وسلم له مکې نه تبعيد کړي، بله ډله ئې د ده په وژلو پسې وه او نورو د ده د په بندي کولو په ټينگار کاوو.

د قرآن پلوشې سريزه

- په دې مبارکې سورې کې د انسان خو اساسي پوښتنو ته ځواب ويل شوی:
- په فکري او سياسي مبارزاتو کې وروستۍ بريا د چا په برخه کېږي؟ هغه چې په وسلو سمبال وي، تر خپل حريف او رقيب ئې مادي او مالي امکانات زيات او وسايل ئې مخکې تللي؟ او که هغه چې له فکري او اخلاقي پلوه پر خپل حريف برلاسی وي؟
- آیا صالح او نېک شخصيتونه به هيڅکله له کړاوونو سره نه مخامخ کېږي، تل او د ژوند په هر پړاو کې به بريالي وي؟ د دوی ملگري او د دوی په لار تلوونکي به هم له ستونزو سره نه مخامخ کېږي، څوک به ئې مخالفت نه کوي، د دوی د دښمنۍ لپاره به ملا نه تړي؟ او که څوک د دوی دښمنۍ ته ملا وتړي نو تل به ناکام او نامراده وي؟
- آیا له کړاوونو، ستونزو او آزمېښتونو سره مخامخېدل د يوه شخصيت يا يوې ډلې د اشتباهاتو، غلطيو، تېروتنو او ناسموالي نښه وگڼو؟ او داسې وانگېرو چې د الله تعالی له لوري په عذاب اخته شوي، د خپلو گناهونو سزا ورکړې شوې او د الله تعالی له تائيد او حمايت نه محروم شوي؟
- که داسې نه وي نو له مصيبتونو سره د دوی د مخامخېدو لپاره څه توجيه لرو؟ آیا دا يو طبيعي بهير دی؟ د الله تعالی سنت داسې دی چې هم نېکان له آزمېښتونو سره مخامخ کوي او هم بدان؟ آیا د چا لپاره ستونزي او کړاوونه د بدو عملونو سزا وي او د چا لپاره د ده درجو لوړولو، کمال ته د رسولو، فکري او عملي ودې ورکولو ذريعه؟
- دې پوښتنو ته د سم او دقيق ځواب نه موندل او په دې اړه ناسم او غلط قضاوت د دې باعث شي چې انسان د پېښو په اړه په خپلو قضاوتونو کې اشتباه وکړي، غلط دريځ غوره کړي، ناکام ته د کامياب په سترگه او بريالي ته د نامراد په سترگه وگوري!!
- دا يوازي قرآن نه دی چې دې اساسي پوښتنو ته ئې دقيق او علمي ځوابونه ورکړي، بايبل د نړېوالو بل ستر مذهبي کتاب هم د دې هڅه کړې چې دغو پوښتنو

ته ځواب ووايي، خو داسي ناقص ځواب چې خپل هيڅ مخاطب نه شي قانع کولی، بايبل د ايوب عليه السلام د قصې په ترڅ کې دې پوښتنو ته د ځواب ويلو هڅه کړې، خو ناکامه هڅه، که څه هم په بايبل کې تر ټولو غوره برخه چې په ويلو ارزې همدا د ايوب عليه السلام قصه ده، بايبل د يوسف عليه السلام قصه هم په ډېر تفصيل سره رااخيستې، خو داسي لکه څوک چې د يوه قوم شجره بيانوي، يا د پېښو تاريخ ليکي، نه مخاطب ته کوم پند او نصيحت په کې نغښتې، نه د ادب مينه وال خوند ترې اخلي، او نه د عقل او پوهې خاوندانو زړه ته لار مومي، خو په مقابل کې ئې قرآن له يوې خوا د بايبل غلطې تاريخي څېړنې تصحيح کوي، د پېښو حقيقي انځور وړاندي کوي، له بلې خوا دا قصه د څو ډېرو اساسي او مهمو پوښتنو په ځواب کې وړاندي کوي او د قصې په هرې برخې کې يوې پوښتنې ته ځواب وايي، او د يوه ستر حقيقت تاريخي بېلگه زموږ مخې ته ږدي، له يله پلوه ئې بيان هومره جالب او زړه راښکونکی چې په يو ځل اورېدو سره د انسان د زړه تل ته رسي، او په حافظې کې ځای نيسي، د قصو په اړه د بايبل او قرآن ترمنځ نه يوازې له دې پلوه ژور توپيرونه شته چې د قرآن وينا، د بيان اسلوب، الفاظ او جوړښت ئې ډېر دقيق، خوندور او اغېزناک دي، هر لفظ ئې په ډېر دقت سره غوره شوی او په خپل مناسب او ښايسته ځای کې کارول شوی او هر يو خاص مطلب افاده کوي، خو د بايبل داسي چې يوه برخه ئې د بلې برخې متناقض، الفاظ او د جملو ترکيب ئې له رکاکتونو ډک، نه ئې عقلمن انسان منلی شي او نه د ادبي سليقې خاوند ترې خوند اخيستی شي، بلکې له دې پلوه به هم د دواړو ترمنځ ژور توپير وگورئ چې د قرآن قصې ځانگړې موخې او اهداف تعقيبوي، هره قصه د يوه ستر مطلب د ښه توضيح لپاره وړاندي کوي، په هرې قصې کې لارښوونې او درسونه لري، خو د بايبل قصې فقط قصې او شجرې دي، د يوسف عليه السلام قصه ئې يوه ښه بېلگه ده، دا قصه په قرآن کې په دومره ښايسته او خوندورې ښې کې راغلې چې د قرآن هر مينه وال ئې په ډېرې آسانۍ سره حفظ کولی شي، په عربي هېوادونو کې خو وضعيت داسي دی چې اکثر امامان په دې خاطر په لمانځه

د قرآن پلوشې سريزه

کي د دې سورې له قرائته ډډه کوي چي که احياناً په کي غلط شي نو له ډېرو خواوو به فتحه ورکول کېږي. په همدغې خوندورې او آساني سورې کي د الله د لارې مجاهدينو ته هومره ژورې او پراخې توصيې او لارښوونې شوې چي هر مجاهد ته ئې يادول ضروري برېښي.

دا هم د قرآن يو ستر اعجاز دی چي د نزول له نېټې تر ننه په مليونهاوو خلکو هغه حفظ کړی، تاسو به په ټولي نړۍ او ټول بشري تاريخ کي هيڅ داسي مذهبي او غير مذهبي، د شعر يا د نثر کوم کتاب ونه مومئ چي د قرآن په اندازه حافظان ولري!! د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: دا ولې تاسو په خپل اوږده تاريخ کي د بايبل محدود شمېر حافظان هم نه لرئ!! ځواب ئې څرگند دی؛ انسان هغه کلام ژر حفظ کولی شي چي د زړه ډېره ئې ورته پرانيستلې شي، له عقل سره ئې اړخ ولگوي، محتوی ئې لوړه او د الفاظو ترکيب ئې خوندور وي، باور وکړئ چي ما په ټول بايبل کي يوازي د داؤد مزامير داسي وموندل چي څه نا څه د انسان د زړه دروازه ورته خلاصه شي او په هغه کي معنوي او ادبي خوند او ښکلا احساس کړي، له دغو څو پاڼو پرته نور په ټول بايبل کي څوک دا خوند او ښکلا نه شي موندلی.

د نړۍ د يوه داسي ستر او متمدن ملک پاچايي چي سيال ئې نه درلود، د يوه داسي صحرايي زلمي په لاس کي پرېوتل چي خپلو وروڼو په ځا کي وغورځاوو، د يوه مريي په توگه په لږ بيه خرڅ شو، د پاک لمنۍ په جرم زندان ته ولاړ، او نږدې لس کاله ئې د زندان په تورو خونو کي تېر کړل، له هر چا سره دا پوښتنه راولاړوي چي آيا دا يو تصادف وو؟ او که د الله تعالی يو ثابت او نه بدلېدونکی سنت؟ څوک چي په خدای او په دنيا او آخرت کي په الهي مکافات او مجازات باور لري نه داسي پېښو ته د يوه تصادف په سترگه گوري او نه د نړۍ نورو پېښو او حوادثو ته، که دا په عالم کي طبيعي پېښي دي او که د انسان په ژوند کي لوړې ژورې، که دا د ښه او ښک انسان له ستونزو او کړاوونو سره مخامخېدل دي او که د شرير او بد انسان سوکاله، مرفه او آرام ژوند، که دا د مستحق ماتې ده او که د

سرېزه د قرآن پلوشې

نامستحق بریا، خو هغه چې په الله تعالی باور لري او هغه د عالم او د عالم د ټولو پېښو پالونکی او سمبالوونکی گڼي، د پېښو په اړه نه داسې باور ساتلی شي او نه داسې قضاوت کولی شي، هغه د ښه، ښکې عمله او صالح انسان د مکافات او د بد عمله او طالح انسان د مجازات کېدو لپاره خو مضبوط دلیل لري او دا د عادل الله تعالی له لوري مکافات او مجازات گڼي، او همدا د الله تعالی د شته والي په اړه د دلیل په توگه وړاندي کوي، خو د دې عکس حالت او هلته چې ښکېان له کړاوونو سره مخامخ وي، زندانونو ته ځي، له هېواده شړل کېږي او پر له پسې ستونزې گالي، او مفسدين او ظالمان د اقتدار پر گدی ناست او مرفه او سوکاله ژوند لري، ناچار باید د دې لپاره د منلو وړ توجیه وړاندي کړي چې هم خپل تشویشونه او اندېښنې رفعه کړي او هم د مخالفینو پوښتنو ته ځواب ووايي.

د پیغمبرانو علیهم السلام په شمول د ټولو مصلحینو په اړه د دوی مخالفینو ویلي چې که دوی په حقه وی نو د ولس له مخالفت سره به نه مخامخ کېدل او په هر گام کې به له کړاوونو او ستونزو سره لاس او گړېوان نه ول، هغو خلکو چې د پیغمبر علیه السلام او د ده له دعوت سره مخالفت ته ئې ملاتړلې وه، خپل ټول وسایل او امکانات ئې د دې الهي نهضت د مقابلې لپاره کارول او د پیغمبر علیه السلام یاران ئې د مکې په مبارکې وادي، دا د الله د کور حرم کې، ترشديد تعذیب لاندې نیولي وو، ویل به ئې: په دې خبرې څنگه باور وکړو چې محمد علیه السلام د خدای پیغمبر دئ، د ټولو ملائکو مطاع جبرئیل د الله له لوري ده ته د الهي وحی قاصد دئ، دا ادعا کوي چې لار ئې حقه او الله ئې مل دئ!! په داسې حال کې چې دی او یاران ئې له دغو سختو کړاوونو او ستونزو سره مخامخ دي، په هر گام کې مصیبتونه او ابتلاوات ورته منتظر، تعذیب کېږي، له ملک نه شړل کېږي او وژل کېږي!! دا ولې د ده خدای د ده مرسته نه کوي؟ ولې ملائکي د ده مرستې ته نه راځي؟ ولې د ده مخالفین د الله په عذاب نه اخته کېږي؟ قرآن د یوسف په سورې کې دې پوښتنو ته ځواب ورکوي او وایي: له کړاوونو او ستونزو سره مخامخېدل یو داسې الهي سنت دئ چې پیغمبران هم

د قرآن پلوشې سريزه

ورسره مخامخ شوي. الله تعالى انسان داسي پيدا کړی چې خامخا به د راز راز محنتونو او مشقتونو له کرلېچونو نه تېرېږي، لوړې ژورې به گوري او کړاوونه به گالي، له مصيبتونو سره د چا د مخامخ کېدو معنی دا نه ده چې هغه د الله له تائيد نه محروم او لاره ئې ناسمه ده!! تاسو سخته اشتباه کړې چې دا انگرېنه مو د خپلو قضاوتونو لپاره ملاک او معيار گرځولی، مگر يوسف عليه السلام هم د خپلو وروڼو په وړاندي او هم د عزيز مصر او د ده د مېرمنې په وړاندي په حقه نه وو؟ آيا خپلو جفاکارو وروڼو په دې خاطر په کوهي کي وانه چاوو چې پر پلار گران وو؟ مگر د مصر واکمنانو د پاک لمنۍ په جرم زنداني نه کړ؟ خو پابله څه وه؟ د ده او د ده د وروڼو؟ آيا دغه مظلوم انسان، دا پلورل شوی، صحرايي زلمی! د زندان له تورې خوني د پاچايۍ قصر ته ونه ورسېدو، او د نړۍ د هغه مهال ترټولو د ستر او متمدن ملک پاچا نه شو؟

د هر انسان د ژوند بهير ته پام وکړئ، د هر چا ژوند له لوړو ژورو ډک، کمزوری، ضعيف او محتاج دنيا ته راشي، بل ته په هرڅه کي اړ، لاس پنبې وهي، له يوه نه بل اړخ ته نه شي اوښتی، بل څوک بايد د ده مرسته وکړي، خپله غذا په اوښکو، ژړا او چيغو ترلاسه کوي، چې له ځمکي د پورته کېدو شي نو هرگام په ډېر زحمت پورته کوي، په هر قدم کي پر مخ لوبېږي، له راز راز بيماريو سره د دوامدارې مقابلې لړۍ ئې په مخ کې، دردونه او رنځونه، ترڅو ځوان شي، د ژوند بهير ئې نوی پړاو پيل کړي او ستونزي ئې نوې بڼه او پېچلي ابعاد، له يوې نزاع لا نه وي فارغ شوی چې په بلې سر شي، يو مشکل ئې لا نه وي حل چې له بل سره مخامخ شي، له يوې بيمارۍ روغ شي په بلې اخته، دغه دئ د انسان د ژوند حقيقي انځور، له ستونزو سره مخامخ کېدل ئې د ژوند طبيعي بهير، د الهي سننو مطابق او د ژوند لازمه. خدای جل شأنه انسان داسي نه دئ پيدا کړی چې تل به د گلانو د پانو په بستر ځملي، الله د گلانو ترڅنگ اغزي پيدا کړي، د خدا تر څنگ ژړا، د خوشحالي ترڅنگ غم، د سوکالي ترڅنگ ستونزي. قرآن فرمايي چې الله تعالى د ځمکي اقتدار صالحانو ته سپاري نه

سريزه د قرآن پلوشې

گناهگارانو ته، که چېرې گناهگاران اقتدار ترلاسه کړي نو دا د الله تعالى د مرضي خلاف حالت دی، دا حالت د انسانانو د خپلو غلطو تصرفاتو او گناهونو نتیجه ده، الله تعالى انسان آزاد او د اختیار خاوند پیدا کړی، ده له خپل اختیار نه غلطه استفاده کړې او دا حالت یې راپیدا کړی، یوه د ظلم لار غوره کړې او بل ظلم ته تسلیم شوی، الله تعالى نه په دې راضي کېږي چې څوک ظلم وکړي او نه په دې چې څوک ظلم ته تسلیم شي او د ظالم ملګرتیا وکړي. الله تعالى په دې نه راضي کېږي چې څوک په مصیبتونو اخته شي، برعکس له مصیبتونو نه د انسان ژغورل خوښوي او خپلو صالح بندګانو ته امر کوي چې په مصیبتونو د اخته انسانانو مرسته وکړي، دوی ته فرمایي: وږې، تږې او لوڅ ته خوراک، څښاک او جامه ورکول داسې وگڼئ لکه چې ما ته مو راکړي وي، د مظلوم ملګرتیا داسې وشمېرئ لکه چې زما مرسته مو کړې وي، قاضي ته د عدالت کولو امر کوي، د ده بې عدالتی د دې لپاره نه ده چې خدای غواړي همداسې وشي، یوه مظلوم ته د ظالم قاضي په لاس سزا ورکړي او په دې سزا خوشحاله کېږي، ظالم قاضي د الله تعالى د حکم او رضا خلاف عمل کړی، له هغه اختیاره یې غلطه استفاده کړې چې الله تعالى هغه ته د نورو انسانانو په څېر ورکړی، که له ظالم او مظلوم نه دا اختیار سلب شي بیا خو انسان د تېږې او ونې په څېر په یوه محکوم او مجبور مخلوق بدلېږي!! څوک چې د انسان د بدو کارونو په وجه په هغه خدای اعتراض کوي چې انسان یې پیدا کړی!! او هغه ته یې اختیار او د ښه او بد له منځه د یوه د غوره کولو واک ورکړی، هغه د سطحي نظر خاوند دی، د قضیې یوه اړخ ته یې کتلي، او بل اړخ یې له پامه غورځولی، دې ته یې پام نه دی کړی چې دا د انسان د هغه اختیار نتیجه ده چې په سبب یې انسان ته پر ټولو مخلوقاتو شرف او غوره والی ورپه برخه شوی، د همدې اختیار په سبب هغه ترملائکو هم غوره گڼل شوی. چا چې یو ډېر حساس کمپیوټر، داسې چې بېلگه یې نه موندل کېږي، او تر نورو زیات کارونه کولی شي، په دې موخه جوړ کړی چې د انسان کړونه ورته آسانه کړي، که اوس اتیا په سلو کې خلک له دې حساس کمپیوټر نه د ښکو مقاصدو

د قرآن پلوشې سريزه

لپاره استفاده کوي او شل ئې د غلطو مقاصد لپاره کاروي، آيا سمه ده چې د کمپيوټر جوړوونکي ملامت کړو او د اعتراض وړ ئې وگڼو!!

کله چې د يوسف سوره نازلېده نو پيغمبر عليه السلام او د ده ياران او ملگري له داسي سختو ستونزو سره مخامخ ول چې له لږو کسانو پرته نه چا دا گمان کولو چې دوی به مقاومت ته دوام ورکړي شي او پر خپلو زورورو دښمنانو به غالب شي، او نه ئې دا جرأت کولو چې د دوی په څنگ کې ودرېږي او د هغو ملامتونکو کړاوونو زغملو ته چمتو شي چې دوی ورسره مخامخ ول.

د ابو لهب په څېر د رسول الله صلي الله عليه وسلم نږدې خپلوان هم د دې په ځای چې د ده ملگرتيا او ملاتړ وکړي، د ده د خورا بدو دښمنانو په کتار کې ودریدل؛ د همدغو مخالفونو او دښمنیو په طوفان کې د يوسف سوره نازلېږي او د يوسف عليه السلام د قصې په ترڅ کې له یوې خوا د ده مخالفینو ته وايي چې ستاسو برخليک به هم د يوسف عليه السلام د مخالفینو په څېر وي، هغوی هم د يوسف عليه السلام پرضد درځې او کينې لاره ونيوله او د هغه په حق کې ئې له هيڅ ډول ظلم او جفا نه ډډه و نه کړه، د هغه د وژلو او شړلو توطیه ئې جوړه کړه، کوهي ته ئې واچاوه، پرې ئې ښود چې د مريي په شان په لږه بيه وپلورل شي، زندان ته ئې کش کړ او پرله پسې کلونه ئې په زندان کې وساتو؛ مگر په دې بريالي نه شول چې الهي مقدرات بدل کړي او هغه مقام ته د يوسف عليه السلام رسېدو مخه ونيسي چې له ده سره وړ وو.

د يوسف سوره هغه وخت ښه جاجولای شو او د هر آيت په مفهوم او د مضامينو په پراخو ابعادو ئې هغه وخت ښه پوهېدلی شو چې د دې سورې د نزول په وخت کې د مکې حاکمه فضا او هغه پیغام چې د غورځنگ موافقينو او مخالفینو د دې سورې له هر آيت نه اخیستلی، په نظر کې ولرو.

دا مبارکه سوره د هغو کسانو پوښتنو ته دقیق ځوابونه ورکوي چې غواړي پوه شي له مصلح او زړه سواندو دعوتگرانو سره د شدید مخالفت وجه څه وي؟ څوک ئې مخالفت کوي او ولې؟ او د دې مخالفت پايله به څه وي؟ هغه چې غواړي

سريزه د قرآن پلوشې

پوه شي صالح قيادتونه كوم او مواصفات ئې څه دي او د ناصالح سياسي او اجتماعي زعامتونو ځانگړتياوې كومي دي؟ د دې مباركې سورې په ترڅ كې د جاهلي ټولنې د سياسي او اجتماعي زعامت اخلاقي ځانگړتياوې په ډېره دقيقه او حكيمانه توگه انځور شوې، خداى خبر چې د قريشو مفسد مشران به د دې سورې په اورېدو سره څومره غصه شوي وي؟ دوى ته د دې سورې په هغې برخې كې چې د عزيز مصر او د مصر د نورو مشرانو د كورنيو اخلاقي حالت په كې انځور شوى، د خپلو كورنيو بد حالت ترسترگو كېدو او له همدې سورې نه پيغمبر عليه السلام دا درس اخيستی وو چې كله د يوه سرلوړې فاتح په توگه مكې ته داخل شو، ټول قريش د ده د سختو كينه كېنو دښمنانو په شمول د كعبې خوا ته راغونډ وو او دې ته منتظر چې وگوري پيغمبر عليه السلام به د دوى د تېرو دښمنيو څه سزا وركوي، سرونه ئې له شرمه ټيټ او وېرې اخيستي، كله چې پيغمبر عليه السلام ترې پوښتنه وكړه: له ما څه انتظار لرئ؟ له عذر، خجالت، عجز او انكسار نه په ډك غږ ئې ځواب وركړ: هماغه انتظار چې له يوه مهربان او كريم مشر وروره كېدى شي!! او هغه په ځواب كې ورته وويل: زما ځواب همغه دئ چې زما ورور يوسف عليه السلام خپلو وروڼو ته وركړى وو، اذهبوا و انتم الطلقاء: ځئ تاسو آزاد يئ!!

د دې سورې روښانه او مدلل آيتونه د هغو ډېرو كسانو پوښتنو ته دقيق ځوابونه وركوي چې د سياسي ډلبنديو او رقابتونو په فضا كې ژوند كوي او د خلكو د قيادت او زعامت ترلاسه كولو لپاره د سياسي مشرانو او زعامتونو ترمنځ د ټكر او رقابتونو شاهد دي او غواړي چې د دې شخړو او رقابتونو لاملونه او محركات او پايلې او عواقب وپيژني.

حكمتيار

بسم الله الرحمن الرحيم

راشئ چي د يوسف له سورې ئې زده کړو!

د سورې معرفي:

د يوسف سوره ۱۱۱ آيتونه لري چي د سريزي له دريو او د سورې د تتمې له اتو آيتونو پرته نور ټول ئې د يوسف عليه السلام هغې قصې ته ځانگړي شوي چي له بې شمېره ژورو لارښوونو او پراخو او اغېزناکو عبرتونو ډکه ده، د سر او پای آيتونه هم د قصې لپاره د مقدمې او تتمې حيثيت لري، ټول آيتونه ئې د لومړيو دوو آيتونو په څېر يا (مبين) ته په ورته صيغو پای ته رسېدلي او يا (تعقلون) ته په ورته صيغو، خو دې ته مو پام وي چي په (ن) او (م) پای ته رسېدلې ورته صيغې د وزن له پلوه شبیه او يو شان گڼل کېږي، لکه (مبين) او (حکيم)، د همدې لپاره په ټول قرآن کي دا صيغې د هموزنو صيغو په توگه راوړل شوې، نه دېرشم او يو څلوېښتم آيتونه په داسي صيغو پای ته رسېدلي چي د غږ وزن ئې له دغو دواړو اوزانو سره توپير لري، يو ئې د (تستفتيان) بل ئې د قهار په صيغې پای ته رسېدلی. خو دا دواړه آيتونه داسي دي چي له ورپسې آيتونو سره تړلي دي او د وروستي آيت په پای کي بايد توقف وشي. همداراز پنځه شپېتم او شپږشپېتم آيتونه په يسير او وکیل سره پای ته رسېدلي، چي د مبين هموزنه گڼل شوي. لکه څرنگه چي دغه سوره په دريو تورو (ا.ل.ر) سره پيل شوې، همدا رنگه د

د سوري معرفي د قرآن پلوشې

دې سوري محوري مضامين چي ټول آيتونه ئې پر مدار څرخي، هم درې دي، په بل عبارت دا درې حروف دې ته اشاره کوي چي په دې سوري کي درې اساسي موضوعات څېړل شوي، که تاسو د سوري ټول مطالب په غور سره له نظره تېر کړئ نو ډېر ژر به متوجه شئ چي دلته د لاندې دريو مطالبو لپاره تاريخي بېلگي او مثالونه وړاندي شوي او د يوې بنکې او زړه رابنکونکې قصې په ترڅ کي د مخاطب مخي ته ايښودل شوې:

الف: خدای پالونکي او د الله د لارې لاروي، حتماً له سختو آزمېښتونو او کړاوونو سره مخامخ کېږي، دا آزمېښتونه کله هومره سخت وي چي د پيغمبرانو عليهم السلام په څېر اولوالعزمه شخصيتونه هم د يأس او ناهيلۍ پړاو ته رسېږي او داسي انگېري چي د الهي حتمي مرستي او پر دښمن باندې د حتمي بري او برلاسي په اړه د دوی هيلي، انتظارات او باورونه بې ځايه وو، هسي ئې گمان کړی وو چي د خپلي مبارزې د عاجل او حتمي بريا شاهد به وي او د دښمن ماتې به په خپلو سترگو وگوري. خو دا دئ له اوږدې مبارزې وروسته نه يوازي د دې انتظار د تحقق هيڅ نښي نه تر سترگو کېږي بلکي برعکس له داسي پرله پسې کړاوونو سره مخامخ يو چي ترې وتل محال برېښي!

ب:- خو د همدغو سختو آزمېښتونو په پای کي او هغه مهال چي دوی له خپلي حتمي بريا او پر دښمن له برلاسي ناهيلي او مایوس شوي، ناڅاپه ئې الهي مرسته په برخه شوې، له کړاوونو ژغورل شوي او بري ته رسېدلي.

ج:- د شر او فساد هغه ځواکونه چي د پيغمبرانو د دعوت او بلني په وړاندي درېدلي له خدای پالونکو سره د پرله پسې ټکرونو په پای کې، د دوی د انگېرنو، انتظاراتو او باورونو په خلاف او ناڅاپي د الله تعالی له کلکي مواخذې سره مخامخ شوي او په شديد او دردوونکي الهي عذاب اخته شوي، نه خپلو پراخو وسايلو او امکاناتو له دې عذابه ژغورلي او نه خپلو پلويانو او مرستندويانو.

دا درې مهم مبحثونه د سوري له وروستي آيت نه مخکي په ايجاز او لنډيز سره داسي راغلي:

د قرآن پلوشې..... د سورې معرفي

د قرآن پلوشې..... د سورې معرفي

د قرآن پلوشې..... د سورې معرفي

تر هغه چي پيغمبران نهيلي شول او گومان ئې وکړ چي کاذب (انتظار او هيلي) تېر ايستي دي، نابيره زموږ مرسته ئې په برخه شوې او هغه څوک ژغورل شوی چي موږ غوښتلي، او زموږ عذاب به له مجرمانو نه دفعه نه کړي شي "په هيڅ ځواک او هيڅ تدبير سره الهي عذاب له ظالمانو نه شي دفعه کيدی"

اد سورې په وروستي آيت کي راغلي:

قرآن چي کومي تاريخي قصې زموږ مخي ته ايښې دي، د تاريخ په لوړو ژورو کي د حق او باطل ترمنځ د تصادم او نښتو کومي پېښي ئې بيان کړې دي، په دې کي د عقل خاوندانو ته عبرتناک درسونه دي، دا د نورو کتابونو د هغو قصو په څېر مه گڼئ چي قصه خوښو له ځانه جوړې کړې، قرآن د تاريخ د ټولو دردمنو، زړه سواندو او صالحو بلونکو او دعوتگرانو او د دوی د رښتوني الهي دعوت تصديق کوي، هر څه ئې په ډېر دقت او تفصيل سره بيان کړي، څوک چي د حق په لټه کي وي او پر حقايقو د ايمان راوړلو تلوسه او اراده لري، دا کتاب به ئې لارښود وي او د ده لپاره د الله تعالی د رحمت او پېرزوينې ډالۍ.

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

بسم الله الرحمن الرحيم

دا د دې رويان وونکي او څرگند کتاب آيتونه دي.

موږ هغه د عربي قرآن په توگه نازل کړی (په عربي ژبه د لوستلو لپاره آسان کتاب)، ترڅو تاسو په ښه شان پرې پوه شئ.

او ستا په لور د دې قرآن په وحی سره، موږ ډېرې غوره کيسې درته کوو،

په داسي حال کي چي تر دې مخکي (د نورو په شان له هغو) بې خبره وې

د دې مبارکو آيتونو په اړه څو مهمو خبرو ته ستاسو پام رااړوم:

له اسلام نه مخکي (په جاهلي) ادبياتو کي وينو چي ډېرو ليکوالانو خپلي

ليکني په مقطعاتو تورو پيل کړې دي، په ليکنو کي دغه کړنلاره، د جاهليت په

زمانه کي مروج او معمول دود وو او ټول پرې پوهېدل؛ (داسي لکه نن چي په

انگريزي او نورو ډېر ژبو کي د کلماتو د سر توري د مخفف په توگه کاروي)، نو

ځکه د قرآن د ځينو سورتونو په سر کي د دې تورو راتلل له هيچا سره کومه

پوښتنه راولاړه نه کړه او په صحابه وو کي هيچا هم د دغو تورو په اړه له رسول

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

الله صلي الله عليه وسلم څخه پوښتنه ونه کړه، همدا وجه ده چې په دې اړه هېڅ روایت نه لرو، د وخت په تېرېدو سره دا ليک دود ورو ورو پرېښودل شوی او خبره هغه ځای ته رسېدلې چې خلک هغه رمز هېر کړي چې په دغو تورو سره افاده کېدو، د نوموړو تورو په باب د مفسرينو اختلافات له همدغه ځايه را پورته کېږي.

که چېرې هغه سورتونه چې په دغه ډول حروفو پيل شوي په غور سره مطالعه کړئ، په واضحه توگه به درته څرگند شي چې نوموړي توري د سورې له محوري مضامينو سره خورا نږدې اړيکي لري: هغه سوره چې په يوه حرف پيل شوې، وينو چې د يوې مهمې او محوري موضوع په ارتباط ټي بحث کړي او که په دوه، درې يا له دې نه په زياتو تورو پيل شوې، نو د هماغو تورو له شمير سره سمې موضوعگانې په کي تړيحت او څيړنې لاندې نيول شوې.

د دې سورې په دغو دريو لومړيو آيتونو کي د قرآن کریم شپږو مهمو صفتونو ته اشاره شوې:

الف_ قرآن "مبين" کتاب دئ، خپل مطالب په روښانه ډول وړاندې کوي؛ داسي چې په هغو کي اغماض، ابهام، پېچلتوب او کړکېچ له سره نشته او ټول آيتونه ټي روښانه او واضح دي، دا کتاب بيانوونکی او روښانوونکی دئ، پټ حقايق ښکاره کوي، د انسان له نظره پټي او تروږمۍ زاويې ورته روښانه کوي او هر هغه څه ورته بيانوي او حقيقت ټي ورته واضح کوي چې په هغه پوهېدل او د حقيقت درک کول ټي انسان ته ضروري دي.

ب_ دا کتاب د الله تعالی له لوري يو داسي پيغام دئ چې له آسمانه نازل شوی او زموږ مستوی ته چې د ځمکي اوسېدونکي يو رانښکته شوی، هغه حدته چې اخيستونکی او حامل ټي يو "امي" او لومړنی مخاطب ټي هم يو "امي قوم" وو، وگورئ چې د الله جلت عظمت له لطف او عنايت څومره عام، لوی او پراخ دئ چې موږ ته ټي زموږ په خپله ژبه پيغام رالېږلی، د خلکو په ژبه، هغوی ټي په مروجو کلماتو او لغاتو مخاطب گرځولي، داسي پيغام چې ټولو ته د فهم وړ دئ،

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

روښانه او واضحه.

د تاسف خبره دا ده چې ځيني حرفوي دينداران، دا آسان، واضح او ټولو ته د فهم وړ قرآن پيچلی او گران معرفي کوي، په داسي حال کي چې قرآن له "آسمانه" ځمکي ته راغلی دی او لارښوونې ئې د ځمکي پر مخ د انسانانو د چارو د تنظيم لپاره ځانگړې دي؛ مگر هغوی په خپلو پيچلو تعبيرونو او تفسیرونو سره، دغه کتاب له ځمکي نه آسمان ته پورته کوي، هغه ځای ته چې د چالاس وړ ونه رسيږي او د پيغامونو پوهه او درک ئې هيچا ته ممکن ونه برېښي.

ج- د دې کتاب په نامه کي د "لوست او په لوستلو کي د آسانتيا" صفت پټ دی، کولای شئ چې د هغه ښکاره پيغامونه د هغه په روښانو الفاظو او کلماتو کي په ښه شان ولولئ او مفاهيم ئې درک کړئ، د هغه په الفاظو کي اغماض، پيچلتوب او تعقيد له سره نشته.

د- د هغه قوم په ژبه نازل شوی دی چې د دې کتاب لومړنی مخاطب وو؛ په عربي ژبه.

ه- قرآن د انسان عقل مخاطبوي، هغه وينوي، فکر او تعقل ته ئې اړباسي، هيڅ داسي څيز چې د انسان له عقل نه پورته وي او يا ئې له عقل سره مغاير وي په کي نشته.

و- د قرآن قصې د پخوانيو خلکو کيسې (اساطير الاولين) مه گڼئ، دا تر ټولو غوره قصې "احسن القصص" دي چې په هغو کي ستر حقايق، پراخ او ژور مفاهيم راغونډ شوي او د تاريخي پېښو په ترڅ کي د دغو حقايقو عملي بېلگي نندارې ته اړښودل شوي او په دې سره مهمو فکري اساساتو ته عيني تجسم ورکړی شوی. دا قصې د خلکو په منځ کي د مروجو تاريخي قصو په شان مه گڼئ؛ بلکي د غيب د نړۍ اسرار ئې وگڼئ، هغه اسرار چې يوازي د وحی له لاري پرې پوهېدی شو، عام خلک خو پر ځای پريږدئ حتی پيغمبران عليهم السلام هم د وحی له نزول نه مخکي له دې غيبی اسرارونه بې خبره وو.

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

د يوسف سوره د يوسف سوره د يوسف سوره

د يوسف سوره د يوسف سوره د يوسف سوره

د يوسف سوره د يوسف سوره د يوسف سوره

۴- کله چې يوسف خپل پلار ته وويل: پلار جانۀ! يوولس ستوري او لمر او سپوږمۍ (مي په خوب کي) ځان ته د سجدې په حالت کي وليدل.
۵- وئې ويل: زويکه! خپل خوب دي ورونو ته مه تېروه، داسي نه چې ستا په ضد کوم پټ تدبير ونيسي، يقيناً چې شيطان د انسان ښکاره دښمن دى.

دلته څو خبري په پام کي ولرئ:

بابل هم د يوسف عليه السلام قصه په ډېر تفصيل سره رااخيستې ده، په ځينو برخو کي ئې وينا قرآن ته ورته ده، خو هغه ئې د يوې بې محتوي او بې مقصده قصې په توگه وړاندي کړې، په داسي حال کي چې قرآن دا د يوې ډېرې عبرتناکې او روزونکې قصې په ضمن کي بيانوي او په هري برخي کي ئې په لسه او درسونه مخاطب ته ورکوي، قرآن د دغې قصې په ترڅ کي د حق د لارې مبارزينو ته دا ډاډينه ورکوي چې الله تعالى د حقپالو مل او د دوى د بريا ذمه وار دى. دا قصه په حقيقت کي د داسي چا حالت انځوروي چې د زندان له يوې تيارې خوني پاچايۍ ته رسېدلى، هغه څوک چې خپلو ورونو ورسره مخالفت ته ملاوتړله، په کوهي کي ئې واچاوه، د يوه غلام په توگه په ارزانه بيه خرڅ شو، د پاک لمنۍ په جرم زندان ته ولاړ ... خو لا څو کاله نه وو تېر شوي چې له همدې زندانه قصر ته ورسېدو او د هغه وخت تر ټولو د ستر هېواد د پاچايۍ پر تخت کښېناستو!! په دې قصې کي د دې حقيقت لپاره تاريخي بېلگې وړاندي شوې چې د باطل په مقابل کي حق، د دروغو، چل او دوکې په خلاف رښتونولي او صداقت

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

او د اخلاقي فساد په وړاندي پاك لمني خامخا غلبه مومي.

بايبل ليكي چې يوسف عليه السلام خوب وليد او وروڼو ته ئې تېر كړ او په همدې سره د هغوی حسادت راوپارېدو!! خو قرآن د بايبل خبره تصحيح كوي او فرمايي چې ده خپل خوب وروڼو ته نه بلکي خپل پلار ته تېر كړ او ورته وئې ويل: پلار جانۀ! په خوب کي يولس ستوري او لمر او سپوږمۍ گورم چې راته سجده وکړي! پلار ورته وويل: گرانه زويه! خوب دې وروڼو ته مه تېره، داسي نه چې شيطان ئې ستا خلاف کوم خطرناک تدبير ته وهڅوي، د خوب تعبير دې دا دی چې الله تعالی به تا غوره کړي، د خبرو په حقيقت او د خوبونو په تعبير د پوهېدو علم به درکړي او خپل نعمتونه به پر تا او د يعقوب په کورنۍ بشپړ کړي، هغسي لکه چې ستا پر پلار او نيکه، ابراهيم او اسحاق ئې بشپړ کړي وو. د قرآن له وينا معلومېږي چې له يوسف عليه السلام سره د ده د وروڼو د مخالفت سبب د ده خوب نه بلکي د ده هغه لوړ شخصيت وو چې پلار د همدې په وجه په درنه سترگه ورته کتل او د ده راتلونکې ورته روښانه او ځلانده معلومېده.

دا آيتونه خو اساسي مطالب زموږ مخي ته ږدي:

الف: د يوسف عليه السلام په "رؤيا" کي يولس ستوري د هغه د يوولسو وروڼو لپاره او لمر او سپوږمۍ د ده د پلار او مور لپاره د رمز په توگه راغلي، او دا بنيي چې د "رؤيا" او خوب ژبه رمزي ده، ځانگړې قاموس لري، ټول شيان په کې د رموزو او سمبولونو په بڼه نندارې ته اړيښودل کېږي.

ب: يوسف عليه السلام ته د ستورو، لمر او سپوږمۍ انقياد چې د ده په وړاندي د هغوی د سجدې په لفظ سره تعبير شوی دی، هغه ته د وروڼو انقياد او د هغه پر لويوالي او اوچتوالي د کورنۍ د ټولو غړو اعتراف افاده کوي.

ج: کله داسي وي چې په يوه صالح انسان کي ښېگړي او لوړ لوړ ښک صفت د کينه گرو او حسودو انسانانو کينه راپاروي او همدغه کينه او حسد ئې د لوړو شخصيتونو د ښمنۍ ته هڅوي. تل به گورئ چې فاسق او مفسد انسانان له صالح او ښکو انسانانو سره د ښمني کوي.

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

اسحاق بشپړي کړې، بې شکه چې ستا رب با حکمته پوه دئ.

د يعقوب عليه السلام په دې دقيق تعبير کي يولس ستوري د ده د يولسو وروڼو، لمر او سپوږمۍ د ده د پلار او مور رويايي رموز گڼل شوي او سجده ئې د ده په وړاندي د دوی انقياد او د دې نښه ښودل شوې چې الله تعالى به ده ته ستر او لوړ مقام ورپه برخه کړي، هغه ته به پر نورو فضيلت وروبخښي او د يعقوب عليه السلام د کورنۍ قيادت او مشري به ئې په برخه شي. د تاويل الاحاديث (د خبرو په کنه او حقيقت د پوهېدو) او د خوبونو د سم او دقيق تعبير پوهه به ئې په برخه شي، يعني له يوه پلوه به د خوبونو د تعبير علم ورکړی شي او له بله پلوه به د هري خبري تل ته د رسېدو استعداد او توانمندي ترلاسه کړي او دا د يوه انسان د پوهي او علم تر ټولو لوړ پوړ دئ. يعقوب عليه السلام له دې "رويا" نه پوه شو چې دی او اولاده ئې د خپل وخت د ځلاندو ستورو په شان دي. له همدې امله يوسف عليه السلام ته فرمايي چې الله تعالى به پر تا او د يعقوب پر کورنۍ باندي خپله پېرزوينه بشپړه کړي، هغسي لکه چې ستا پر نيکونو ابراهيم او اسحاق عليهما السلام باندي ئې بشپړه کړې وه، لکه څنگه چې هغوي د الهي انعام مستحق وگرځېدل او د خلکو د هدايت وسيله شول، تاسې به هم د خلکو د لارې د ځلاندو مشالونو حيثيت غوره کوئ او له ترېميو څخه به د هغوی د ايستلو باعث وگرځئ. يعقوب عليه السلام ته له دې خوبه معلومه شوه چې په تاويل الاحاديث کي به يوسف عليه السلام تر ده هم مخکي وي، د ده په وړاندي خپله سجده ئې همداسي تعبير کړه، نو ځکه ئې هغه ته وويل: الله تعالى به د تاويل الاحاديث علم درکړي. د آيت له دې برخي په ښه توگه څرگنديږي چې د يعقوب عليه السلام نور زامن سره له دې چې د خپل ورور يوسف عليه السلام په حق کي ئې ستره جفا وکړه، د الهي بخښنې وړ گرځېدلي او د معنويت لوړو پوړو ته رسېدلي. د يوسف عليه السلام د قصې په ترڅ کي به وگورئ چې د يعقوب عليه السلام تعبير صحيح ثابت شو او ټولي برخي ئې يوه په بلي پسې ترسره شوې.

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

بايد و گورو چي "رؤيا" څه دئ او حقيقت ئې څه؟ څنگه موږ د زمان او مكان له قيده باسي، راتلونكو زمانو ته مو بيايي او له راتلونكو حوادثو او پېښو مو خبروي؟ په "رؤيا" كي كوم خيز د دې باعث كېږي چي موږ د مكان او زمان له حجاب نه آخوا پر هغو حقايقو پوه شو چي په خپلو پنځگونو حواسو ئې نه شو درك كولى؟ آيا موږ شپږم حس هم لرو؟ چي د خوب په حالت كي راوينښيږي؟ آيا دا حس كولى شي چي د زمان او مكان له محدودې پښه آخوا كېږدي، له حجابونو تېر شي، او د پردو تر شا وقايع او حقايق درك كړي؟ او يا دا چي "رؤيا" د يوه بل حقيقت ښه ده؛ د يوه داسي ذات له شته والي مو خبروي چي د انسان د "رؤيا" او خوبونو د الهام سرچينه ده؟ كه چېرې د "رؤيا" په باب دا تعبيرونه او توجيهاات ونه منو، نو څنگه كولى شو د دې لپاره كومه بله توجيه وړاندي كړو؟ څوك چي د الله تعالى له شته والي انكار كوي او انسان محض يو مادي توكى گڼي او د روح په نامه كوم څه نه مني، د دغو خوبونو لپاره څه توجيه لري؟ د ټولو په ژوند كي، لږ تر لږه د يو شمير انسانانو په ژوند كي زيرى وركوونكي خوبونه ترسترگو كېږي، د ټولو داسي خوبونه خو پرېږدئ آيا فقط يو ئې كافي نه دى چي حساس محققين او منصف پوهان وهڅوي چي د دغو خوبونو په اړه خلكو ته دقيق او د منلو وړ ځواب وركړي او سرچينه ئې په گوته كړي؟ زه به د خپلو خوبونو له منځه دوه د دغو محققينو مخي ته كېږدم او ځواب به ترې وغواړم، زه د دغه ډول "خوبونو" له پلوه ډېر غني وم، كه ټول ئې وليكم نو يو كتاب ترې جوړېږي، دلته ئې دوه بېلگي د مثال په توگه رااځلم:

هغه مهال چي د ظاهر شاه د واكمنۍ په دوران كي بندي او په توقيف كي د محكمې د حكم منتظر وم، يوه شپه مي خوب وليد چي زما مشر ورور ختر محمد (چي د كمونستانو د د اقتدار په لومړيو كي زما له پلار او كوچني ورور نورالدين سره په شهادت ورسېدو) زما د توقيف خوني ته راننوت او له روغې نه وروسته زما د زندان د ملگري شهيد ډاكټر عمر پر او سپينيز كټ كښېناست، د سرو زرو گوتې ئې چي د فيروزي غمې په كي لگېدلى وو په گوته وه، د څو دقيقو خبرواترو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

نه وروسته ئې دا گوتې راوايستله او ماته ئې راکړه، د ملاقات په پای کې کله چې روانېدو، جیب ته ئې لاس کړ او درې سلیز افغاني نوټونه ئې له جیبه راوايستل او ماته ئې راکړل، خوب مې په دغه ځای کې پای ته ورسېد، د هغې شپې په سبا، زما همدا مشر ورور ناڅاپي او پرته له دې چې کابل ته د ده له راتگ نه خبر وم، زموږ لیدو ته راغی، پولیسو هماغه اطاق ته راووست، په هماغه کټ کښینستو، هماغه گوتې ئې په گوته، له څو شېبو خبرو اترو وروسته ئې خپله گوتې راوايستله او ماته ئې راکړه، د تلو په وخت کې ئې جیب ته لاس کړ او هماغه درې نوټونه ئې راوايستل او ماته ئې راکړل. ما تر لاس ونيو او ورته ومې ویل: په خدای قسم چې ستا دغه راتگ او د هغه ټولې صحنې مې تېره شپه په خوب کې لیدلې وې، دې ته منتظر وم چې دا آخري برخه ئې هم وگورم او بیا ئې تا ته ووايم. زما د "رؤیا" بله بېلگه د يوسف علیه السلام صادق "رؤیا" ته ورته ده:

(ما ته خپل شهید پلار په نوې ځوانۍ کې واده وکړ، په لسم ټولگي کې زه د واده خاوند وم، د واده په شپه مې فقط څو شېبې د سحر له لمانځه نه مخکې خوب کړی، چې سترگې مې سره ورغلې په خوب کې گورم چې: د تره له یوه زوی سره مې چې سپین ږیری وو او محمد نذیر نومېدو، یوځای د آسمان په لوری اوچت ولاړو، د ستورو ځای ته ورسېدو، ستوری راکد وو، خو زما په رسېدو سره وخوځېدل، له شرق نه د غرب په لوري روان شول، ناڅاپي داسې زرينه ټوټه ترې جوړه شوه چې د اوږدو او سارو تارونه ئې ټول ستوري ول، دا زرينه تکه په خپله په زرينو خولپو بدله شوه، له مانه څو گامه آخوا د دغه زرينو خولپو یوه وړه کوڼه جوړه شوه، هغی خوا ته وروان شوم چې وگورم دا څنگه خولۍ دي، ناڅاپي څه نور ناپېژانده کسان چې شمیر ئې تر څلورو پنځو زیات نه وو، را پیدا او له یوې بلې خوا د خولپو په لور راوان شول، هر یوه لدې کوڼې نه یوه خولۍ په لاس کې واخیسته پرته لدې چې په خپل سر ئې کښیردي، ما هم یوه خولۍ را واخیسته او په خپل سر مې کښنوده او په همدې سره له خوبه راوین شوم. په ابتداء کې مې گمان کولو چې د دې خوب به زما له واده سره ارتباط وی، بنایي الله تعالی به ما ته

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

نېك اولاد راكړې چې سر مي ورباندې لوړ وي، د دې خوب له ليدلو دوه كاله وروسته په پوهنتون كې شامل شوم او په پوهنتون كې زما له شمول سره جوخت اسلامي خوځښت پيل شو، د الله تعالى لطف او مهرباني وه چې د يو شمېر محصلينو وروڼو په ملگرتيا د اسلامي نهضت په تاسيس كې لږ يا ډېره ونډه را په برخه شوه، د سردار داؤد د واكمنۍ په مهال او هغه وخت چې زموږ ډېر وروڼه د رژيم له لوري د پاڅون په تور ونيول شول، ما له يو شمېر نورو وروڼو سره پاکستان ته هجرت وكړ، لنډه موده وروسته مو له همدغه ځايه د نهضت د بيا منظمولو لړۍ پيل كړه، د غړو په روزنه او تنظيم مو لاس پورې كړ، چا چې به له موږ سره يوه وروڼيزه دوره پای ته رسوله، بېرته به خپلو سيمو ته ستنيدل، له لوړو غرونو او ژورو درو اوښتل او له كږو وږو ستونزمنو لارو به ټاكليو سيمو ته تلل، او له رسېدو سره سم به ئې د افرادو په روزني او انسجام لاس پورې كاوو، په همدغه دوران كې وو چې مشران وروڼه راغونډ ټول شول او د يوې غونډې په ترڅ كې ئې د اسلامي نهضت مشري ماته تفويض كړه، گمان مي وكړ چې زما د هغه خوب تاويل همدا وو.

خو ډېر وروسته كله چې د جهاد لمن خوره شوه، ډېر خلك حتی هغه هم د مجاهدينو له لیکو سره يو ځای شول چې له فکري او اخلاقي پلوه ئې د دې صف وړتيا نه درلوده خو شرايطو په نهضت تحميل کړل، په پاکستان او ايران كې گڼ شمېر ډلي جوړې شوې، ډېر كسان د مشرتابه لپاره كانديد شول او غوښتل ئې د قيادت پگړۍ په سروتړۍ، په دې وخت كې پوه شوم چې زما د هغه خوب تعبير څه وو.

که دېرش کاله مخکي مي دغه "رويا" له چا سره مطرح کړې وې؛ نو له تعبیره به ئې حتماً ځان عاجز گڼلو خو که نن همدغه "خوب" د هر هغه چا په وړاندې تېر کړم چې د افغانستان له جرياناتو او د نهضت د تاسيس له څرنگوالي او د ډلو او گوندونو د جوړېدو له بهير نه خبر دي، نو په آسانۍ سره کولی شي د دې خوب ټولي برخي تعبير کړي.

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

زه د داسې خوبونو پراخه تجربه لرم، همدغو تجربو دې نتيجې ته رسولی يم چې باور وکړم د انسان د روحي جوړښت او د دماغ هغه برخې چې په وينه کې ډېر ځله د زمان او مکان له قيد نه وځي، وړاندوينه کوي، ابتکار کوي، د راتلونکې په هکله حدس وهي او ډېر ځله ئې حدسونه دقيق او صحيح ثابتېږي، له مقدماتو نه نتائجو ته ځان رسوي او د پېښو پايلې او پېلامې په گوته کوي، دا برخې د "خوب" په حالت کې هم فعاله وي. داسې نه ده چې د خوب په حالت کې د انسان د روحي جوړښت ټولې حساسې برخې خپل فعاليت متوقف کوي. په خوب کې د دماغ ځينې برخې له فعاليت نه لاس واخلي، ځينې نيمه فعاله شي، ځينې د انتظار حالت غوره کړي، خو ځينې نورې برخې ئې داسې دي چې د خوب حالت هغوی ته د لا ښه فعاليت کولو موقع په لاس ورکړي. د خوب په حالت کې د انسان دماغ د ورځنيو پراخو مصروفيتونو نه فارغ وي، د ده پنځگونې حواس چې هريو ئې د ورځې له لوري پراخ فعاليتونه لري او د دماغ لويه برخه مصروفوي، د خوب په وخت کې خپل کار متوقف کړي، دماغ آرام پرېږدي او هغه ته دا موقع ورکړي چې په پوره انهماک سره په هغو قضايو غور وکړي چې ده ته مهمې بريښي، هغه چې د ورځې له لوري، د پراخو مصروفيتونو په وجه نه توانيدو ورباندې غور وکړي. دا داسې وگنځي لکه متفکر، عالم، شاعر، ليکوال چې د يوې مهمې څېړنې، ليکنې او شعر لپاره له خلکو گوښه شي او ځانته د ښه فکر کولو او په خپل کار د ښه ترکيز لپاره مناسب شرايط برابر کړي. خوب همدا شرايط د دماغ لپاره برابروي.

انسان د خپل پيچلي دماغ د پراخو فعاليتونو يوه وړوکې برخه په خپل واک کې لري، داسې چې د ده له ارادې سره سم کار کوي، دا برخه په خوب کې خپل فعاليت متوقف کړي، خو د دماغ هغه لويه برخه چې د انسان تر واک لاندې عمل نه کوي بلکې خپلواکه ده او خپل ټول فعاليتونه په اتوماتيکه توگه ترسره کوي، دا برخه تل فعاله وي او د يوې شېبې لپاره خپل فعاليت نه متوقف کوي. د خوب په حالت کې د انسان د دماغ دا برخه د لا ښه فعاليت فرصت ترلاسه کوي. که

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

انسان په وينه کي وړاندوينه کولی شي، د راتلونکې په هکله حدس وهي، اختراعات کوي، نوي نوي ابتکارات کوي، خو مقدماتي خبري يوه د بلي خواته کېږدي او له همدې نه د راتلونکو نتايجو په هکله قضاوت کوي. هيڅ دليل نه لرو چي همدا کار دي د خوب په حالت کي ونه شي کولی، د اکثرو انسانانو ذاتي تجربو دا خبره ثابته کړې.

له باانصافه محققينو او له حساسو څېړونکو نه پوښتنه کوم: که د نړۍ د ټولو خلکو داسي خوبونه يوې خوا ته پرېږدو، يوه دوه بېلگي ئې راواخلو، او وغواړو چي د خوب منشأ او حقيقت معلوم کړو، نو ځواب به مو څه وي؟ زه څنگه له راتلونکو پېښو خبر شوم؟ چا خبر کړم؟ دا اطلاع چا راکړه؟ د دې الهام سرچينه چېرې ده؟

دغه "خوبونه" سر بېره پر دې چي د انسان د روحي ابعادو څرگندوونکي او مظاهر دي د الهام د سرچينې وجود چي د مادې له محدودې بهر دی هم په اثبات رسوي او يو بل حقيقت د "تقدير او برخليک" په نامه منعکس کوي، ته په خپله روياء کي د يوې داسي پېښي په جريان کي لوېږې چي ډېره موده وروسته ترسره کېږي او مصداق ئې په وينه کي وينې؛ او د دې معنی دا ده چي انسان د هغې تگلوري لاروی دی چي لوړي ژوري ئې پخوا ټاکل شوې دي او خامخا دی ترې تېرېږي. د تگلوري غوره کول د ده کار دی؛ خو هغه لوړي ژوري چي دی د لاري په اوږدو کي بايد ترې تېر شي له پخوا مقدر شوې دي، واک او اختيار ئې د انسان په لاس کي نه دی، دا موضوع د ديني مباحثو يوه ډېره مهمه قضيه ده، هغه کسان چي په دې موضوع د ښه پوهېدو تلوسه او شوق لري بلنه ورکوم چي (په قضا او قدر ايمان او مقتضيات ئې) او د التکوير د سوري د وروستي آيت تفسير دي په "د قرآن پلوشې" کي مطالعه کړي.

قرآن د يوسف عليه السلام د ورونيو منفي احساسات، له خپل ورور سره ناروا سيالي او رقابت او د ده د وژلو او له منځه وړلو لپاره د دوی غلطه اراده د دې لپاره زموږ مخي ته ږدي چي له داسي کارونو ځان وساتو، د دوی احساسات

په دی توگه انځوروی:

ÇİE AÜİB @»E ' 79 \$R\$Y&b) pVÁ ã Bñr \$YB \$USİ& #ñ = m&ng z Ë

(۷) د يوسف او دده د وروڼو په قصې کي، پوښتونکو ته روښانه نښي دي.

(۸) کله چي دوی وويل: يقيناً چي يوسف او ورور ئې زموږ پلار ته تر موږ ډېر گران او محبوب دي، په داسي حال کي چي موږ (ډېر او پياوړې) ډله يو، په دې کي شک نشته چي پلار مو په څرگندي اشتباه کي دئ.

د يوسف عليه السلام او د هغه د وروڼو ترمنځ د نزاع او کړکېچ قصه ډېرو هغه پلټونکو او پوښتونکو ته چې د دغه ډول کړکېچونو د لاملونو په لټه کې دي او غواړي پوه شي چې عوامل او محرکات ئې څه دي، او پايلې ئې څه، مستدل ځواب وايي، او هره اندېښنه ئې په دقيقه توگه رفعه کوي، په دې آيتونو کې د يوسف عليه السلام د وروڼو داسې څو خبرې په گوته شوې چې په ترڅ کې ئې د کړکېچونو د ناسم او متجاوز لوري وينا او دريغ موږ ته توضيح کوي، او هغه دا چې:

دی یہ ناحقہ سرہ زمور پیریلار تر مور دہر گران دی.

په داسي حال کي چي زموږ شمير زيات دئ او د پلار د حمايي، ساتنې او دفاع دروند پيټي زموږ پر اوږو دئ.

په دې کار سره يقيناً چې زموږ پلار لويه اشتباه کوي.

په دې څرگندونو کې څو مهم ټکي د څيړنې وړ دي:

الف:- په داسي حال کي چي يعقوب عليه السلام له خپل زوی يوسف عليه السلام سره د هغه د ځانگړتياوو په خاطر مينه لري، په ده کي هغه څه گوري چي په نورو کی ئي نه ليدل، د ده لوړ استعدادونه، ښه اخلاق، او هوښياري ئي

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

خوښېده، د هغه په خبرې او کړنو کې چې د يوه لوی شخصيت نښې ليدې او د همدې لپاره چې خاصه اعتنا ورته کوله، داسې نه وه چې د خپلو زامنو تر منځ غير عادلانه توپير وکړي او بې موجه يوه ته په بل ترجيح ورکړي، د ده په خبر له يوه حساس او عادل پيغمبره داسې بې عدالتي ډېره لرې ده، خو نور زامن چې د يوسف عليه السلام ځانگړتياوو او لوړ شخصيت د دوی حسادت پارولې، يوسف ته د پلار خاصه پاملرنه بې عدالتي گڼي او د تبعيض او توپير په سترگه ورته گوري.

له يوسف عليه السلام سره د وروڼو د مخالفت اصلي وجه دا وه چې د ده د لوړ شخصيت په وړاندې چې د حقارت احساس کاوو، د ده اخلاقي لوړتيا او عظمت چې نه شو زغملی، د ده هغه صفتونه چې د پلار مينه، احترام او درناوی چې راپارولو د ده د وروڼو کينه او حسادت چې هڅولو. له لوړو شخصيتونو سره تل او د زمانې په هر پړاو کې همداسې کېږي، د دوی لوړو ځانگړتياوو ته پام سره د ټولني صالح او هوښيار خلک د دوی درناوی کوي خو د پېرېوتې شخصيت خاوندان او مفسدين چې د همدغو خصلتونو په وجه مخالفت ته ملا تړي.

هغه کسان چې د ذاتي مواصفتو له مخې د لوړ تلو وړ نه دي، د لوړ الوت لپاره پياوړې وزرونه نه لري، له لويو لويو شخصيتونو سره د سيالۍ اهليت نه لري، خو حرص پرې غالب دی، جاه طلبه دي، حقايقو ته د تسليمېدو او د لوړو شخصيتونو پر عظمت د اعتراف پر ځای او له هغوی سره په ښکې کارونو کې د مرستې او ملگرتيا په ځای د ناروا رقابت لار غوره کوي، د ځان د غوره والي د ثابتولو لپاره د يوسف عليه السلام د وروڼو په خبر غلطو توجيهاتو ته پناه وړي او وايي: موږ په دې خاطر غوره او د احترام او توجه مستحق يو چې شمېر مو زيات دی!! ځواکمن يو!! د دوی په خبر په عصبيتونو تکيه کوي او د تعصباتو اور ته لمن وهي. په واقعيت کې دغه وگړي د کمزورو شخصيتونو خاوندان دي، د زعامت او مشرۍ وړتياوې او ځانگړتياوې نه لري؛ مگر جاه طلبه او د قدرت وېر دي، غواړي دا حرص او اقتدار ته د رسېدو دا وژونکې تنده له نارواوو لارو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

اشباع کړي، د قومي او نژادي تعصباتو په پارولو سره غواړي قدرت ته ورسېږي او په دې توګه د قدرت په مسابقه کې پر خپلو رقيبانو بری ومومي. هغه چې د امت او ملت په شامله او پراخه مستوا کې د منل کېدو جوګه نه دي او دا کفايت او اهليت په کې نه شته چې د يوه پراخ ملت په کچه د مشرۍ مقام ترلاسه کړي نو د دې هڅه کوي چې لږ تر لږه د قوم، قبيلې او عشيرې په سطح د زعامت مقام ته ځان ورسوي، خو دا مقام هم د حسادتونو او د نورو په ضد د کرکې او نفرت راپارولو له لارې ترلاسه کوي!!

قرآن په دې قصې کې موږ ته وايي: هغه کسان چې عصبيتونه عنوانوي، د ځان لپاره د قوم او قبيلې په نامه امتيازات غواړي او تل د قومونو تر منځ د امتيازاتو پر وېش اعتراض کوي، دوی د ځان او خپلو رقيبانو په اړه د خورا عادل مرجع قضاوت هم نه مني، داسې لکه چې د يوسف عليه السلام وروڼو د خپل حکيم، پوه، حساس او عادل پلار قضاوت هم ناعادلانه ګانو او ويل ئې: موږ ته په پام نه کولو سره زموږ پلار ستره اشتباه کوي؛ ان ابانا لفي ضلال مبين!!

تاريخي تجربې ښيي چې د قومي عصبيت بيرغچيان سره له دې چې د هغوی قضاوت او دريځ د خلکو په ګڼه او شمېر باندې ولاړ وي او د هر قوم نفوس د ملاک او معيار په توګه مني، مګر تل داکثريت قضاوت ته غاړه نه ږدي او مخالفت ترې کوي، د اکثريت له لارې نه خپله لاره بېلوي، د امت په وړاندې ملت، د ملت په وړاندې مليت او قوم او د قوم او قبيلې په منځ کې کورني او عشيره ئې حدونه عنوانوي. قرآن فرمايي چې دا شعارونه شيطاني لاملونه لري او د شيطان په تحريک او لمسونه رامنځ ته کېږي، شيطان وو چې د لومړي ځل لپاره ئې نژادي توپير عنوان کړ او ويې ويل: انا خير منه، خلقتني من نار و خلقتنه من طين. زه تر ده غوره یم، زه دې له اوره پيدا کړی یم او هغه دې له خاورې پيدا کړی دی.

که چېرې د يوسف عليه السلام په څېر له يوه ستر پيغمبر سره د خپلو ډېرو نږدې خپلوانو او دوستانو لخوا، له کومې ګناه پرته او بې موجهه، داسې جفا او ظلم کېږي، نو ته اې د الله د لارې مجاهده! بايد د الله تعالی په لار کې او د

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

پيغمبرانو د کړنلارو او تگلارو په تعقيب کې، د دغسې جفاگانو منتظر واوسې او په ځان کې د هغوی د زغملو ځواک او زغم راپيدا کړې، داسې نه چې د آزمېښتونو او ستونزو پروخت بې حوصلې شي، نامېده شي او مبارزه په نيمه لاره کې ناتمامه پرېږدې او تا ته، اې د دغو صحنو تماشاچي! اې د عافيت پر غونډۍ ناست د مبارزو پاېلو ته منتظره! تا ته ويل شوي: داسې و نه انگېرې چې دا د الله د لارې سرتېري مجاهدين په دې خاطر له کړاوونو سره مخامخ دي چې د الله تعالى د عنايت او رعايت وړ نه دي او له الهي عنايت او پېرزوينو محروم کړي شوي!! او په دې سبب له دې برخليک سره مخامخ شوي چې غلطې او اشتباه ترې شوې!! داسې نه ده؛ دوی نه، بلکې تا اشتباه کړې، دا لوړې ژورې او دا آزمېښتونه د دې لارې طبيعت او د الله تعالى د نه بدلېدونکو سننو څخه يو سنت دی. د خدای د لارې مجاهدين به د آزمېښت په دې لوړو ژورو او د کړاوونو او ستونزو په دې پېچومو او کړلېچونو کې روزل کېږي، د دوی صبر او استقامت به مضبوطېږي، د دوی استعدادونو ته به وده ورکول کېږي او د کمال او پوخوالي هغه پړاو ته به رسېږي چې د الله تعالى د نصرت وړ وگرځي او د بريا پرېکړه ئې وکړي.

بايبل ليکي چې د يوسف وروڼو خپلې رمې شکيم ته د څرولو لپاره بوولې وې... پلار ئې يوسف پسې ورولبږو چې احوال ئې واخلي، ... کله چې هلته ورنږدې شو، وروڼو ئې وويل: دا دئ لوی خوب ليدونکی راغی، راځئ چې وئې وژنو او په يوه کوهي کې ئې واچوو، پلار ته به ووايو چې کوم ځناور خوړلی دی... يوه ئې وويل: د وژلو په ځای ئې ژوندی په څا کې واچوئ... په خپله به په کې مړ شي... له ورسېدو سره سم ئې بريد پرې وکړ... جامې ئې ترې وايستلې او په څا کې ئې واچاوو ... ناڅاپه ئې يو کاروان وليد چې د دوی خوا ته راروان دی... فيصله ئې وکړه چې پر دغه کاروان ئې وپلوري... له کوهي ئې راوايست او خرڅ ئې کړ... او کاروانيانو له ځان سره مصر ته روان کړ...

قرآن فرمايي چې د يوسف وروڼو په خپلو کې مشوره وکړه چې يوسف په

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کوهي کي اچوو، پرېږدو ئې چي کوم کاروان ئې له ځان سره کوم لرې ملک ته بوځي او د مريي په توگه ئې وپلوري، په کار ده چي پلار موږ ته ترده زيات په درنه سترگه کتلی، زموږ شمېر زيات دئ، هم دکور ټول کارونه کوو او هم ئې حفاظت کوو، خپل پلار ته راغلل او ورته وئې ويل: پرېږده چي يوسف له موږ سره د لوبو او مېوو خوړلو لپاره صحرا ته ولاړ شي، پلار ئې وويل: تاسو پوهېږئ چي زه ورپسې خفه کېږم او وېرېږم چي تاسو به ترې غافله شئ او لېوه به ئې وخوري، دوی بيا خپل شمېر ته گوته ونيوله او وئې ويل: که لېوه ئې له موږ وخوړي شي په داسي حال کي چي موږ کافي ډېر يو نو موږ به بلا وهلي يو!!

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

١٠٥: ١٠٤ ١٠٣ ١٠٢ ١٠١ ١٠٠ ٩٩ ٩٨ ٩٧ ٩٦ ٩٥ ٩٤ ٩٣ ٩٢ ٩١ ٩٠ ٨٩ ٨٨ ٨٧ ٨٦ ٨٥ ٨٤ ٨٣ ٨٢ ٨١ ٨٠ ٧٩ ٧٨ ٧٧ ٧٦ ٧٥ ٧٤ ٧٣ ٧٢ ٧١ ٧٠ ٦٩ ٦٨ ٦٧ ٦٦ ٦٥ ٦٤ ٦٣ ٦٢ ٦١ ٦٠ ٥٩ ٥٨ ٥٧ ٥٦ ٥٥ ٥٤ ٥٣ ٥٢ ٥١ ٥٠ ٤٩ ٤٨ ٤٧ ٤٦ ٤٥ ٤٤ ٤٣ ٤٢ ٤١ ٤٠ ٣٩ ٣٨ ٣٧ ٣٦ ٣٥ ٣٤ ٣٣ ٣٢ ٣١ ٣٠ ٢٩ ٢٨ ٢٧ ٢٦ ٢٥ ٢٤ ٢٣ ٢٢ ٢١ ٢٠ ١٩ ١٨ ١٧ ١٦ ١٥ ١٤ ١٣ ١٢ ١١ ١٠ ٩ ٨ ٧ ٦ ٥ ٤ ٣ ٢ ١ ٠

يوسف وژنئ او يا ئې د ځمکي (له مخه) لرې کړئ، تر څو د خپل پلار پاملرنه درته وزگار شي، او تر دې وروسته صالح ټولی شئ، يوه ويونکي وويل: يوسف مه وژنئ، که (د ده په ضد څه) کوونکي يئ نو د يوه کوهي په تياره تل کي ئې وغورځوئ، چي کوم کاروان ئې ترلاسه کړي، وئې ويل:

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

پلاره! ولې د يوسف په اړه پر موږ باور نه کوي، حال دا چې موږ ئې خواخوږي يو. سبا ئې له موږ سره ولېږه چې (د مېوو په ونو کي) وڅري او لوبي وکړي، او موږ ئې حتماً ښه ساتونکي يو، وئې ويل: که ئې درسره بوځئ دا مي غمجن کوي او وېرېږم چې لېوه به ئې وخوري او تاسو به ترې غافله وئ، وئې ويل: که لېوه ئې په داسي حال کي وخوري چې موږ يوه (پياوړې) ډله يو، نو موږ به په دې صورت کي تاواني (بلا وهلي) يو.

په دې مبارکو آيتونو کي څو مهمي لارښوونې ترسترگو کېږي: په سياسي مبارزاتو کي تل کمزوری، خو متعصب حریف دئ چې د سالم او رغنده رقابت او سيالۍ پر ځای پر پټو توطیو لاس پوري کوي، ترڅو له دې لارې خپل رقيبان ترور کړي او د مبارزې له ډگره ئې وباسي. ځيني بيا داسي دي چې که څه هم هدف ته درسيږو لپاره ناروا لارې غوره کوي؛ مگر ادعا ئې داسي وي چې گواکې د دوی هدف ښک دئ او هدف ته له رسيږو وروسته به د خدمت مصدر گرځي او د صالحو افرادو په څېر به ښو عملونو ته ملا تړي، د دوی په نظر ښک هدف ته درسيږو لپاره هره لاره غوره کول جايز دي، د هدف ښک والی نامشروع او ناروا تگلارو ته مشروعيت ورکوي، په داسي حال کي چې نه د هدف تقدس کولای شي چې نامقدسه وسيله توجیه کړي او نه له هغه چا چې د کمزورۍ په پړاو کي په غلطو لارو درومي، د خپلو رقيبانو د پرځولو لپاره نارواوو وسېلو ته لاس کوي، دا توقع کېدی شي چې د ځواکمنۍ او قدرت پر مهال دې د صالح انسان په څېر عمل وکړي؛ بلکي د دې په خلاف، اقتدار به د ده د لاسيات انحراف سبب شي او د نورو په خلاف به د ده کړچار تر مخکي هم لازيات کرکجن او د غندلو وړ کړي.

د يوسف عليه السلام د ورونيو دا وينا چې په تکرار سره ئې کړې: (نحن عصبه: موږ خو يوه پياوړې ډله يو)، ښيي چې دوی پر شمېر او عدد ترکيز کوي او

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

په همدې سره غواړي ځان تر يوسف عليه السلام غوره او د خپل پلار د التفات او اعتنا مستحق ثابت کړي!! مخکې ئې وويل: موږ د يوسف په نسبت غوره يو، ځکه چې هغه يوازي دئ او موږ يوه ډله يو او بيا وايي: څنگه به ئې لېوه رانه وځوري په داسې حال کې چې زموږ په څېر ځواکمنه ډله ئې په څنگ کې او ساتنه ئې کوي!! الله تعالى پر شمېر او "عده او عتاد" باندې د خپل بنده بروسه نه خوښوي، څوک چې پر ماسوې الله باندې تکيه او اعتماد وکړي يوازي ئې پرېږدي او له خپلې مرستې څخه ئې محروموي، له خپلو بندگانو څخه غواړي چې يوازي د ده عبادت وکړي، يوازي ده ته د دعا او احتياج لاسونه اوچت کړي، يوازي له ده مرسته وغواړي او يوازي پر ده باندې تکيه او اعتماد وکړي.

که تاسو په دې هکله د بايبل وينا ته ځير شئ نو وبه گورئ چې بايبل دوکه، چل ول، غولول او په خپلو ژمنو نه ودرېدل د خپل داستان د اتل په څېره کې انځوروي خو قرآن کریم ئې د مجرمينو ځانگړتياوې گڼي، بايبل ئې يعقوب عليه السلام ته منسوبوي او کله چې د يوسف عليه السلام د وروڼو وار رارسې د دوی هغې دوکې ته گوته نه نيسي چې قرآن ورته اشاره کړې، گمان نه کوم چې د بايبل ليکونکي دې دا کار اشتباهاً کړی وي، باور مې دا دئ چې دا کار ئې عمداً کړی، د ده له نظره خدعه او دوکه يو هنر او کمال دئ، بايد اتلانو ته منسوب شي، نه عادي خلکو او مجرمينو ته!!

بايبل ليکي چې د يوسف وروڼو د ده جامې د يوې وزې په وينو سرې کړې... پلار ته راغلل او وئې ويل: آيا دا د يوسف جامې نه دي؟ ... هغه جامې وپېژندې او وئې ويل: حتماً کوم ځناور خوړلی دئ... نو له ويره ئې خپلې جامې ځيري کړې، زړې جامې ئې واغوستې... ډېرې ورځې ئې په ماتم تېرې کړې... د کورنۍ غړو هڅه وکړه چې هغه ته تسلي ورکړي خو گټه ئې ونه کړه... وئې ويل: ترمرگه به د يوسف غم هېر نه کړم!!

قرآن د بايبل دا وينا غلطه گڼي او فرمايي:

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

١٨٩) \$Zm= 4E-ge\$M6u 'i qqeg b& #paleu 3/ni k7zle \$Ea
\$E±E De\$& jay r ÇIE bræon W Deu #x>d WU1B1 OgZ=009
%ZÈ y#Bqâ\$Z2 t3r B7Kp6 \$7zle \$Rj \$R\$77 kq8%ÇIE < qaz
ÇIE UuV%1' \$Z2 qm \$199B501 MR& \$Br (U de\$E2 i \$E>GB
(#B& BaY& Ba9 B196" 01 A\$45 Éx 0y1 3/niÅSÜ%4Ea ray r

يوسف: ١٦-١٨ ÇIE bqâA3 \$B 4Ea E\$GpB9? # @SId W/A

نو کله چې ئې له ځان سره بوت او په دې سلا شول چې په کوهي کي ئې واچوي، او ده ته مو وحي وکړه چې په داسي حال کي به ئې په خپل دې کار خبر کړې چې دوی به ئې احساس هم نه کوي. او ماښام په ژړا خپل پلار ته راغلل، وئې ويل: اي زموږ پلاره! موږ لاړو چې يو له بله د مخکي کېدو زغاسته وکړو، او يوسف مو له خپلو شيانو سره پرېښود، نو لېوه وخور، او ته به راباندي باور کوونکی نه ئې که څه هم موږ رښتوني يو، او کميس ئې په دروغچني ويني لړلی راوړ، وئې ويل: داسي نه ده؛ خپلو نفسونو کوم کار درته ښايسته کړی، نو (زما دي) ښکلی صبر وي، او په هغه څه کي خو له الله نه مرسته غوښتل کېږي چې تاسو ئې بيانوئ.

په دغو مبارکو آيتونو کي له يوې خوا د يوسف عليه السلام د ورونيو حالت داسي انځور شوی چې د خپل تصميم د بدو پاېلو او عواقبو له پوهيدو عاجز دي، نه پوهېدل چې په دې سره خپلو موخو ته نه شي رسېدی او داسې گومان ئې نه

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

كاوو چې يوه ورځ به بيا له يوسف عليه السلام سره مخامخ شي او دا ټوله ماجرا به د دوى مخي ته كېږدي، له بلي خوا نبیي چې په همدې سخت او نازك حالت كي يوسف عليه السلام ته الهام وشو چې اندېښنې مه كوه، په كوهي كې له لوېدو مه وېرېږه، ډاډه اوسه چې له دې ځايه به حتماً ژغورل كېږي.

د يوسف عليه السلام د ورونيو طمع دا وه چې په دې سره به له خپلي مخي يو ستر خنډ لرې كړي او خپلو موخو ته د رسېدو لپاره به لار آواره كړي، خو نه پوهېدل چې د دې كار پاېله به څه وي!! د خپل دغه شرمناك كار په عواقبو له پوهېدو عاجز وو او داسي گومان ئې نه كاوو چې يوه ورځ به بيا له يوسف عليه السلام سره مخامخ كېږي او دا ټوله ماجرا به د دوى مخي ته كېښودى شي!! همداراز فرمايي چې په كوهي كي د لوېدو په مهال يوسف عليه السلام ته الهام وشو چې پروا مه كوه، له دې ځايه به ووځې، داسي ورځ به راشي چې دوى به ستا مخي ته سرتيتي او شرمنده ولاړ وي او دا كار به ورپه يادوي!! او دا هغه څه دي چې د حق د لارې مبارزينو ته د ستونزو او كړاوونو په مهال الهام كېږي، الله تعالى ئې له ناهيلۍ ساتي او په زړونو كي ئې هيلي او امېدونو راپيدا كوي. د يوسف عليه السلام د قصې په بيانولو سره قرآن د دغو دريو اساسي موضوعگانو د اثبات لپاره تاريخي بېلگې زموږ مخي ته ږدي: د ورونيو مخالفت او د دوى په لاس كوهي ته لوېدل، د نامعلوم برخليک په لوري خوځېدل، په ارزانه بيه خرڅېدل، د ستونزو او كړاوونو بېلگه، په څاه كي د لوېدو په وخت كي دا الهام چې له دې ځايه به حتماً ژغورل كېږي او له كوهي وتل د نجات بېلگه او په پاى كي له خپلو ورونيو سره په داسي حال كي مخامخېدل چې هغوى به په خپلو نادودو او جفاگانو شرمنده وي د بري او د دښمن د ماتې تاريخي بېلگه. تاسو به د بايبل په هيڅ برخي كي او د هيڅ قصې په ترڅ كي ونه مومئ چې له كومي قصې ئې داسي كوم ستر مطلب ثابتول او يوه مهمه لارښوونه كول په نظر كي وي.

د يوسف عليه السلام وروڼه ماخستن په اوښلنو سترگو خپل پلار ته ورغلل او وئې ويل: پلاره! موږ له يوه بله د مخكي كېدو لوبه كوله، يوسف مو د خپلو

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

شيانو خوا ته پرېښود، په همدې کي لېوه راغی او هغه ئې وخوړلو، ته به حتماً زموږ په خبري باور نه کوي که څه هم موږ په يقين سره رښتوني وو، هغه ورته وويل: داسي نه ده، خپلو نفسونو غولولي يئ او کوم غلط کار ئې درباندي کړی، زما لپاره له ښه صبره پرته بل څه نه دي پاتې، ستاسو د دې خبرو په وړاندي به له الله تعالی مرسته غواړم، يوازي الله تعالی هغه ذات دی چي په داسي حالاتو کي ترې مرسته غوښتی شي!!

گورئ د بايبل او قرآن د ويناوو ترمنځ څومره ژور توپير دی، يو د قصې اتل صابر، حساس او په حالاتو پوه انځوروي، د خپلو زامنو له وينا، خبرې او حرکاتو پوهېږي چي دروغ ورته وايي، نه ئې په خبرو باور کوي، نه ئې په اوبښلو سترگو غولېږي او نه ئې د يوسف عليه السلام هغه جامې دوکه کولی شي چي په نورو وینو ئې سرې کړې. صبر کوي، په غمونو کي خپل رب ته پناه وړي. خو بل ئې د داسي بې صبره انسان په څېر انځوروي چي له ډېره ويره خپلي جامې څيري، زړې جامې پر تن کوي او ژمنه کوي چي تر مرگه به دا غم هېر نه کړي!!

قرآن د دې قصې په ترڅ کي موږ ته څو مهمې لارښوونې کوي:

بايد په خپلو قضاوتونو کي تلوار او عجله ونه کړو، بايد محتاط واوسو، يوازي د متهم ظاهري ښه، اوبښلې سترگې، غولونکې ادعاګانې او هغه شواهد چي د خپلي ادعا د ثبوت لپاره ئې وړاندي کوي کافي ونه ګڼو، د متهم سوابق بايد په پام کي ولرو.

يعقوب عليه السلام حساس او پوه انسان وو، د يوسف عليه السلام د وروڼو په تصنعې ژړا، د قضیې په باب د دوی د خبرو له څرنگوالي، د يوسف عليه السلام د کميس له وضعې او له يوسف عليه السلام سره د وروڼو مخکنیو حسادتونو ته په پام سره پوه شو چي زامنو ئې رښتيا نه دي ورته ويلي او اصله قضیه ئې ترې پټه کړې ده.

د مصيبتونو په وړاندي صبر کول د پيغمبرانو طريقه ده.

ښايي يعقوب عليه السلام ته د خپل زوی يوسف عليه السلام تر ورکېدو دا

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

غم او اندېښنه لازياته درنه وه چې زامن ئې داسي دي، له ده او له خپل ورور سره ئې داسي څه كړي، بې شكه چې د يعقوب عليه السلام لپاره به د داسي زامنو زغمل او تحمل تر دې هم دروند پېټې او له زغم او حوصلې اوچت وو چې يو زوی ترې ورك شوی، د يوه شريف او بااحساسه انسان لپاره دا ډېر دروند پېټې وي چې خپل زامن د خپل اوچت انتظار خلاف گوري او له داسي كسانو سره په يو ځای ژوند كولو مجبور شوی وي!!

يعقوب عليه السلام چې په خپله جليل القدره پيغمبر او د يوه ستر او اولوالعزمه پيغمبر ابراهيم عليه السلام لمسی دئ او الله تعالى ته د نږدې توب او د معنوي مقام په لحاظ خورا اوچت مقام لري، خو سره له دې ستر او اوچت معنوي مقامه، له غيبه بې خبره دئ، له دې عاجز دئ چې پوه شي زامنو ئې له يوسف عليه السلام سره څه كړي دي؟! خو كيلو متره لرې د ده نازولی او گران زوی په كوهي كي پروت دئ، خو دی ئې نه له حاله خبر دئ او نه ئې مرسته كولی شي!! خپل عجز او ناتواني په دې الفاظو بيانوي: يوازينی مستعان او مرستندوی الله تعالى دی، فقط له هماغه ذات نه بايد مرسته وغوښتلی شي. په دې بيان سره د هغو ناپوه خلكو خولو ته سخت گوزار وركړی شوی چې په غيب باندي له الله تعالى پرته د بل چا د پوهېدا دعوا كوي!! د قصې دغه برخه موږ ته د قرآن عظيم الشان له اساسي مطالبو نه يو مطلب په گوته كوي، هغه دا چې په ځمكه او آسمان كي له الله تعالى پرته نه څوك په غيبو علم لري او نه د چارو د سمبالولو واك او اختيار لري، هر څوك چې له خدايه پرته بل چا ته د غيبو د علم نسبت وكړي او هغه د چارو متصرف وگڼي په واقع كي ئې قرآن تكذيب كړی دئ.

«وَقَالَ يٰٓأَسْفٰرُ مَا لَكَ بِآدَمَ ۖ لَمَّا خَلَّصْتَهُ ۖ إِنَّكَ بِشَرِّ النَّاسِ لَآدْرِكُهُ ۖ يَوْمَ تَحْشُرُهُمْ فِي ٱلْأَفْئٰفِ ۚ»

«وَقَالَ يٰٓأَسْفٰرُ مَا لَكَ بِآدَمَ ۖ لَمَّا خَلَّصْتَهُ ۖ إِنَّكَ بِشَرِّ النَّاسِ لَآدْرِكُهُ ۖ يَوْمَ تَحْشُرُهُمْ فِي ٱلْأَفْئٰفِ ۚ»

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

يوسف: ۱۹-۲۰

او يو کاروان راغی او خپل اوبه راوړونکی ئې ولېږو، او هغه هم خپله بوکه (په څا کې) کښته کړه، وئې ويل: اي! زېرى زېرى، دا دئ يو زلمى، او هغه ئې د مال متاع په توگه پټ کړ، په داسي حال کې چې الله د دوى په کړو وړو ښه پوه دئ، او په ناخيزه بيه خو درهمو ئې وپلورو، او د ده په اړه زاهدان ول.

ناخپه يو کاروان راغی، د کوهي خوا ته ئې واړول، يو کس ئې د اوبو راايستلو لپاره ولېږو، د بوکې راايستلو پر مهال متوجه شو چې يو تنکی زلمى ورسره راپورته شو، چينغې ئې کړې: زېرى زېرى دا دئ يو تنکی زلمى!! د کاروان مشر امر وکړ چې په يوه خوندي ځای کې ئې پټ کړي، ښه سلوک ئې ورسره کاوو، پرې مهربانه ول، مصر ته ئې له ځان سره بوت، هلته ئې په ارزانه بيه وپلورو
بايبل ليکي چې د يوسف عليه السلام وروڼو د کاروان له ليدو سره هغه بېرته له کوهي راوايست او په کاروانيانو ئې وپلورو، دا خبره هم قرآن ردوي او هم ئې عقل نه مني، که دوى په کاروانيانو د پلورلو اراده درلودى نو ولې به ئې په کوهي کې اچاوو؟ يوسف عليه السلام د پلورلو په وخت کې کاروانيانو ته ويلی شو چې زه مريي نه يم، دا مې وروڼه دي، پلار مې خبر نه دئ... هيڅوک نه غواړي په داسي لانجې کې ښکېل شي او آزاد انسان د مريي په نامه واخلي!! قرآن فرمايي چې يوسف عليه السلام په مصر کې وپلورلی شو.

قرآن د بايبل دا ادعا ردوي چې کاروانيانو يوسف عليه السلام له خپلو وروڼو وپېرېدو، د دې ادعا برعکس وايي چې کاروانيانو له څاه راوايست او د موندل شوې قيمتي متاع په خبر ئې پټ کړ، د قرآن په دغو مختصرو الفاظو کې هومره ژور مطالب پراته دي چې د هغه مهال د ټولني د دردونکي وضعيت د دقيق

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

توضيح لپاره كفايت كوي، د كاروان د سالار يو غلام هغه ته د يوه تنكي ځوان د موندلو زېرى وركوي، هغه ئې د قيمتي متاع په څېر پټ ساتي او دا ځكه چې دى به څو ورځې وروسته د مصر په بازار كې په گرانه بيه پلوري، يعنې هغه مهال نه يوازې د غلامانو د پېر پلور بازار گرم وو بلكې دومره بې امنيتي خوره وه چې چا ته به كوم ماشوم او تنكى زلمى په لاس ورغى، كه څه هم د كومي آزادې او عزتمنې كورنۍ غړى به وو، بس د غلامانو په ډلي كې به شامل شو، له خپلي كورنۍ سره به ئې روابط د تل لپاره وشلېدل، د بېرته ستنېدو مجال ئې نه شو ترلاسه كولى، د مجهول برخليك په لوري به يوړل شو، لاس په لاس به شو، په يوه بل به خرڅ شو، په دې سره قرآن حكيم د هغه مهال اجتماعي وضعيت په دقيقه توگه انځور كړى.

د قرآن له وينا معلومېږي چې يوسف عليه السلام د كاروان سردار ته د خپلو وروڼو د جفا قصه اورولې، د هغه عاطفه او زړه سوي راپارېدلى او دې نتيجې ته رسېدلى چې يوسف عليه السلام خپلي كورنۍ ته له ستنېدو منع كړي، له ځان سره ئې بوځي، تر څو د خپلو ځواكمنو او حسودو وروڼو لخوا ونه وژلى شي، دا ئې غوره گټلې چې يو ښه ځاى ورته پيدا كړي، د مصر په كوم معزز شخصيت باندې ئې په لږه بيه وپلوري، دا ئې هم نه دي غوښتي چې په گرانه بيه ئې وپلوري، د زياتو پيسو ترلاسه كولو په ځاى ئې د دې ښكلي او باستعداده زلمي راتلونكې ته زياته توجه كړې.

قرآن د قصې د دغې برخې په ترڅ كې موږ ته لارښوونه كوي چې كله كله ستر ستر شخصيتونه په ډېره لږه بيه خرڅ كړي شي!! هو په خداى قسم همداسې دئ، ډېر ځله ستر ستر شخصيتونه، د خپلوانو په لاس او حتى د خپلو ضعيف النفسه ملگرو په لاس دښمنانو ته په لاس وركړى شوي او وژل شوي!!

په نولسم آيت كې ويل شوي چې كاروانيانو يوسف عليه السلام لكه مال او متاع پټ كړ، له دې نه په څرگنده معلومېږي چې نه ئې وروڼه له دې ماجرا خبر شوي او نه له كاروانيانو پرته بل څوك. عجيبه ده چې زموږ ځيني مفسرين هم د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کي نورې ښېگړې او وړتياوې وموندې په زويولي. به ئې ونيسو او د خپلو ټولو شتمنيو امين او وارث به ئې کړو.

قرآن دې کور ته د يوسف عليه السلام د راوستو دوه اساسي موخي په گوته کوي، يو دا چي په دې توگه به ده ته پر ځمکي تمکين ورپه برخه شي، او بل دا چي الله تعالى به ده ته د تاويل الاحاديث علم او پوهه ورکړي، له دې نه معلومېږي چي اقتدار ته د رسېدو لړۍ ئې له دې ځايه پيل شوې، د عزيز مصر په کور کي د ده ځای په ځای کېدا باعث شوه چي قدرت ته د رسېدو دروازې ئې پر مخ پرانيستې شي، او همداراز دا ښيي چي دلته او د عزيز مصر په کور کي د پاتې کېدو له لاري هغه ته ډېرې خبري معلومي شوې، دلته پوه شوی چي د مصر په ټولني کي څه تېرېږي، اقتدار د څنگه خلکو په لاس کي دی، د واکمنانو شخصي ژوند څنگه دی، په قصرونو کي څوک ناست دي او په زندانونو کي څوک پراته، د دې ټولني قاضي د چا په گټه او د چا په ضد پرېکړي کوي، ده په کنعان کي کوچيانی او صحرائی ژوند وليدو، او په مصر کي د ښاريانو حالت، او د دوی ترمنځ ژور توپيرونه، ټول هغه څه چي د ټولني د صالح مشرانو لپاره ئې زده کول ضروري دي په همدې توگه ده ته ورزده شول.

حکيم خداى غوښتل چي يوسف عليه السلام د مصر د ټولني د مشرتابه لپاره تيار کړي، د سختو آزموينو په لوړو ژورو کي وده ورکړي، هغه وړتياوې، ځواکونه او استعدادونه ئې راوينس کړي او ځلا ورکړي چي يوازي په سختو شرايطو کي راوينسېږي او ځلا مومي، د يوه حکيم، مدبر او زړه سواند قيادت وړتياوې په کي راپيدا کړي، پوره فهم او بصيرت ئې په برخه کړي، د کنعان په نيمه بدوي ټولني کي ممکن نه وه هغه استعدادونه په ده کي راپيدا شوي وي چي د مصر د واکمنۍ لپاره ضروري ول، کنعان د مصر له مدني ټولني نه خورا زيات توپيرونه درلودل، څوک چي په هغه محيط کي ستر شوی په دې نه توانېدو چي د مصر د محيط غوښتنې درک کړي او د هغه ستر هېواد د خلکو د قيادت له عهدې څخه ووځي، د دې لپاره چي يوسف عليه السلام د مصر د ټولني نبض ښه درک

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

کړي، په ټولو اسرارو ئې دقیقاً پوه شي، د سياسي او اجتماعي اړيکو او مناسباتو په ماهيت ئې ښه پوه شي او په هغه کي د مصر د متمدني ټولني د زعامت وړتوب او لياقت راپيدا شي، نو ښايي چي د کنعان د نيمه بدوي ټولني نه مصر ته لاړ شي او هلته تر يوې مودې د مصر د زمامدارانو د ډلي د يوې مرفه کورنۍ په غېږې کي پاتې شي، هماغسې لکه چي الله تعالی موسی عليه السلام د يوې اسرائيلي مظلومې کورنۍ له غېږې بيل کړ او د سيند د څپو پر اوږو ئې د فرعون کور ته ورساوو، د هغه جلاد له تيغه ئې وژغورو چي د بني اسرائيلو د بچيانو د وژلو او حلالولو لپاره گمارل شوی وو، د دښمن ماڼۍ ئې ورته مدرسه وگرځوله او په همدغې مدرسې کي ئې هغه علم او حکمت په برخه شو چي د دغې ټولني د لارښووني او قيادت لپاره ئې ورته ضرورت درلود، له ده نه مخکي ئې يوسف عليه السلام هم له کنعانه مصر ته ورساوو، د مصر د عزيز کور ئې ورته مدرسه کړ، دلته ئې د تاويل الاحاديث علم په برخه شو، دلته د مصر د ټولني په نبض پوه شو او دلته د دې ټولني د زعامت وړتياوې او ځانگړتياوې په کي وپاللی شوې. ده ديانت او خدای لمانځنه د ابراهيمي کورنۍ په غېږ کي زده کړې وه، مينه، سادگي، مروت، زړورتيا، صداقت، صبر، قناعت او ټولي هغه ښېگړي چي د نيمه بدوي ژوند ځانگړتياوې دي، دا ئې په کنعان کي ترلاسه کړل، هغه درايت او فراست چي د مصر د ټولني د مشرتابه لپاره ضروري وو دا ئې بايد په خپله په مصر کې، د عزيز مصر په کور او په زندان کي ترلاسه کړی وی، د کنعان په چاپېريال کي دا زده کړه ورته ممکن نه وه، نو ځکه حکيم خدای په خپل خاص الهي تدبير سره هغه مصر ته وروست او د مصر په يوې واکمني او حکمراني کورنۍ کي ئې مېشت کړ او په دې سره ئې په ده کي د دغو استعدادونو د ودي شرايط برابر کړل.

په دې قصې سره قرآن موږ ته دا ستر درس راکوي چي هيڅوک، که هر څومره ځواکمن وي، په هيڅ تدبير او حيلې سره نه شي کولی د الله تعالی پرېکړي وځنډوي او د تحقق مخه ئې ونيسي، الله تعالی چي څوک د يوې ټولني او ملت د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

زعامت لپاره غوره کړې او هغه ته ئې د مشرتابه وړتياوي ورکړې وي، کوم قدرت کولای شي د هغه په مخ کې خنډ شي؟! او دغه مقام ته د رسېدو مخه ئې ونيسي؟! مگر د يوسف عليه السلام له عبرت او پنده ډکه قصه دا نه ثابتوي چې خدای په خپل کار کې برلاسی او غالب دی، خو ډېر خلک پرې نه پوهېږي.

قرآن فرمایي چې کله يوسف عليه السلام د پوځوالي او رشد مرحلې ته ورسېد، نو حکم او علم ورکړ شو، په قرآن کې اکثراً د پیغمبرانو د بعثت د بیانولو لپاره دا الفاظ کارول شوي چې حکم او علم ورکړی شو او په دې سره موږ ته لارښوونه کوي چې پیغمبرانو علیهم السلام ته هم علم ورکړی شوی او هم د حکم او فیصلې قوت، هغوی هم فکري امامان دي او هم سیاسي مشران او د پرېکړو او حکم کولو مرجع، دلته د يوسف عليه السلام په هکله ویل شوي چې (حکم) او (علم) ورکړی شو، له (علم) نه مخکې د (حکم) یادښت دا مطلب په گوته کوي چې يوسف عليه السلام لومړی قدرت ته رسېدلی او د مصر واکمن شوی او بیا په پیغمبرۍ مبعوث شوی. خو دلته دا هم ویل شوي چې الله تعالی له ټولو محسنینو او ښکېانو سره همداسې معامله کوي، دا الهي معامله یوازې پیغمبرانو ته نه ده مختصه شوې، بلکې ټول ښکېان هم په کې شاملېږي، د هغوی هڅې به هم خامخا ثمر ته رسوي او ښکېه بدله به ورکوي، د پېښو او حوادثو په لوړو ژورو او پېچلو کې به هغوی ته رشد او وده ورکوي او د ښمن د توطیو په وړاندې به ئې ساتنه او حفاظت کوي او د دوی د بریا او برلاسی لاره به آواروي.

بایبل تردې عنوان لاندې (يوسف او د فوطيفار مېرمن) لیکي: په مصر کې د فرعون د ساتونکو مشر فوطيفار، يوسف په بیه واخیست... څه موده وروسته ئې دی د خپل کور او تجارت ناظر وټاکو... يوسف ښاپېسته ځوان وو، د فوطيفار مېرمنې زړه پرې بایلو... له هغه ئې د مباشرت غوښتنه وکړه... هغه ونه منله او وئې ویل: باډار مې پر ما دومره اعتماد کړی، د خپلو ټولو شتمنیو اختیار ئې راسپارلی... څنگه به دا کرکجن کار کوم... دا د خدای په وړاندې لویه ګناه ده... خو هغې لاس نه اخیست... یوه ورځ يوسف د کور په کارونو لګیا وو... له دوی

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دواړو پرته بل څوک په کور کې نه وو... هغې مېرمنې لاس ورواچاوو چې له ما سره ځمله... يوسف ترې وتښتېدو او له کوره ووت، خو جامه ئې د هغې ښځې په منگولو کې پاتې شوه... ښځې خدمتگارانو ته چيغې کړې او هغوی ته ئې وويل: خاوند مې يو عبراني نوکر کور ته راوستی، دا دئ ما ته ئې سپکاوی راواړولو... زما خوني ته راغی... لاس ئې راواچاوو... ما چيغې کړې او دی وتښتېدو او دا دئ جامه ئې زما په لاس کې پاتې شوه... کله چې فوطيفار د خپلې مېرمنې خبرې واورېدې ډېر په غصه شو او يوسف ئې په هغه زندان کې واچاوو چې د پاچا نور بنديان په کې اچول شوي وو!!!)

د بابل له ليکونکي پوښتنه کوو: تا خو څو سطره مخکې ليکلي چې په کور کې بل څوک نه وو، نو د فوطيفار مېرمنې چا ته غږ کړ او دا خدمتگاران په يوې چيغې څنگه او له کومه راورسېدل؟! راشه د قرآن وينا واوره چې څومره دقيقه او له ژورو لارښونو ډکه ده:

قرآن د قصې دا برخه د يوسف عليه السلام د ابتلاء او آزموينې د يوه بل، خو ډېر حساس او خطرناک پړاو په توگه رااخلي، تردې مخکې د ورونيو له مخالفت او حسادت سره مخامخ شو، په کوهي کې واچولی شو، په ارزانه بيه خرڅ شو، بل ملک ته يوړل شو، آزاد ژوند ئې د غلامۍ په ژوند بدل شو، په پای کې د يوې مفسدې مصري کورنۍ نوکرۍ ته اړ شو او دا د ده د ژوند تر ټولو حساسه مرحله او تر ټولو خطرناکه آزموينه، اوس له يوه بل دښمن سره مخامخ دئ، مخکني دښمن په زړه کې ورته کينه او حسادت درلود، خو دا دښمن په زړه کې ورته هوس او شهوت لري، هغه په کوهي کې وغورځاوو او دا ئې د گناه په ډنډ کې غورځول غواړي، د دې دښمن دام ډېر غولونکی او جالب دئ او ځان ترې ساتل ډېر گران.

قرآن نه د دې مصري نوم اخلي او نه ئې د مېرمنې، دا ځکه چې قرآن د تاريخ کتاب نه دئ، د نومونو يادول نه مفيد دئ او نه ضروري، د عزيز مصر په نامه ئې يادوي او دا د دې لپاره چې وښيي د مصر ټول هغه شخصيتونه چې دا ئې يو وو، د ده په څېر ول، په خپلو کورونو کې ئې زلمي خدمتگاران او پېغلي خدمتگارانې

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

4#»p dā ūlāk ʔBqā ÇĪĒ ðāā Eā%a bĴ (Eā%ā2 `B

ÇĪĒ ūūŪ\$eā B ĪMZā Ā RĴ(Ā ĪRk Ĩ " ĪyāeBā

هغې مېرمنې چې دى ئې په کور کې اوسېدو، نفسي غوښتنه ئې ترې وکړه،
دروازې ئې وتړلې، او وئې ويل: ژر شه، درته تياره يم، هغه وويل: پناه
خدای ته، هغه مې رب دئ، زما مېشت ځای ئې راته بڼه او ښايسته کړ،
يقيناً چې ظالمان نه ژغورل کېږي، يقيناً چې هم هغې د ده تلوسه وکړه او که
ده د خپل رب برهان نه وى ليدلى حتماً ئې د هغې تلوسه کوله، په دې توگه
مو فحشاء او بدکاري ترې وگرځوله، بې شکه چې هغه زموږ له مخلصو
بندگانو څخه وو، (هغې غوښتل لاس ورواچوي، دى ترې وتښتېدو)، دواړو
د دروازې په لوري منډي کړې، له شا (ئې تر لمنې ونيولو او د) کميس (لمنه
ئې) وروشکوله، (له پرانستلو سره سم ئې) په دروازې کې ئې د ښځې خاوند
(په خپلې مخې کې) وموند، (مېرمنې ئې) وويل: د هغه چا سزا به له دې پرته
بل څه وي چې بندي شي او يا درناک عذاب (ئې په برخه شي) چې غوښتل ئې
ستا مېرمنې ته سپکاوى ورواړوي؟! ده وويل: دې له ما نفساني غوښتنه
درلوده، د کورنۍ له غړو نه يوه شاهد داسې شهادت ورکړ: که ئې کميس له
مخې غوڅ شوى وي، نو دې رښتيا ويلى او دى دروغجن دئ خو که کميس
ئې له شا غوڅ شوى وي نو بيا خو دې دروغ ويلى او دى رښتونى دئ، چې
وئې ليدل کميس ئې له شا غوڅ شوى، نو خاوند ئې مېرمنې ته وويل: دا
ستاسو ښځو مکرونه دي، ستاسو مکرونه ډېر ستر ستر دي، يوسف! له دې
تېر شه او ته اې ښځې! د خپلې گناه معافي وغواړه، يقيناً چې خطا شوې
يې!!

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

د قرآن دا برخه خو لارښوونې او ظريف ټکې زموږ مخې ته ږدي:

الله تعالى يوسف عليه السلام د خورا ستر ماموريت او لويې دندې لپاره غوره کړی وو، د يوه ستر انقلاب لپاره، د يوه سياسي، اجتماعي، فکري او اخلاقي انقلاب لپاره، د مصر په خبر په يوې داسې ټولنې کې چې له مدني لحاظه ډېره مخکې تللې خو له فکري او اخلاقي لحاظه ډېره وروسته پاتې، ظلم، فساد او بې عدالتي خپل تور وړ پرې غوړولی، واکمنان ئې په فساد کې تر ستونې غرق، مظلومان له خپلو ټولو انساني حقوقو محروم، د واکمنانو د هوسونو قرباني، په نه گناه زندان ته درومي او د اربابانو د مزاج خلاف په يوه معمولي کار په دار ځړول کېږي، دا ستر ماموريت سپېڅلی، مهذب، مدبر او د سپيلين خاوند قيادت او زعامت ايجابوي، هغه کسان چې د اسلامي ټولنې د جوړولو په لاره کې مبارزه کوي، هغه ټولنه چې پيغمبران عليهم السلام ئې پر جوړولو مامور شوي، بايد دغسې لوړ شخصيت ولري او د مبارزې په لوړو ژورو کې د دوی دا وړتياوي راڅرگندي شي.

که چېرې ظروف او شرايط په گناه کې د انسان د پرېوتو مشوق وي او هغه گناه ته وهڅوي، نو د ډېرو سترو شخصيتونو د لوېدو او سقوط احتمال هم شته، له هغو ظروفو او شرايطو نه چې انسان گناه ته رابولي يا ئې ورته را کاري بايد ځان وساتو.

که چېرې يوسف عليه السلام د خپل رب برهان نه وی ليدلی، د هغې مېرمنې په لوري به ښوېدلې وو، راشئ وگورو چې دا الهي برهان څه وو؟ د آيت له فحوی نه معلومېږي چې دا برهان د يوسف عليه السلام هغه احساس وو چې په دغو الفاظو سره ئې بيان کړ: الله تعالى مي رب او پالونکی دی، دې غوره مقام ته ئې راوړسولم، ظالمان نه ژغورل کېږي، همدغه احساس د دې باعث شو چې د ځوانۍ په هغه طوفاني دوره کې د شيطان او نفس له وسوسو خوندي پاتې شي.

قرآن فرمايي چې په دې کار سره يوازي دا نه چې دی له دغې گناه نه وژغورل شو بلکې په همدې سره بې حيايي او بدکاري له ده نه په شا وتمبول شوه!! د قرآن

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دا وينا په سطحي نظر سره انسان ته عجيبه برېښي، خو په لږ دقت سره پوهېدې شي چې په دې الفاظو کې ډېر ژور او ظريف مطالب پراته دي، څوک چې په لومړي ځل د خپل نفس ناروا غوښتنې او د خپل هوس د هڅونې په وړاندې صبر وکړي، تسليم نه شي او پېښې ئې له ښوېدو وژغورل شي، دغه کار په ده کې د ځان ساتنې هغه ځواک او احساس کمال او قوت ته ورسوي چې په راتلونکې کې د داسې هڅونو په وړاندې ئې پېښې ونه ښوېږي، چا چې په لومړۍ مقابلې کې د بديو په وړاندې ماتې ونه خوړله، د بديو د مقابلې ځواک ئې لازيات پياوړې او مضبوط شي او چا چې په لومړۍ مقابلې کې ماتې وخوړه، بيا بيا به تر بريدونو لاندې راځي او ماتې به خوري، څوک چې د بدکاريو دروازه پرانېزي ترل ئې ورته گران شي او څوک چې د لومړي ځل لپاره د هغې له پرانستلو ډډه وکړي د تل لپاره ترې خوندي پاتې شي، يوه گناه نورو گناهونو ته لار پرانېزي، يوې گناه ته په منفي ځواب ويلو سره د نورو مخه نيول کېږي، يوسف عليه السلام هغې لومړۍ بلنې ته په منفي ځواب ويلو سره ټولو هغو کسانو ته ځواب ورکړی چې د ده د بې لاري کولو طمع ئې کوله، ټول په دې پوهېدلي چې دا هوښيار ښکار په لومړي کې نه نښلي، چې د عزيز مصر مېرمن په دې ونه توانېده نور به څنگه هغه ښکار کړی شي او څنگه به د هغه د ښکار کولو جسارت او طمع کوي؟! هو؛ په دې سره الله تعالی له يوې خوا دی د ځوانۍ په هغو شېبو کې چې احساسات ښه په ځوښ کې وي او هوس ډېر څپانده په گناه کې له پرېوتو وساتو او له بلي خوا ئې بد کارۍ ته بلونکي ځواکونه په فرسخونو له ده لرې کړل.

الله تعالی هغه د مصر د ټولنې د زعامت لپاره غوره کړی وو، د مصر د هغه وخت پر ټولنې د فحشا، اخلاقي فساد او جنسي آزادۍ تور ووزر غوړېدلی وو، په خاصه توگه د ټولنې په لوړ پوړيو او اشرافي کورنيو کې دا بيماري په پراخه پيمانه خوره وه، له دې پلوه ئې حالت داسې وو لکه د نن ورځې د لوېديځې نړۍ د گنده ټولنو حالت، جنسي بې لاريتوب ته نه يوازې د گناه په سترگه نه کتل کېدل بلکې يو عادي کار گڼل کېدو، د يوسف عليه السلام دا کار د دې باعث شو چې د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

مصر ټولي هغه مېرمني چې په خپلو نخرو سره ئې د مصر هر واکمن په آسانۍ سره بنکار کاوو له ده ناهيلي شي او د ده د بې لارې کولو طمع ونه کړي، که د عزيز مېرمن ونه توانېده چې يوسف عليه السلام د خپلي ځوانۍ په موسم کي دوکه کړي، هغه وخت چې احساسات څپانده وي او په داسي حالت کي چې دی ئې مريبي او خدمتگار وو، نو له هغه وروسته چې د عمر پوخوالي ته ورسېږي او د مصر واکمن شي، نو څنگه به هغوی وکولای شي چې دی بنکار کړي!! د قرآن دا الفاظ

خومره دقيق دي: **استعظم الله شأنه** (ترڅو په دې توگه بدکاري او بې حيائي ترې ايساره کړو!!)، داسي ئې نه دي ويلي چې هغه مو له بدکارۍ او بې حيايۍ راايسار کړ، نه بلکې بدکاري او فحشاء ترې ايساره شوه، يعني هغه کار ئې وکړ چې نور بدکاري او بې حيايي ورته نږدې نه شي.

د هغو ټولو آزمېښتونو له جملې نه چې يوسف عليه السلام ورسره مخامخ شوی، خورا لوی او خطرناک ئې همدغه آزمېښت وو، د ورونيو مخالفت، کينه او حسادت، په څا کي لوېدل، مرييتوب ته لېږدېدا او بندي کېدا... دا ټول تر دې آزمېښت ډېر ډېر آسانه ول.

گورئ چې د قرآن د وينا په لفظ لفظ کي خومره ژورې لارښوونې او ظريف ټکي مخي ته راځي، دوه څېرې ئې په ډېره دقيقه او اغېزمنه توگه انځور کړې: يو د خدای بنده او بل د نفس بنده، يو له گناه تېښتي او بل په گناه پسې زغلي، يو د ځوانۍ په جذباتي موسم کي له گناه ځان ساتي او بل په داسي حال کي د گناه هڅه کوي چې ټولي جسمي او جنسي اړتياوي ئې رفع شوې، دواړه د دروازې په لوري منډي وهي خو يو ئې د پرانستلو او له گناه نه د ځان ژغورلو په نيت او بل ئې د دې لپاره چې خلاصه نه شي او بنکار ئې له منگولو ونه وځي، دواړو د دروازې په لوري وځغاستل، يو ئې له گناه نه د تېښتي لپاره او بل ئې د بې لارې نفس د اشباع لپاره، يو ئې له خدايه ويرې تېښتي ته اړ کړی او بل ئې د زړه له مراد نه د محرومېدو وېري، عجيبه صحنه ده، دوه متضادي څېرې په يوه تگلوري کي، د

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

يوه منزل په لور په منډو، مگر له بېلا بېلو موخو سره، څه عجيبه صحنه نندارې ته اړيښودل شوې، هغه صحنه چې زړه په لږزا او درزا راولي، مشاعر هڅوي، په انسان کي وجد راپاروي. ډېر داسي کسان مومي چې دوی او هڅې ئې د دې صحنې له خبرو سره ورته دي، ټول په يوه تگلوري کې، د يوه هدف او مقصد په لور تلوار کې، کله نا کله له ورتو شعارونو او ادعاگانو سره، خو يو ئې د رحمن خداي لپاره او بل ئې د نفس او شيطان په حکم، يو ئې په پاک لمنتوب سره او بل ئې له لږلو او ملوټو لاسونو سره، يو ئې له الله تعالی نه د ويري نه په ډک زړه سره او بل ئې له خیرن، خچن او گنده ضمير سره.

دواړه د خپل محسن په وړاندي ودرېږي، د يوه د ژوند ملگری او د بل آقا، يوه ته دې محسن هر څه ورکړي او د خپل ژوند شريکه ئې گرځولې، خو له بل سره ئې يوازي دومره کړي چې په نوکړۍ ئې نيولی، يو خپل محسن ته صادق او وفادار او بل ورته ځان او بې وفا، مجرم تر بې گناه مخکي د ځان د براءت ادعا کوي او بې گناه تورنوي او د هغه لپاره د سزا غوښتنه کوي!! پاک لمنی بېگناه له دې ډډه کوي چې بل تورن کړي، له ځانه دفاع ته اړ کېږي.

لکه څنگه چې مو د يوسف او د هغه د وروڼو په قصې کي ولوستل چې تېری د يوسف عليه السلام د وروڼو لخوا شوی، هغه ئې څا ته وغورځاوو او بيا ئې د ده کميس د دې لپاره په "کاذبه وينه" سور کړ چې پلار پرې وغولوي، دلته هم وينی چې تېری د بدکار او مجرم له پلوه دی او د صالح مظلوم کميس په کي څيري شوی، هغه تورن شوی او هغه په زندان او دردناک عذاب گواښل شوی!! که تاريخ ته يو ځغلند نظر واچوو نو وبه گورو د دغو دوو انساني لوريو ترمينځ د تاريخ د ټولو ټکرونو ماهيت همدغسې دی.

کله چې دوی دواړه د مصر عزيز د وره خوله کي وينې، نو مجرمه ښځه ئې په جگ غږ وايي: يوسف ستا پر عزت او ناموس د تېري او لاس اچولو نيت درلود، د داسي تېري کوونکي سزا له دې پرته بل څه کېدی شي چې يا بندي شي او يا سخت تعذيب شي!! په دې صحنه کي هم گورئ چې د شر او فساد سمبول يرغلگر

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

دئ، تبليغات او افتراءات د هغه له لوري دي او د پاك لمنتوب او تقوا لورى تر
تهاجم لاندې او دفاع ته اړ شوى!! تل همداسې وي، د چا لمن چې په گناهونو لړلې
وي هغه څوك په گناه تورنوي چې له گناه نه د تېبستې پر وخت ئې لمن خپرې شوې.
اكثراً داسې كېږي چې سپېڅلي خلك د خپل سپېڅلتوب نه د دفاع لپاره د تبليغ
ډېر لږ احساس كوي او دا ضرورت لږ احساسوي چې د خپل پاك لمنتوب لپاره
دلایل وړاندې كړي، دا مجرمان او گناه گاران دي چې د خپل جرم د پټولو او
سپېڅلتيا د اثبات لپاره تبليغاتو ته ضرورت لري، دوى د ځان د تېرې لپاره نور
خلك تورنوي.

الله تعالى په خپله له مخلصو بندگانو دفاع كوي، هغه تل له متقيانو او
پرهېزگارانو سره دئ، يوازي ئې نه پرېږدي، آزمېښتونه پرې راولي، په لوړو ژورو
سره ئې آزمويي، دا ځكه چې ابتلاء او آزمېښت د الله تعالى سنت دئ او دا ځكه
چې د آزمېښتونو په ترڅ كې د متقيانو روزنه كوي، په دې سره د دوى شخصيت
ته مزیده ځلا ورکوي، خو هيڅکله ئې د دښمنانو په وړاندې يوازي او بې اسرې نه
پرېږدي، چا چې د آزمېښتونو په دوران كې تر پايه پوري صبر وكړ، الهي مرسته
به ئې خامخا خوا ته را رسي، د باطل د پلويانو او ملگرو له منځه به داسې څوك
راولاروي چې له حق پالونكو دفاع وكړي، د مخالف لوري تورونه رد كړي او د
دوى پر پاكي او پاك لمنې شهادت وركړي!! د يوسف عليه السلام لمن داسې
څيرې شوې چې د يوسف عليه السلام پر پاكي او د عزيز د ښځې په بدلمنتوب
شاهدي وركوي، هماغسې چې په وينو لړلې كميس ئې يعقوب وپوهاوو چې لېوه
نه دئ دارلې، بلکې وروڼو ئې کوم بل کار پرې کړی.

د عزيز مصر غبرگون ډېر سوړ، له دې هم ډډه كوي چې خپلې مېرمنې ته كومه
سخته خبره وكړي، دا خو پرېږده چې طلاقه ئې كړي، سزا وركړي، يا دا له يوسفه
لرې كړي او يا يوسف ترې لرې كړي، له خپله كوره ئې وباسي او بل ځاى ته ئې
ولېږي، تر څو د دې فاجعې له بيا تکراره مخنيوی وکړي، فقط دومره ورته وايي:
د ښځو مکرونه همداسې وي!! په مکرونو کې ډېر مهارت لري!! د عام خطاب په

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ډول، داسي چي نوري ښځي ئې هم په کي شاملې کړې دي: د شخو مکرونه همداسي وي!!! د دې دا کار خطا او غلطې گڼي خو په دې معنا چي ولې ئې خپل حيثيت او مقام ته پام نه دئ کړی، دا خو ستا نوکر دئ نه سيال!! يعني دا کار په خپل ذات کي د اعتراض وړ نه گڼي يوازي په هغه صورت کي ئې د اعتراض وړ شمېري چي له خپل سيال سره نه وي!! يوسف ته ئې وويل: له دې خبري نه تېر شه، څه چي درسره شوي هغه هېر کړه او سترگې پرې پټې کړه!! او خپلي ښځي ته ئې وويل: د خپلي گناه لپاره بخښنه وغواړه، اشتباه دې کړې ده!! خو د ده په الفاظو کي دا وضاحت نه شته چي له چا بخښنه وغواړي، له الله تعالى نه که له خپل مېړه نه؟! د ده الفاظ دا وو: انك كنت من الخاطئين: يقيناً چي ته له خطا شوو څخه يې!! آيا له دې خبري نه د ده مقصد دا دئ چي گناه دې کړې، دا عمل خو ذاتاً يوه گناه ده او يا دا چي دا گناه نه بلکي يوه اشتباه گڼي او معنا ئې دا ده چي ولې ئې په يو مريي او غلام باندي زړه بایللی او له هغه ئې د زړه مراد غوښتی؟! د آيت الفاظ ډېر صريح دي، ده د ذنب، جرم او اثم پر ځاي د "خطا" لفظ کارولی چي مطلب ئې دا دئ: د يوې شريفې کورنۍ عزتمنه مېرمن چي په خپل مريي زړه بایللي لويه اشتباه کوي!!

د مصر د عزيز له خبرو نه داسي معلومېږي چي د ده قصد دا دئ چي مېرمن ئې بايد په خپله له ده نه بخښنه وغواړي، بايد له خپل دغه مېړه نه بخښنه وغواړي چي دا ټول آرام او له عيش او عشرته ډک ژوند ئې ورته مهيا کړی، دومره پراخ او زيات نعمتونه ئې تر پښو لاندي ورته غوړولي، خو له دې سره سره دا بل چا ته زړه ورکوي او يوه مريي ته پر ده ترجيح ورکوي!!

گورئ چي يوسف عليه السلام د دغو ټولو نعمتونو پر يوې وړې برخي لاس موندلی، له دې ټولو نعمتونو څخه ډېر لږ څه د ده هم په برخه شوي، خو دئ ئې په مقابل کي د الله تعالى پاس ساتي او گناه کول د نعمت کفران گڼي او ترې ځان ساتي، مگر د مصر د عزيز ښځه څومره ناشکره ده چي د دغو ټولو نعمتونو په وړاندي د خپل مېړه پاس نه ساتي؟! د نعمتونو وفرت او ډېروالی غالباً د هغه

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کفران ته لاره وباسي او انسان د منعم په وړاندي ناشکری ته هڅوي او په انسان کي د عصيان او طغيان سبب گرځي.

بايبل دلته د دې قصې له يوې ډېرې مهمې او حساسې برخې هسي تېرېږي، خو قرآن ئې په تفصيل سره بيانوي او فرمايي: د بنار ځينو بنځو په خپلو غونډو او مجلسونو کي دا تبصرې پيل کړې چې د عزيز مصر مېرمني په خپل نوکر زړه بايللی، دا خو ئې څرگنده غلطې کړې ده!! (د دې له شأن سره خو دا نه ښايي چې له خپل غلام سره مينه وکړي، دا چېرې او غلام ئې چېرې!!)، قرآن فرمايي چې دا هسي د دوی مکر وو، ټولي په همدې مرض اخته وې، هسي ئې خپلو خاوندانو ته داسي ښوده چې دوی د عزيز مصر د مېرمني په څېر نه دي، په دوی دې دا بد گمان نه کوي!! کله چې د عزيز مصر مېرمن د دوی له دې مکره خبره شوه نو د مېلمستيا بند وبست ئې ورته وکړ، د يوې صفې په سر ئې ورته ځای برابر کړ، د هري يوې مخي ته ئې د مېوې لوبښی او چارې کېښوده، کله چې دوی په خوراک لگيا وې يوسف ته ئې د دوی خوا ته د څه وروړلو امر وکړ، کله چې د مصر د واکمنو مېرمنو وليد، حسن ته ئې هک پک او مجذوبې شوې، بې اختياره ئې خپل لاسونه غوڅ کړل، د عزيز مېرمني پرې غږ کړ: دا هماغه کس دئ چې تاسو پرې ملامتولم، هو! ما ترې د زړه مراد وغوښتو مگر هغه ډډه وکړه او که غوښتنه مي ونه مني او اوامرو ته مي غاړه کېښېږدي ځای به ئې زندان وي، خوار او ذليل به شي، يوسف (چې د دوی خبرې ئې اورېدلې او متوجه شوی چې اوس نو وضعيت لا ډېر خطرناک شو، دلته راغونډې شوې مېرمني ټولي د دې په څېر دي اوس به هغوې هم د ده د بې لارې کولو هڅه کوي، نو الله تعالی ته ئې د دعا لاسونه اوچت کړل او وئې ويل: زما ربه! زندان تر هغه څه راته غوره دئ چې دوی مي وربولي! که ته مي د دوی له مکره ونه ساتې، دوی ته به مايل شم او د نورو جاهلانو په څېر به شم!! الله تعالی د ده دعا قبوله کړه، له دې گنده محيطه ئې د ده د لرې کولو پرېکړه وکړه، عزيز مصر سره له هغه چې حقايق ورته څرگند شوي وو دا فيصله وکړه چې تر يوې مودې ئې زندان ته ولېږي.

د قرآن الفاظ دا دي:

او د ښار ځينو ښځو وويل: د عزيز مېرمنې له خپل مړيې نفسي غوښتنه كړې، يقيناً چې مينې لېواله كړې، موږ ئې په څرگندي غلطۍ كې گڼو، نو كله چې ئې د دوى مكرجنې خبرې واورېدې پيغام ئې ورولبړو او د تكيې ځاى ئې ورته برابر كړ، او د دوى هرې يوې ته ئې چاره (په لاس كې) وركړه، او (يوسف ته ئې) وويل: د دوى مخې ته ورووځه، نو كله چې ئې هغه وليد

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

(تر خپل گمان ئې، لوړ وموند، او خپل لاسونه ئې غوڅ کړل، او وئې ويل: پاکي الله لره ده، دا خو انسان نه بلکي له يوې قدرمني او درنې فرشتې پرته بل څه نه دئ، (د عزيز مصر مېرمني وويل: دا همغه څوک دئ چې تاسو پرې ملا متولم، هو؛ ما ترې د زړه مراد وغوښتو او ده ځان لرې وساتو، که هغه څه ونه کړي چې زه ئې پرې گمارم، نو هرو مرو به زنداني شي او حتماً به خوار او سپک شي، (يوسف) وويل: زما ربه! تر هغه څه چې دوی مي وربولي زندان راته غوره دئ، او که ته د دوی مکرونه رانه وانه ږوي دوی ته به مایل او د جاهلانو له ډلې به شم، نور ب ئې دعا قبوله کړه، او د دوی مکر ئې ترې وگرځاوو، بې شکه چې هغه پوه اوږدونکی دئ، بيا د څرگندو نښو له ليدو وروسته (دا ورته غوره) وېرېښېده چې څه موده ئې بندي کړي.

دلته څو خبري د ځانگړې توجه وړ دي:

د ښار د ښځو يوې ډلې، نه ټولو ښځو، فقط د درباريانو او رئيسانو ښځو، هغه چې په خپل چاپېريال کې د نورو اشرافي مېرمنو له ټولو اسرارو خبرېږي، وويل: د عزيز ښځې لويه غلطې کړې ده!! خپل غلام ته ئې زړه ورکړی او له هغه نه ئې د زړه مراد غوښتی، د هغې په شان شريفه او لوړه نښه ښځه وگوره او مريې ته زړه بایلل وگوره! هيڅوک داسې نه کوي لکه چې هغې کړي دي!! قرآن کریم د دوی دا خبري هسې مکر او حيله گڼي او دا په گوته کوي چې دوی ټولې په دې ناروغۍ اخته وې، ټولې د عزيز مصر د مېرمني په څېر وې، دا خبري ئې د خپل پاک لمنتوب د اثبات لپاره کړې او په دې سره ئې خپلو مېړونو ته ښودله چې دوی دا کار اشتباه گڼي او هيڅ کله به ئې مرتکبې نه شي!!

قرآن فرمايي: کله چې دې د دوی مکرجنې خبري واورېدې نو په هغوی پسې ئې استازی ولېږو او د دوی لپاره ئې مجلس جوړ کړ، بالښتونه ئې ورته کېښودل او (د غذا او مېوو پر دسترخوان باندې ئې) هري يوې ته چاره کېښوده او (يوسف عليه السلام ته ئې) وويل: د دوی مخي ته ورووځه! کله چې د هغوی نظر پرې

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ولگیدو، نو هغه ئې (له خپل گومان او تصور نه) ډېر لوړ وموندو (د ټولو سترگې پرې ښخې پاتې شوې او د مېوو پرځای ئې) خپلې گوتې پرې کړې او وئې ویل: خدای ته پناه! دا خو بشر نه دی، دا خو له یوې قدرمنې فرشتې پرته بل څه نه دی!! د عزیز مصر مېرمن (له کوم شرم او حیا پرته د خپل راز او د عیاشۍ د مجلسونو سیالو او هم مسلکو ملگرو ته) وایي: زه مو په دې ملامتولم چې خپل مریې ته مې زړه ورکړی، دا دی هغه غلام! هو ما ترې د زړه مراد وغوښتو خو هغه ډډه وکړه، لوړه کوم چې یا به مې مراد پوره کوي او یا به زندان ته درومي، له ذلت او سپکاوې سره به مخامخېږي او له دې ټولو نعمتونو به محرومېږي!!

گورئ چې قرآن د مصر د اشرافي کورنیو اخلاقي وضعیت څنگه انځور کړی: د عزیز مصر د مېرمنې د عیاشۍ په محفل کې مېلمانه، آزاد خیالي، د مصر د اشرافو په کورنیو پورې مربوطې بدلمنې ښځې چې کله يوسف علیه السلام ویني، خپل حواس بایلي، خپل کنټرول له لاسه ورکوي، ټول د هغه د جمال په ننداره کې ډوبېږي او له ډېرې وارخطایۍ د مېوو پر ځای خپلې گوتې پرې کوي، بې له دې چې د شرم او حیا احساس وکړي د ده د حسن ستاینه کوي، د عزیز مېرمنې ته براءت ورکوي او دې ته دا مجال برابرېږي چې په پوره جسارت سره پر خپل کار اعتراف وکړي!!

قرآن په دغو څو لنډو جملو سره د مصر د درباریانو او زعیمانو د کورنیو د بد اخلاقيو وضعیت او د هغوی د شخصي ژوندانه ټول اړخونه، پټې او ښکاره زاویې او گونې په ډېر دقت سره انځوروي او دا ښيي چې په غیر اسلامي ټولنو کې او د هغو خلکو په منځ کې چې پر خدای او آخرت ایمان نه لري، زعما او مشران ئې له اخلاقي لحاظه تر دې حده په فساد کې غرق وي، دومره سپک او ذلیل وي چې آزاد جنسي روابط په هغوی کې عادي کار گڼل کېږي او هیڅوک هم پرې اعتراض نه کوي.

دې ټکي ته مو باید پام وي چې له دې قصې څخه او له هغو تبصرو او تحلیلونو څخه چې د مصر د مشرانو اخلاقي وضعیت په کې خپرل شوی، د قریشو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

د سردارانو انتباه به څه وه؟ له دې به ئې څه پيغام اخيستو؟ آيا د دې قصې حرف حرف به ئې ځان ته متوجه نه گانيو او هغه به ئې په ټولني کي پر خپل اعتبار، رسوخ او عزت يو خطرناک بريد او تېرى نه بالو؟ آيا د مکې عامو خلکو به د دې قصې په هېنداري کي د خپلو سردارانو او د دوى د کورنيو څېره نه ليدله؟ او هر آيت به ئې د دوى پر بدې وضعي نه تطبيقاوو؟

په دې آيتونو کي د يوسف عليه السلام هغه وضعيت چي ورسره مخامخ وو په ډېر زړه رابښکونکې، جالب او ښوونکې بڼه کي انځور شوى، هغه چي تازه رسېدلى ۱۸-۱۹ کلن ځوان دى، د صحرا په ويره غېږه او د هغې په صافه او شفافه هوا کي دنيا ته راغلى او د ځوانۍ پړاو ته رسېدلى، الله تعالى ورته ښکلى صورت ورکړى، د ورونو جفا ئې ليدلې، په ځا کي د لوېدلو بده ورځ ئې گاللې، د غلامۍ شپې او ورځي ئې ليدلې او اوس د نړۍ په خورا متمدنه سيمه کي (د مصر په پلازمېنه کي) د مصر د عزيز په کور کي ژوند کوي، په هغه کي د بدوي او مدني ژوند آثار او نښي له ورايه ښکارېدې، د هغه رابښکونکې څېره د جلال او جمال، ښايست او تقوى، وقار او مهربانۍ، متانت او ساده توب ښکلى امتزاج وو، هر ليدونکى به ئې ځان ته رابښکو او د ځان مجذوب به ئې گرځاوو، د يوسف عليه السلام ذاتي ښېگړي ورته حادثې او پېښي رامنځته کړې، لومړى ئې د ورونو له کيڼې سره مخامخ کړ او دى اوس د عزيز په کور کي له هغه لوي آزمېښت سره مخامخ شو، د عزيز ښځه ورپسې شوه، هره شېبه ئې د گناه په ناولي ډنډ کي د لوېد وېره وه، په هر گام کي ئې مخي ته دام، له هغه محفل نه وروسته خو د مصر د سردارانو ټولي مېرمني پرې مينې او د هغه داغوا لپاره ئې پاىڅې رابډوهلې وې، د هغه ستونزه ئې لازياته کړې وه، هري خوا ته چي گوري، گناه ورته خپله غولونکې غېږه پرانستې ده او په هر گام کي د شر داعي او بلونکى ورته په کمين کي دى، په ناز او نخرو ئې ځان ته رابلي، که نور خلک په گناه پسې منډې وهي، دلته گناه په ده پسې ځغلي او هره شېبه د دې انتظار کوي چي هغه غافل ومومي او گوزار پرې وکړي، غافل ئې کړي، اراده ئې کمزورې وويني، گناه ته

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

تمایل په کي راژوندی کړي او ډېر ژر ئې ښکار کاندې، خومره خطرناکه صحنه ده او خومره ارواسوځوونکې آزموینه؟ هغه په دې سخته مبارزه کي ثابت قدمه او کوتلی دئ، له هر پړاو نه په بري سره سر لوری او فاتح تېرېږي، د عزیز د ښځي گواښونه ئې اورېدلي او لیدلي، چي يوسف باید له دغو دوو نه یو غوره کړي، یا په گناه کي سقوط او د دې غوښتنو ته تسلیمېدا، یا زندان ته تگ او د خواریو او ذلتونو منل، خو هغه د دغو دوو بدیلونو څخه د یوه په انتخاب کي ځنډ ونه کړ، بې له ځنډه ئې زندان غوره کړ، په پوره اشتیاق سره هغه بدیل انتخابوي چي پرې وېراو ئې، په پوره سوز او د زړه له تله خپل رب ته دعا کوي او وایي: زما پالونکي خدایه! زندان له هغه څه ډېر راته محبوب دئ چي دوی مي وربلي!!

دا برخه له یوې خوا موږ ته دا رانښيي چي له دې محفل نه وروسته د عزیز مصر مېرمن د يوسف علیه السلام په ښکارولو کي یوازي نه وه، د مصر د سردارانو ډېري مېرمني ورسره شریکي شوې وې او له بله پلوه يوسف علیه السلام دغه صحنه دومره خطرناکه گڼلې چي د الله تعالی له لطف او مرحمته پرته ئې په بل څه خلاصون ترې گران لیدلی، د همدې لپاره ئې خپل رب ته په دې الفاظو دعا کړې: که د دوی مکر را نه دفع نه کړې، نو د دوی په دام کي به ولوېږم.

د قرآن دا وینا هم خاصه توجه غواړي چي فرمایي: يوسف علیه السلام جنسي بې لاریتوب او شذوذ د جاهلیت له مظاهرو څخه گڼي، د قرآن له نظره په هري ټولني کي چي د دې گنده او ناوولي عمل مظاهر راڅرگند شي نو هغه ټولنه له تمدن نه وروسته پاتې او جهل وهلې ټولنه ده. علم او تمدن انسان د قانونمندی خوا ته کاږي او ټولي اړیکي د همدغې قانونمندی په سیوري کي تنظیموي او ټولنه له دې ژغوري چي قانون ترپښو لاندې شي، له حدودو تېری وشي، نظم له منځه ولاړ شي، یو د بل په حق او حد تېری وکړي، د انسان په ژوند کي تر ټولو مهمه او اساسي قضیه ده جنسي اړیکي دي چي د ده او د ده د نسل ژوند او دوام ورپورې تړلی دئ. د انسان د ژوند د دغه اساسي اړخ روغوالی، د قانون په چوکاټ کي د هغه تنظیمول او په دې برخه کي د پولو او حدودو د تر پښو لاندې

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کېدو مخنيوی د علم او تمدن له لومړنيو غوښتنو څخه ده. جهل او د انسان له فطرت او د هغه د جسم د سلامتیا او روغتیا له غوښتنو او د هغه د روح او بدن له صحي اړتیاوو نه بې خبري د دې سبب کېږي چې د انسان د ژوند دغه اړخ ته لازمه اعتنا ونه شي، ضوابطې تر پېښو لاندې شي او له حدودو ئې تېری وشي، مگر دا نه گورئ چې د لوېديځې نړۍ بې مهاره ټولنه له دې جهته څومره رنځ وړي او له څومره خطرناکو ناروغيو سره مخامخ ده؟ د ایډز وژونکې ناروغي د دې ټولنې له مظاهرو څخه یوه ده، د لوېديځې نړۍ زړه سوانده پوهان په چيغو چيغو د خطر اعلان کوي چې یا آزادې جنسې اړیکې کنټرول کړئ او یا د هغه د بدو او تباه کوونکو عواقبو انتظار وکړئ.

الله تعالی د يوسف علیه السلام دعا قبوله کړه، ده زندان تر دې لږلي چاپېریال غوره وگامو، زندان ورته خوندي پناځې ښکاره شو، د مصر د واکمنانو له مکرجنو او نخره گرو ښځو نه ئې الله تعالی ته پناه یووړه، د دعاگانو اورېدونکي علیم خدای د ده دعا اجابت کړه، له هغه چټل او لږلي چاپېریال او په گناه کې له سقوط او لوېدو ئې وژغورو، الله تعالی د خپل مخلص بنده دعاگانې اورې او قبلوي ئې، هغه د خپل بنده له هر حالت څخه خبر دی، په دې پوهېږي چې د څه ډول معاملې وړ او مستحق دي؟

قرآن فرمایي چې درباریانو ته دا غوره وېرېښېده چې يوسف علیه السلام د څه مودې لپاره زندان ته ولېږي، په داسې حال کې چې حقایق ورته څرگند شوي او د يوسف علیه السلام په پاک لمنۍ پوه شوي ول. په دې اړه د قرآن له الفاظو معلومېږي چې یوازي د مصر عزیز نه؛ بلکې د مصر نورو درباریانو هم مصلحت په دې کې لیدلې چې د یوې مودې لپاره يوسف علیه السلام زندان کې وساتي، دوی دغه تصمیم د ځینو ښځو ښځانو له لیدو وروسته ونيولو!! خو دا ښځې ښځانې کومې وې، هغه چې د يوسف علیه السلام په پاک لمنۍ ئې دلالت کاوو او که هغه اطلاعات چې د هغې مېلمستیا له وضعیت ډول ته رسېدلي وو؟ د قرآن له دغو الفاظو (من بعد ما رأوا الايات) او (ثم بدا لهم) چې په دواړو کې د جمعي صيغې

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

راغلې نسيي چي زندان ته د يوسف عليه السلام په لېږلو کي نور درباريان هم شريك ول او دا ځکه چي دوی ته دا اطلاع رسېدلې وه چي په هغې مېلمستيا کي د دوی مېرمنو هم په يوسف عليه السلام زړه بایللی او د همغه څه کولو هڅه ئې کړې چي څو ورځي مخکي ئې د عزيز مصر مېرمن پرې ملا متوله!! دا بهير موږ ته د هغې جاهلې ټولني يوه بله توره زاويه هم په گوته کوي او هغه دا چي په دغو ټولنو کي فيصلې او پرېکړې د مصلحتونو له مخي کېږي، نه د عدالت له مخې، د غير اسلامي ټولنو په محاکمو کي د واکمنانو هوۍ او هوس واکمني او حکومت کوي نه (قانون او قضا)، حاکم او واکمن کولی شي يو بې گناه انسان د خپلي خوښې تر مودې پوري په زندان کي وساتي، همغسې لکه د مصر واکمنانو او درباريانو چي د خپلو مېرمنو د اداره کولو او له فساد د راگرځولو پر ځای ئې يوسف عليه السلام د نامعلومې مودې لپاره زندان ته ولېږو!!

هغه شخصيت ته چي الهي تقدير د مصر په ټولنه کي د يوه ژور بدلون راوستو لپاره غوره کړی او د دې ټولني قيادت او زعامت به ده ته سپارل کېږي، ضروري ده چي د بدوي ژوندانه د وضعیت له مشاهدې او د مصر د حکامو د وضعې له ژورې مطالعې نه وروسته، د مصر د محاکمو د پرېکړو په څرنگوالي او ماهيت پوه شي او د زندان او زندانيانو له حال او احواله پوره خبر شي؛ او دا ځکه چي عوام د حاکمو نظامونو د پراخو تبليغاتو له مخي داسي گومان کوي چي (محاکم) آزاد او مستقل دي او قاضي د قانون او مقرراتو په حکم قضاوت کوي او د عدالت له تامين نه پرته هيڅ څيز ته ارزښت نه ورکوي، د دې غلط ذهنيت تصحيح نه يوازي د عامه خلکو او طبقاتو تر منځ ضروري ده؛ بلکي د خواصو او د ټولنيزو انقلابونو د زعامت او مشرتابه په کچه هم ضروري ده، د زندان وضع او د زندانيانو حالت، د دې ټولنو د محاکمو او قاضيانو ماهيت په ښه توگه څرگندوي، د انقلاب مشران بايد زندان ته لاړ شي تر څو په جاهلې ټولنه کي د عدالت او قانون ماهيت په خپلو ټولو غړيو او روح سره احساس کړي او په دې پوه شي چي په دې مجال کي کومي تبديلي او انقلاب ته ضرورت شته!!

د یوسف سوره د قرآن پلوشې

قرآن په دې قصې سره موږ ته دا درس راکوي چي که چېرې د الله تعالی کوم صالح بنده د ده په لار کي زندان ته درومي، باید ډاډه او مطمئن وي او د پابلو په اړه دې هیڅ تشویش نه کوي، دا او هره پرېکړه دې د الله تعالی له لوري وگڼي او په دې باور دې وي چي په دې کي ئې حتماً حکمتونه او مصلحتونه ایښي دي، که نن نه پرې پوهېږې، ژر به پرې پوه شي، مگر نه گورئ چي زندان ته د یوسف علیه السلام تگ نه یوازي د ده له غوښتنې سره سم وو؛ بلکي الله تعالی په دې سره دئ په گناه کي له پرېوتو وژغورو، زندان ئې ورته یوه مدرسه کړه او د هغې په غیبه کي ئې له لاهرې فکري او اخلاقي ودې برخمن کړ او هلته ئې د مصر د ټولني یوه بله تیاره زاویه له نږدې وکتله... او په پای کي له همدې زندانه د مصر واکمنۍ ته ورسېدو.

A\$%r (#Aoz žĈō&ŌŮ1d& pŦ\$yđ%h&A\$%(Ē\$uFū ì 6 Ā#BqB Ćzšr

(Y)l(f)U! \$lqH(nZB lq9#e aU #Zz 0Åu s-qn QÜ ûn&0!1u& pñ qz F\$

Ź/ ĴİŞ% ÇPŞÜ ŞA<İ Ŵ İA\$ ÇİİE UŲÅÖBŞ B Š 1İR \$R)

Mod 3 ' 04 pin 01 y 3e \$0B \$y a r E 4 \$y a n i U b & 06 % 3 / 4 i f t U i \$y a n U R

ĐỀ THI THỬ THPT QUỐC GIA NĂM 2018

1. **Background**
 2. **Findings**
 3. **Conclusions**
 4. **References**
 5. **Appendix**
 6. **Table 1**
 7. **Table 2**
 8. **Table 3**
 9. **Table 4**
 10. **Table 5**
 11. **Table 6**
 12. **Table 7**
 13. **Table 8**
 14. **Table 9**
 15. **Table 10**
 16. **Table 11**
 17. **Table 12**
 18. **Table 13**
 19. **Table 14**
 20. **Table 15**
 21. **Table 16**
 22. **Table 17**
 23. **Table 18**
 24. **Table 19**
 25. **Table 20**
 26. **Table 21**
 27. **Table 22**
 28. **Table 23**
 29. **Table 24**
 30. **Table 25**
 31. **Table 26**
 32. **Table 27**
 33. **Table 28**
 34. **Table 29**
 35. **Table 30**
 36. **Table 31**
 37. **Table 32**
 38. **Table 33**
 39. **Table 34**
 40. **Table 35**
 41. **Table 36**
 42. **Table 37**
 43. **Table 38**
 44. **Table 39**
 45. **Table 40**
 46. **Table 41**
 47. **Table 42**
 48. **Table 43**
 49. **Table 44**
 50. **Table 45**
 51. **Table 46**
 52. **Table 47**
 53. **Table 48**
 54. **Table 49**
 55. **Table 50**
 56. **Table 51**
 57. **Table 52**
 58. **Table 53**
 59. **Table 54**
 60. **Table 55**
 61. **Table 56**
 62. **Table 57**
 63. **Table 58**
 64. **Table 59**
 65. **Table 60**
 66. **Table 61**
 67. **Table 62**
 68. **Table 63**
 69. **Table 64**
 70. **Table 65**
 71. **Table 66**
 72. **Table 67**
 73. **Table 68**
 74. **Table 69**
 75. **Table 70**
 76. **Table 71**
 77. **Table 72**
 78. **Table 73**
 79. **Table 74**
 80. **Table 75**
 81. **Table 76**
 82. **Table 77**
 83. **Table 78**
 84. **Table 79**
 85. **Table 80**
 86. **Table 81**
 87. **Table 82**
 88. **Table 83**
 89. **Table 84**
 90. **Table 85**
 91. **Table 86**
 92. **Table 87**
 93. **Table 88**
 94. **Table 89**
 95. **Table 90**
 96. **Table 91**
 97. **Table 92**
 98. **Table 93**
 99. **Table 94**
 100. **Table 95**
 101. **Table 96**
 102. **Table 97**
 103. **Table 98**
 104. **Table 99**
 105. **Table 100**
 106. **Table 101**
 107. **Table 102**
 108. **Table 103**
 109. **Table 104**
 110. **Table 105**
 111. **Table 106**
 112. **Table 107**
 113. **Table 108**
 114. **Table 109**
 115. **Table 110**
 116. **Table 111**
 117. **Table 112**
 118. **Table 113**
 119. **Table 114**
 120. **Table 115**
 121. **Table 116**
 122. **Table 117**
 123. **Table 118**
 124. **Table 119**
 125. **Table 120**
 126. **Table 121**
 127. **Table 122**
 128. **Table 123**
 129. **Table 124**
 130. **Table 125**
 131. **Table 126**
 132. **Table 127**
 133. **Table 128**
 134. **Table 129**
 135. **Table 130**
 136. **Table 131**
 137. **Table 132**
 138. **Table 133**
 139. **Table 134**
 140. **Table 135**
 141. **Table 136**
 142. **Table 137**
 143. **Table 138**
 144. **Table 139**
 145. **Table 140**
 146. **Table 141**
 147. **Table 142**
 148. **Table 143**
 149. **Table 144**
 150. **Table 145**
 151. **Table 146**
 152. **Table 147**
 153. **Table 148**
 154. **Table 149**
 155. **Table 150**
 156. **Table 151**
 157. **Table 152**
 158. **Table 153**
 159. **Table 154**
 160. **Table 155**
 161. **Table 156**
 162. **Table 157**
 163. **Table 158**
 164. **Table 159**
 165. **Table 160**
 166. **Table 161**
 167. **Table 162**
 168. **Table 163**
 169. **Table 164**
 170. **Table 165**
 171. **Table 166**
 172. **Table 167**
 173. **Table 168**
 174. **Table 169**
 175. **Table 170**
 176. **Table 171**
 177. **Table 172**
 178. **Table 173**
 179. **Table 174**
 180. **Table 175**
 181. **Table 176**
 182. **Table 177**
 183. **Table 178**
 184. **Table 179**
 185. **Table 180**
 186. **Table 181**
 187. **Table 182**
 188. **Table 183**
 189. **Table 184**
 190. **Table 185**
 191. **Table 186**
 192. **Table 187**
 193. **Table 188**
 194. **Table 189**
 195. **Table 190**
 196. **Table 191**
 197. **Table 192**
 198. **Table 193**
 199. **Table 194**
 200. **Table 195**
 201. **Table 196**
 202. **Table 197**
 203. **Table 198**
 204. **Table 199**
 205. **Table 200**
 206. **Table 201**
 207. **Table 202**
 208. **Table 203**
 209. **Table 204**
 210. **Table 205**
 211. **Table 206**
 212. **Table 207**
 213. **Table 208**
 214. **Table 209**
 215. **Table 210**
 216. **Table 211**
 217.

W Ä SZ94112 & EÄ91r Ä SZ94' 1är \$11ä k #EÖi` B S 11E486K

! \$Q& l& c q&hGB @ \$/m C6A%\$Q&A%Áf ÇlÑE br&æ&ø

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

وېل: زه په خوب کي ځان داسي گورم چي انگور زېښتم او بل (ورته) وويل:

زه په خوب کي ځان داسي گورم چي پر خپل سر ډوډۍ وړم او مارغان ئې

خوري، موږ د دې خوبونو په تعبیر پوه کړه، ته راته د نېکانو له ډلي

معلومېږي، هغه وويل: لابه هغه خواږه چي (معمولاً هره ورځ) درکول کېږي نه وي درته راغلی چي تعبیر به ئې درته ووايم، دا د هغه علم يوه برخه ده چي زما پالونکي رب رانښودلی، ما د هغه قوم دين پرېښود چي پر الله ايمان نه لري او پر آخرت کافران شوي. او د خپلو نيکونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب د دين متابعت مي وکړ، موږ ته نه ښايي چي له الله سره کوم څه شريک کړو، دا پر موږ او پر ټولو خلکو د خداى يو فضل او پېرزوينه ده؛ خو اکثر خلک شکر نه کوي، (يعني دا د الله تعالى لويه پېرزوينه ده چي موږ ته ئې فرمايلي: له الله پرته بل چا ته سر مه ټيټوئ او بل ته لاس لمن مه اوږدوئ)، د زندان ملگرو! آيا ډول، ډول اربابان غوره دي او که يو غالب خداى چي (پر ټولو کایناتو) مسلط دي؟ له ده پرته خو تاسو د داسي څه عبادت کوئ چي هسي څو نومونه دي، چي تاسو او ستاسو پلرونو نومولي، الله هيڅ دليل ورته نه دئ نازل کړی، حکم (صادرول) خو يوازي الله لره دئ، امر ئې کړی چي له ده پرته د هيچا عبادت مه کوئ، سم او سيده دين همدا دئ، خو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

زياتره خلك نه پوهېږي.

بايبل تر دې عنوان لاندې (يوسف د بنديانو خوبونه تعبيروي) ليكي: (فرعون د دربار د ساقيانو او نانوايانو په رئيسانو غصه شوى وو... دواړه ئې په هغه زندان كې واچول چې يوسف هم په كې وو... دوى زياته موده هلته پاتې شول... فوطيفار يوسف د دوى د خدمت لپاره گمارلى وو... يوه شپه دواړو خوب وليد... سهار يوسف متوجه شو چې دواړه خفه دي... پوښتنه ئې ترې وكړه... وئې ويل: موږ خوب ليدلى خو څوك نه شته چې موږ ته ئې تعبير كړي... يوسف ورته وويل: د خوبونو تعبيرونه د خداى كار دي!! ما ته ووايئ څنگه خوبونه مو ليدلي... د ساقيانو رئيس وويل: د انگورو داسې تاك مې وليد چې درې څانگې ئې وې... ناڅاپه څانگې وغوړېدې او زيات انگور په كې وتوكېدل... له ما سره د فرعون د شرابو جام وو، انگور مې په كې وزېږېدل او فرعون ته مې وركړل او هغه وڅښل، يوسف ورته وويل: ستا د خوب تعبير دا دى: درې څانگې يعنې درې ورځې، تر دريو ورځو پورې به فرعون تا له زندانه آزاد كړي او بيا به د ده ساقى شې... هيله مې دا ده چې ما هېر نه كړې، فرعون ته زما قصه وكړه او ترې وغواړه چې ما له دې زندانه آزاد كړي... كله چې د نانوايانو رئيس دا تعبير واورېدو او هغه ئې ښه وموند نو هغه هم خپل خوب داسې ورته تېر كړ: په خوب كې په خپل سر باندي له ډوډۍ ډك درې شكورونه گورم... مرغان راغلل او هغه ئې وخوړې، يوسف ورته وويل: درې سېده يعنې درې ورځې، درې ورځې وروسته به فرعون ستا سر له تنه بېل كړي او بدن به دې په دار وځړوي، مرغان به راشي او ستا د بدن غوښې به وخوري... درې ورځې وروسته د فرعون د زېږېدو كليزه وه... دا دواړه بنديان ئې خپل حضور ته وروغوښتل... د ساقيانو رئيس ئې په خپلي مخكنۍ دندې وگمارو او بل ئې په دار وځړاوه)

قرآن د بايبل د دغو خبرو اكثري برخې ردوي او په ځاى ئې د قصې اصلي بهير په داسې ښې كې بيانوي چې نه يوازې هر څه ئې طبيعي او د واقعيتونو

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

مطابق دي بلکې ډېر ظريف نقاط او مفيدې لارښوونې زموږ مخې ته ږدي، قرآن فرمايي چې د يوسف عليه السلام په څېر دوه نورې ګناه کسان هم له ده سره په يوه وخت زنداني شول، دواړو يوسف عليه السلام ته د يوه دروند او ښک انسان په سترګه کتل، د همدې لپاره ده ته راغلل او د خپلو خوبونو تعبير ئې ترې وغوښت، او يوسف عليه السلام چې له خپل زندانه د دعوت او مبارزې سنگر جوړ کړی، له هره فرصته په استفادې سره خلك د الله تعالى عبادت ته رابلي، له شرك او د ګڼ شمېر اربابانو له بندګۍ نه بغاوت ته بلنه ورکوي، مخکې له دې چې د خپل زنداني ملګرو خوبونه تعبير کړي، مهلت ترې غواړي او ورته وايي چې د راتلونکي وخت د ورځني خوراک له راتلو مخکې به ستاسو د خوبونو تعبير درته ووايم، له دې فرصته په استفادې سره هغوی د توحيد، معاد، رسالت، له شرك نه براءت، د الله تعالى عبادت ته رابلي، خو تر هر څه مخکې لازم بولي چې د هغوي اعتماد جلب کړي؛ ځان داسې معرفي کوي: ما د هغه قوم دين پرېښی چې پر خداي ايمان نه لري، له آخرته منکر دي، د دې په ځای مي د خپلو نيکونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب عليهم السلام د دين متابعت ته ملا تړلې او ورته وايي: له ذلت او سپکاوي نه د خلاصون يوازينۍ لار دا ده چې له الله تعالى پرته بل چا ته سر ټيټ نه کړو، له شرك نه ډډه وکړو، يوازي په همدې سره د الله تعالى عنايت او فضل زموږ او د ټولو انسانانو په برخه کېدای شي، الله تعالى په خپل دې پرېکنده او قاطع حکم او امر سره چې له ده پرته هيچا ته د بندګۍ سر ټيټ نه کړو او هيچا ته د احتياج او نيازمندي لاس اوږد نه کړو، پر موږ لويه پيرزوينه کړې ده، خپل خاص احسان او فضل ئې زموږ په برخه کړی او زموږ سر لوړي او عزت ئې غوښتی دی. خو ډېر انسانان د دې الهي احسان او ستر نعمت پاس نه ساتي، د شرك په ګنده ډنډه کي لوېږي، او په همدې سره ئې ذلت او سپکاوی په برخه کېږي، يوسف عليه السلام د زندان ملګرو ته وايي:

څوک چې د ځمکې او آسمانونو د يوازيني پالونکي رب له عبادت نه ډډه وکړي، د ډول ډول اربابانو او دروغجنو خدايانو د بندګۍ په دام کي پرېوځي، د هغه چا

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

په خبر شي چي د کومي رسي په وسيله پورته تللی خو د لارې په نيمايي کي نابره رسي شلېدلې، له بره سره ئې اړيکي غوڅې شوې، راپرېوتی، يا د ښکاري مرغانو منگولو کي گير شوی او يا توندو سيليو پر سر اخيستی او په کومي ژورې کندنې کي ئې غورځولی، آيا نه وينئ چي زموږ په دې شرک وهلې او له الله تعالى نه بې خبري ټولني څومره ډول ډول اربابان حکومت کوي؟! آيا غوره نه ده چي د دوی د ظالمانه واکمنۍ نه د نجات او خلاصون لپاره يوه خدای ته پناه يوسو او يوازي د هغه عبادت وکړو؟ له الله تعالى پرته ټول معبودان او هر هغه څه چي تاسو ئې لمانځئ، مرسته ترې غواړئ او پناه وروړئ، تش په نامه معبودان دي، هسي خوشي نومونه دي، هيڅ حيثيت نه لري، هيڅ نه شي کولی، په حقيقت کي دا تاسو او ستاسو پلرونه دي چي دوی مو په خاصو نومونو او القابو نومولي، داسي ځانگړتياوې، کرامات او خصوصيات مو ورته منسوب کړي چي په کي نه شته، هسي گومان کوئ چي ستاسو دعاگاني اوري، ستاسي مرسته کولی شي، ستاسي حاجتونه پوره کوي او دعا گاني مو قبلوي؛ په داسي حال کي چي نه د دې پراخې هستۍ په غېږکې داسي دليل تر سترگو کېږي چي الله تعالى شريک لري او نه په کوم الهي کتاب کي ويل شوي چي له الله تعالى پرته د بل عبادت، هغه ته سر ټيټول او له هغه مرسته غوښتل جايز دي، هغه څوک چي دا ادعا او گمان ئې کړی چي د دې عالم کوم څيز يا کوم څوک په الوهيت او ربوبيت کي د الله تعالى سيال او شريک دئ او الله تعالى هغه د هستي په اداره او د چارو په سمبالولو کي له ځان سره شريک کړی، ادعا ئې پوچه او گمان ئې بې بنسټه دئ، داسي چي په ټوله هستۍ کي به د دې ادعا د اثبات لپاره کوم دليل وړاندي نه کړی شي!! هغه دين په دېوال ووځي او هيڅکله د الهي دين په سترگه مه ورته گورئ چي شرک ته بلنه ورکوي.

الله تعالى ټولواک دئ، د عالم د ساتلو او پاللو واگې ئې په لاس کي دي، د هر کار پرېکړه د ده له لوري کېږي، حکم او فرمان صادرول ده لره مختص دي، پر ټول عالم د ده جل جلاله حکم نافذ دئ، په دې واکمنۍ او حکومت کولو کي

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

هيڅوك ورسره شريك نه دئ. الله تعالى د قانون جوړولو او پرېكړو كولو صلاحيت او اختيار هېچا ته نه دئ ورکړی، بايد د ژوند په ټولو چارو كې له الله تعالى او د هغه له دين نه هدايت او لارښوونه تر لاسه كړو او د هغه له حكم او امر سره سم عمل وكړو.

ستاسي د ټولني مطلق العنانه حاکمان ظالمان دي، له خپل حد او حق نه ئې تېرى كړی او په خپلي دې ادعا سره د شرك مرتكب شوي چې د قانون جوړول د دوى حق دئ.

د الله تعالى دائمي او پرېكنده حكم دا دئ چې له ده پرته د بل خيز او بل چا عبادت مه كوى، د بل چا له درشل او درباره وېره او طمع مه لرئ، له الله تعالى پرته هېچا ته د بندگۍ سر مه ټيټوئ او د فرمان او حكم اطاعت ئې مه كوى، كوم مذهب او دين چې تا ته وايي: له غير الله مرسته غوښتل جايز دي؛ نو پوه شه چې دا دروغجن دين او كور او مذهب دئ، داسي دين او مذهب چې فقط جاهل وگړي ئې په دام كې ښكار كېږي!!

له دې اغېزمن دعوت نه وروسته يوسف عليه السلام د زندان ملگرو ته د دوى د خوبونو په اړه وايي:

وَأَنذَرْتُكَ الْكَافِرَ (Aoz 1/41 ' Apin \$j an&\$B&C6 P9#D&A9A)f

AS\$u çIE È\$uizpoini " %B&E \$DÖ%4/iA& B iz0%a2 Un

BuJæ%\$m9i \$u s In %A& 'Iæ 6\$u9B BSR 1/4R ES " %A

çIE uuzA) öI C6 P9\$ iJ In 3/4In Iæ È

د زندان ملگرو! ستاسو يو تن به (آزاد شي او بيا به) د خپل بادار د شرابو ساقي شي او بل به په دار وځړول شي او مرغان به ئې د سر غوښې شكوي،

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

دا دئ هغه کار تر سره شو چي تاسو ئې پوښتنه کوله. بيا ئې د دوی دواړو هغه يوه ته چي گومان ئې کاوو آزاد به شي، داسي وويل: خپل بادار (د مصر پاچا) ته زما يادونه وکړه، خو شيطان د ده وريادول ترې هېر کړل، نو تر څو کلونو په زندان کي پاتې شو.

دلته څو ظريف ټکي زموږ توجه جلبوي:

گورئ چي يوسف عليه السلام ته وروڼو په يوه سترگه کتل، د ده وړتياوو د هغوی حسادت راپاراوو او د مصر د درباريانو عياشو او بدکارو ښځو په بله سترگه ورته کتل، د ده حسن د دوی هوس او شهوت راپاراوو، خو د دوی دواړو په خلاف د دې دوو ستم ځپلو غلامانو تأثر د ده په باب بل شان دئ، د يوسف عليه السلام په څېرې، خبرو، حرکاتو او ناستي پاستي کي د يوه صالح، محسن او پرهېزگار انسان ښيي او آثار د دوی توجه جلبوي او د خپلو خوبونو د تعبير لپاره ورته رجوع کوي، هغه ته د محسن او ښکونکي خطاب کوي.

د بايبل دا خبره هم هيڅ وزن او وقعت نه لري چي وايي: يوه شپه دواړو خوب وليد... سهار يوسف متوجه شو چي دواړه خفه دي... پوښتنه ئې ترې وکړه... وئې ويل: موږ خوب ليدلي خو څوک نه شته چي موږ ته ئې تعبير کړي!!! دا ځکه چي نه خو دوی داسي څه په خوب کي ليدلي وو چي پرې پرېشانه شوي و او نه د خوب په تعبير پوهېدل!! د بايبل د دې وينا په خلاف قرآن فرمايي چي دوی يوسف عليه السلام ته راغلي، صالح، ښک و پوه انسان ورته معلوم شوی، گمان ئې کړی چي دی کولی شي زموږ خوبونه تعبير کړي

لکه چي گورئ قرآن نه دا خبره کوي چي دوی درې څانگي او درې شکورونه په خوب کي ليدلي او نه دا خبره چي يوسف عليه السلام دوی ته وويل چي درې ورځي وروسته به ستاسو خوبونه په دې توگه رښتيا کېږي، د بايبل دا وينا هيڅ وزن نه لري چي د دريو څانگو او دريو شکورونو تعبير درې ورځي دئ، يوسف عليه السلام د يوه له خوبه پوهېدلی چي آزاد به شي او بېرته به په خپلي مخکنۍ

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دندې وگمارل شي، قرآن فرمايي چي د يوسف گمان همدا وو، د ده له خوبه ئې انتباه همدا وه، د دوهم کس خوب دوه برخي درلودې: پر خپل سر د ډوډۍ وړل او د ده پر سر باندې د مرغانو خوراک، له لومړۍ برخي ئې دا انتباه اخیستې چي د هغې ډوډۍ د پخولو مسئولیت به د ده پر سر پرېوځي چي پاچا پرې غصه شوی وو او دی ئې د همدې لپاره زندان ته لېږلی وو او له دوهمې برخي ئې دا انگېرلې چي پر دار به وځړول شي او مارغان به ئې د سر پوستکي او ماغزه خوري.

د قرآن له وينا معلومېږي چي دا دواړه زلميان هم د يوسف عليه السلام په څېر بې گناه ول، د قرآن له الفاظو او د يوسف عليه السلام له تعبیر نه معلومېږي چي یو ئې د دربار ساقی او بل ئې نانواى وو، ویل شوي چي په دې خاطر زندان ته لېږل شوي ول چي د دربار په یوې میلمستیا کي یوه داسي شراب مېلمنو ته وړاندې کړي وو چي مچ په کي لوېدلی وو او بل ئې داسي ډوډۍ پخه کړې وه چي شگي په کي وې، د آیت له الفاظو او د هغو دواړو له خوبونو څخه دا جوتېږي چي نوموړې وينا صحیح او د بایبل خبره غلطه ده چي دوی د دربار د چارو مشران وو، قرآن دوی دواړه د زلمیانو په نامه یادوي، او په دې سره موږ ته د مصر د هغه مهال وضعیت دقیقاً انځوروي، دا یوازي يوسف عليه السلام نه وو چي د حاکم نظام د عیاشو او ظالمو واکمنانو د هوسونو قرباني شوی وو؛ بلکي د ده په څېر گني شمېر کسان هره ورځ د دې مفسد نظام د مفسدو واکدارانو د هوسونو قرباني کېدل، دا یوازي دی نه وو چي له کومي گناه او جرم پرته زنداني شوی او د دې ټولني د ظالمو واکمنانو د غضب او قهر تر متروکې لاندې راغلی؛ بلکي د ده په څېر ډېر نور هم له کومي گناه پرته د دوی په لاس تعذیب کېږي، رنگ رنگ عذابونه گالي او هيڅ په هيڅ ځورول کېږي.

د قرآن له الفاظو معلومېږي چي يوسف عليه السلام د زندان دغو دوو ملگرو ته وویل: کوم خواړه چي هره ورځ په معین وخت درکول کېږي، د هغه وخت تر رارسېدو مخکي به ستاسي د خوب تعبیر درته ووايم، يعني دا چي له دوی ئې وخت غوښتی، تر څو د دوی د خوبونو په باب فکر وکړي او صحیح او دقیق تعبیر

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

ئې ورته ووايي. د اټکل له مخې دغو ملگرو ئې سهار له وينښېدو نه وروسته ده ته خپل خوبونه تېر کړي او ده د غرمې تر ډوډۍ پورې مهلت غوښتې، د دې وينا په اهميت هغه وخت ښه پوهېدی شو چې په راتلونکې کې د پاچا د خوب د تعبير په اړه د يوسف عليه السلام فوري ځواب او له څه ځنډه پرته تعبير ته ځير شو، دلته ئې وخت غوښتې او هلته ئې له ځنډه پرته ځواب ويلی او د دې معنی دا ده چې د يوسف عليه السلام بصيرت او پوهه ورځ په ورځ زياته شوې، زندان د ده لپاره که له يوې خوا د مبارزې او دعوت سنگرو و له بلې خوا يوه مدرسه وه، الله تعالی تر هغه مهاله په زندان کې پرېښود چې ښه روزنه ئې وشي او د هغه ستر او تاريخي مأموريت لپاره جوگه شي چې څه موده وروسته به ورسپارل کېږي، د مصر د هغه مهال د لوی ملک زعامت او قيادت ده ته سپارل کېدو، الله تعالی د همدې لپاره دی له کنعانه راروان کړی وو، د ستونزو، کړاوونو او آزمويينو په لوړو ژورو کې ئې وروزو او ورو ورو ئې د هغه استعدادونو او وړتياوو ته وده ورکړه او دا شرايط ئې ورته برابر کړل چې له زندانه قصر ته ورسېږي او له غلامۍ نه پاچاهۍ ته. متأسفانه زموږ ځينې مفسرين هم د اسرائيلي رواياتو تر اغېز لاندې تللي او د قرآن دا برخه ئې داسې تعبير کړې چې گواکې يوسف عليه السلام په غيب پوهېدو او د زندان ملگرو ته ئې ويلي چې زه مو په دې خبرولی شم چې نن به کوم خواړه درته راځي او سبا کوم او ځينو داسې تعبير کړی چې په خوب کې هر خواړه وگورئ زه ئې تعبير درته ښيم!! دا دواړه تعبيرونه کمزوري دي او د قرآن له الفاظو سره اړخ نه لگوي، قرآن د يوسف عليه السلام قول په دې الفاظو رانقلوي: نبأتکما بتأويله (تاسې دواړه به د هغه په تعبير خبر کړم، دا الفاظ صريحاً ښيي چې مراد ئې د خوب تأويل او تعبير دی؛ د خوراک لپاره د تأويل کلمه نه استعمالېږي او صحيح نه ده چې ووايو: نبأتکما بتأويل الطعام!! سر بيره پر دې دلته زندانيانو له يوسف عليه السلام نه د خپلو خوبونو تعبير غوښتې او دا صحيح نه ده چې د خوبونو د تعبير پر ځای هغوی ته ووايي چې د هغه خوړو څرنگوالی به درته وښيم چې په راتلونکې کې درکول کېږي!!

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

د قرآن دا دقيق او له معانيو ډك الفاظ هم د غور او دقت غوښتنه كوي چې
فرمايي:

وَقَالَ يٰٓاٰسٰى

قُلْ عِزِّيْٓ اِلٰهٖٓ اِلٰهٖٓ اَبْرٰهٖمَ

او د دوى دواړو له منځه ئې هغه چا ته چې گمان ئې وکړ خوشې کېږي وويل:
د خپل بادار خوا ته دې ما ياد کړه، نو شيطان دا ترې هېره کړه چې خپل
بادار ته ئې يادونه وکړي، نو ځکه څو کلونه په زندان کي پاتې شو.

دا آيت په ډېر صراحت سره ښيي چې:

يوسف عليه السلام نه د ځان په اړه له الهي قضا خبر وو او نه د خپلو دوو
زنداني ملگرو له مقدراتو، بلکي د دوى له خوبونو ئې اټکل کړى، د يوه خوب ته
په پام سره ئې گومان کړى، حدس ئې وهلى او اټکل ئې کړى چې له زندانه به آزاد
شي، د "ظن" لفظ کارول همدا مطلب افاده کوي. او په دې سره قرآن د بايبل دا وينا
يو ځل بيا رد کړې چې پيغمبران عليهم السلام په غيب پوهېږي، که تاسو بايبل ته
لږ څير شئ په ځاى ځاى او نږدې د ټولو پيغمبرانو په اړه به وگورئ چې په غيب
پوهېدا ورته منسوب شوې او قرآن همدومره په دې خبري تاكيد كوي چې نه
پيغمبران په غيب خبر دي او نه پر ځمکه او آسمان کي له الله تعالى پرته بل څوک
په غيب پوهېږي.

يوسف عليه السلام خپل دغه ملگري ته چې د ده په گمان به له زندانه خوشې
کېږي او بيا به د دربار ساقي شي، وويل: ما په ياد لره، هېر مي نه کړې، خپل
بادار ته دې زما احوال واوروه؛ خو هغه چې د شيطان په لار تللى وو، د خپل زندان
يار ئې هېر کړ، دربار ته نږدېوالى د دې سبب شو چې د سختو ورځو ياران هېر
کړي، وئې نه غوښتل او يا ئې ونه شو کړى چې د يوسف احوال خپل بادار ته

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

واوروي.

د قرآن له دغو الفاظو (فلبت في السجن بضع سنين: نو د څو کلونو لپاره په زندان کي پاتې شو)، داسي معلومېږي چي يوسف عليه السلام د خوبونو د تعبیر په دوران کي کوم داسي کار کړی چي له امله ئې څو کاله په زندان کي پاتې شو، دا کوم کار وو؟ کوم داسي الفاظ د ده له خولې وتلي چي له امله ئې د زندان موده د څو نورو کلونو لپاره اوږده شوې؟ که څه هم ځيني مفسرين وايي چي د قرآن په دې الفاظو کي چي وايي: (فانساه الشيطان ذکر ربه)، يوسف عليه السلام ته اشاره شوې، خو دا ډېره کمزورې خبره ده، ځکه له دې نه دوه آيتونه وروسته وضاحت شوی چي دغه هېروونکی يوسف عليه السلام نه؛ بلکي د هغه د زندان ملگری وو چي څه موده وروسته ئې خبره ورپه ياد شوه، دا هېرېدا د يوسف عليه السلام د ملگري کار وو نه د يوسف عليه السلام کار. د دوی تعبیر د قرآن له الفاظو سره قطعاً اړخ نه لگوي، هغه يوسف چي د الله تعالی لپاره ئې زندان ته پر دربار ترجیح ورکړه اوس به په زندان کي څنگه خپل رب هېروي، انسان خو معمولاً په سختیو کي نسبت آسانيو ته لازیات خدای يادوي. د آيتونو ترکیب داسي دی چي هېرېدا د آزاد شوي ملگري کار دی، ځکه له ده غوښتل شوي وو چي د خپل بادار خوا ته ما ياد کړه، نسيان او هېرېدا له دې سره جوخت راغلې او له همدې ساقې پرته بل چا ته نه شي منسوبېدی.

د قرآن الفاظ په دې هکله ډېر صریح دي چي په زندان کي د يوسف عليه السلام د پاتې کېدو دلیل دا وو چي له خپل زنداني ملگري ئې دا مطالبه وکړه چي د ده احوال خپل بادار ته ووايي او په دې توگه له زندان نه د خلاصون په لټه کي شو، په داسي حال کي چي څه موده مخکي ئې ویلي وو؛ زندان ته پر هغه څه ترجیح ورکوم چي دوی مي وربلې! ولې ئې عجله وکړه، ولې بې حوصلې شو، ولې د يوه غلام په وسیله له ظالم حاکم نه استرحام کوي؟! حکیم خدای د هغه دا کار غوره ونه بالو؛ نو ځکه څو کاله نور هم په زندان کي پاتې شو او دا ځکه چي هغه لا مزید روزني ته ضرورت درلود، د هغه د معنوي ودي او ارتقاء لپاره څه نوره موده

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

په زندان کي پاتې کېدل ضروري وو. دا مطلب هغه وخت موږ ته لازيات جوت کېږي چي گورو قرآن په همدې سوري کي او څو آيتونه وروسته، د يوسف عليه السلام لوړ عزم او متين صبر او زغم داسي انځوروي: څو کاله وروسته، همدا زنداني ملگري، په داسي حال کي د ده خوا ته راځي چي د مصر د پاچا پيغام ورسره دئ، دې ئې دربار ته ورغوښتي، خو دې پاچا ته له ورتلو ډډه کوي، له زندان نه د خلاصون په باب عجله نه لري، په ډېره استغنا او متانت سره وايي: اول بايد زما د زنداني کېدو وجه معلومه شي، له هغو دې پلټنه او تحقيق وشي چي زه ئې زندان ته لېږلی وم، کله چي زما براءت اعلان شو هله به دا بلنه ومنم!!

گورئ چي قرآن په څومره حکيمانه توگه د هغه الهي نظام د مشرانو او واکمنانو ځانگړتياوې زموږ مخي ته ږدي چي الله تعالی ئې د انسانانو لپاره غوره گڼي، د دې ټولني د زعامت يوه بېلگه د يوسف عليه السلام په څېره کي انځوروي او زموږ نندارې ته ئې ږدي او موږ ته ښيي چي په دې نظام کي د چارو واگې د هغو شخصيتونو په لاس کي وي چي په پټه او ښکاره له الله تعالی څخه وېرېږي، د خلکو د سر، مال، عزت او ناموس ساتونکي وي، حرام ته له نږدې کېدو او له الهي حدودو نه د تېري څخه په کلکه ځان ساتي، د دې پر ځاي چي په ځمکه کي تمکين او قدرت ته رسېدل په دوی کي طغيان او سرکښي راوپاروي، د دې اپوټه په دوی کي انکسار او تواضع زياتوي، پر خدای ايمان او دا باور او اعتقاد چي هر څه ئې د الله تعالی پېرزوينه، احسان او عنايت دئ، نه د دوی د ذاتي کمال او هنر نتيجه، دغه احساس، باور او اعتقاد له گناهونو نه هم او د اقتدار په وخت کي له غرور او تکبر نه هم د ځان ساتلو سبب گرځي.

بايبل تر دې عنوان لاندې (د فرعون خوبونه)، ليکي: (له دې دوه کاله وروسته، يوه شپه فرعون خوب وليد چي د نيل خوا ته ولاړ دئ، ناڅاپه له روده اووه څوږ غوښي راووتل... ورپسې اووه ډنگر غوښي راووتل... بيا دغو ډنگرو غوښانو هغه مزې غويان له ستونې تېر کړل... فرعون راوښي شو... خو بيا ویده شو او دا ځل ئې وليدل چي له يوې ځانگړې اووه ډک وږي راوتوکېدل... ورپسې ئې

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

اووه نازك وږي وليدل چې شرقي بادونو وچ كړي ول، وچو او نازكو وږيو ډك وږي وخوړل، ... فرعون له خوبه راويښ شو، سهار ئې فكر پرېشانه وو، د مصر ټول جادوگران او پوهان ئې راوبلل... خپل خوب ئې ورته تېر كړ خو څوك نه وو چې دا خوبونه ورته تعبیر كړي... د ساقيانو رئيس راوپاندي شو او وئې ويل: اوس را په ياد شول چې ... زموږ خوبونه يوه عبراني ځوان تعبیر كړل او تعبیرونه ئې رښتيا وختل... فرعون فوراً څوك ولېږو چې يوسف حاضر كړي... يوسف سر او صورت برابر او جامې ئې بدلې كړې ... او د فوعون حضور ته ورغی... فرعون خپل خوب ورته تېر كړ... يوسف وويل: زه په خپله خوبونه نه شم تعبیرولی خو خدای به ستا خوب درته تعبیر كړي... فرعون خپل خوبونه ورته تېر كړل... او يوسف ورته وويل: ستا د دواړو خوبونو معنى يوه ده... اووه مزي غويي او اووه ډك وږي د پرېمانۍ اووه كلونه په گوته كوي... او اووه ډنگر غويي او اووه وچ وږي د وچ كالۍ د اووه كلونو نښه ده چې ورپسې به راځي، په دې توگه خدای ته له هغه څه خبر كړې چې په مصر كي به ئې ترسره كوي... اووه كاله به پرېماني وي او بيا سخته وچ كالې او قحطي، ... زه وړاندیز كوم چې يو پوه او هوښيار كس د كر كښت په دنده وگمارې او هغه بايد د پرېمانۍ په كلونو كي د محصولاتو پنځمه برخه په شاهي انبارونو كي ذخيره كړي... فرعون او ټولو درباريانو د ده وړاندیز خوښ شو او فرعون وويل: تر يوسفه به غوره كس څوك وي چې د دې كار له عهدې ووځي... په ده كي د خدای روح ده!! يوسف ته ئې وويل: همدا اوس تا په دغه دنده گمارم، ته به د مصر دوهم لوړ پوړى كس وې او فرمان به دې په هر ځاى كي چلېږي!! بيا فرعون د پاچايۍ گوتې ورپه گوته كړه، فاخره لباس ئې ورواغوست، د طلا زنجير ئې ورپه غاړه كړ، په دوهمې معتبرې سلطنتي گاډۍ كي ئې سپور كړ... چې چېرې به تلو دا اعلان به ئې تر مخ كېدو: په گونده شى (د تعظيم لپاره)!!

لكه چې گورئ د بايبل په وينا كي كافي غير ضروري تفصيل، بې ځايه تكرار، نامناسب او گونگ الفاظ او نامعقولې څرگندونې شته، دغو څو ويناگانو ته ئې لږ ځير شى: يوسف وويل: زه په خپله خوبونه نه شم تعبیرولی خو خدای به

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ستا خوب درته تعبیر کړي!!!... دا په داسي حال کي چي خو شېبې وروسته يوسف په خپله د ده خوب تعبیروي!! فرعون وویل: تر يوسفه به غوره کس څوک وي چي د دې کار له عهدې ووځي.. په ده کي د خدای روح ده!! د يوسف علیه السلام په اړه دا خبره کول چي ده ته ئې د سرو زرو زنځیر ورپه غاړه کړ!! دا د هغه چا خبره کېدی شي چي پیغمبران علیهم السلام نه پېژني او په دې نه پوهېږي چي دوی د داسي جاهلانه دودونو په خلاف د مبارزې لپاره لېږل شوي، ښايي د بایبل لیکونکي دلته د يوسف علیه السلام د هغو مخالفینو وینا کټ مټ رانقل کړې وي چي د مصر د دوهم لوړ پوړي شخصیت په توگه ئې د ده له ټاکلو سره مخالفت کاوو او دا ئې نه شوی زغملی چي د دوی په اصطلاح یو کنعاني غلام پر مصریانو حکومت وکړي، دا کار داسي ورته برېښېدو لکه څوک چي د غلام په غاړه کي د سرو زرو زنځیر واچوي، بایبل دغه استعاره په حقیقي معنی رااخیستی!! په ډېرو نورو ځایونو کي به هم وگورئ چي د بایبل لیکونکی همدا غلطی کوي. د بایبل د اظهاراتو په رکاکت هغه وخت ښه پوهېدی شو چي د قرآن د وینا په رڼا کي ورته څیر شو، قرآن د بایبل دا وینا تصحیح کوي او دا جریان په ډېرو محدودو جملو کي په ډېره معقوله توگه او ښکلو الفاظو کي بیانوي او فرمایي:

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا اَمْرَ الْمُشْرِكِيْنَ ۚ

اُولٰٓئِكَ يَتَّبِعُوْنَ اَمْرَ الْبَاطِلِ ۚ

اُولٰٓئِكَ يَتَّبِعُوْنَ اَمْرَ الْبَاطِلِ ۚ

اُولٰٓئِكَ يَتَّبِعُوْنَ اَمْرَ الْبَاطِلِ ۚ

اُولٰٓئِكَ يَتَّبِعُوْنَ اَمْرَ الْبَاطِلِ ۚ

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

BA a b p e M i q t z a B a B a y r f a i y E g e U

\$y u \$x6 u u i A i y b q a d '3 A \$% C i E b q B e f O g e 9 A \$Z 9 \$ ' n j

% e l : B ' i q B e C i E b q e d \$ B B M i % v j y i f e t s ' i n r a k u B ? % / A y n

B e C i E b q e A h e \$ B B M i % v j E g m l e B e % \$ B i e a d i \$ # y o d O y y 7 y e

C i E b r i C e f i s i r a \$Z 9 \$ B e i s i B % y 7 y e % e l : B ' i q

او پا چا وويل: زه په خوب کي اووه خوربې غواوې گورم چي اووه ډنگري غواوي ئې وخوري او اووه شنه وږي او اووه نور وچ، درباريانو! ما د خپل خوب په تعبير خبر کړئ که د خوبونو په تعبير پوهېږئ. هغوی (په ځواب کې) وويل: دا هسي د خيالو گېډۍ ده (گډ وډ خوبونه دي) او موږ د دغو خيالي خوبونو په تعبير نه پوهېږو. او له هغو دوو نه يوه ژغورل شوي کس، چي له څه مودې وروسته خبره ورپه ياد شوې وه، وويل: زه به مو پرې خبر کړم، ما (زندان ته) د يوسف عليه السلام د ليدو لپاره (ولېږئ!)، (هغه وويل): اې رښتونې يوسفه! د اووه خوربو غواوو چي اووه ډنگري غواگاني ئې وخوري او اووه شنو وږيو او اووه وچو وږيو په تعبير مو خبر کړه، ښايي (د مجلس له پورته کېدو د مخه) ورستون شم، هيله ده چي پرې پوه شي. (يوسف عليه السلام) وويل: تراووو کلونو به پرله پسې کرکنت کوئ، څه چي ترلاسه کوئ په خپلو وږيو کي ئې پرېږدئ مگر هغه لږه برخه ئې چي خورئ ئې، بيا به له دې وروسته اووه نور سخت (کلونه) راشي، چي هغه به ټول هغه څه درنه وخوري چي ورته ذخيره کړي مو وي، مگر هغه لږه برخه چي ساتئ ئې. بيا به له دې وروسته داسي کال راشي چي په هغه کي به پر

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

خلکو بارانونه وورېږي او په هغه کې به (خلک د مېوو) عصاره وباسي.

په دغو مختصرو آيتونو کې لاندې مهم مطالب زموږ مخې ته راځي:

دا څلورم خوب (رؤيا) ده چې په دې سوره کې ئې يادونه کېږي او بنسټي چې کافر او مسلمان، ظالم او مظلوم، ښه او بد انسانان، ټول خلک له خوبونو سره مخامخ کېږي، ځينې ئې جدي انگېرې او د تعبير هڅه ئې کوي، غواړي پوه شي چې خوب ئې څه پيغام ورته لري، ځينې ئې جدي نه نيسي، يا ئې د ورځنيو فعاليتونو تسلسل گڼي، يا هسي گډوډ خيالات او يا ئې د هغو هيلو او آرزوگانو انعکاس چې نه دي ترسره شوي، په شا تمبول شوې هيلې ئې گڼي چې په خوب کې ځان بنسټي، د همدې لپاره د خوبونو له څنگه په بې پروايۍ تېرېږي او دا زحمت ځان ته نه ورکوي چې تعبير ئې کړي او په هغه پيغام د پوهېدو هڅه وکړي چې خوبونه ئې له ځان سره لري. د انسان ((رؤيا)) بنسټي چې انسان له محسوس او ملموس برخو نه علاوه هم ډېر څه لري، د فهم او درک دنيا ئې يوازي په محسوساتو کې نه راخلاصه کېږي، د ده د فهم او درک دنيا ډېر نور پراخ او پيچلي ابعاد او اړخونه هم لري، که هغه په خپلو ظاهري حواسو سره مشهود او ملموس شيان او تر سترگو کېدونکې نړۍ درک کوي؛ په لا شعور کې د زمان او مکان له پولو اوږي، له غيبې نړۍ نه، د پردو او حجابونو له ماورا نه پيغامونه ترلاسه کوي، دا پيغامونه څه ډول ورسېږي، سرچينه ئې چېرې ده، څوک دئ؟ څه دئ؟ څنگه په خوب کې په هغه څه پوهېدې شي چې په وينه نه شي پرې پوهېدې؟ دا پوښتنې ځواب غواړي، منصف څېړونکي نه شي کولای چې له څنگه ئې په بې پروايۍ تېر شي. که موږ په خپل ژوند کې د تخمينونو او انگېرنو په مرسته وړاندوينې کوو او ډېر ځله مو وړاندوينې سمې څېږي، که په خوب کې داسې څه گورو چې څه موده وروسته تحقق مومي، د دې لپاره څه توجيه وړاندې کولی شو؟ مگر کولی شو د يوه کس داسې په لسه او خوبونه او په ټولي نړۍ کې د لکونو خلکو داسې خوبونه عادي او بې اهميته خبره وگڼو او د تصادف نوم ورکړو؟ آيا لږ تر لږه

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

د دې خبرې په کولو مجبور نه يو چي زموږ مغز د خوب په حالت کي همغسې وړاند وينې کولی شي چي په وينه ئې کوي؟ آيا دا خبره ډېره بېهوده او خوشې خبره نه ده چي څوک ووايي: زموږ مغز په وينه کي سم او په غور او دقت سره کار کوي خو د خوب په حالت کي ئې هر تحليل ناسم او له غور او دقته پرته او گډه ډډه خيالات وي؟! ډېر نامعقول انسان به د داسي خبرې کولو جرأت کوي، ډېر ناپوه انسان به دا گمان کوي چي د خوب په حالت کي دماغ خپل کار پرېږدي، نه په قضايو او غور کولی شي او نه ئې د غور او تفکر نتايج او لاس ته راوړنې د اهميت وړ دي!! حال دا چي په خوب کي د انسان يوازي د څو حواسو سويچونه بند او د انتظار (standby) په حالت کي شي، نور دماغ د مخکې په خبر خپل کار ته دوام ورکوي، بنايي د ځينو برخو توقف مغز ته د ښه غور او فکر کولو لاسه موقع او فرصت په لاس ورکړي. په هر صورت؛ خوب يو حقيقت دئ، رښتيا ختل ئې داسي څه چي انکار ترې گران دئ. د هغو خوبونو لپاره څه توجيه وړاندي کولی شو چي د راتلونکو پېښو خبر راکوي او خبر ئې هم ډېر دقيق؟ آيا پر عالم الغيب خداى باندې له ايمان نه پرته بل تفسير او تعبير ورته درلودى شو؟ د الله تعالى د اثبات لپاره له خورا کوټلو دلايلو څخه يو دليل همدغه د انسان خوبونه دي.

له الفاظو جوتېږي چي د مصر پاچا پرله پسې يو خوب ويني، بالآخره خپل خوب ځينو درباريانو ته تېروي او ترې غواړي چي تعبير ئې ورته ووايي، د بيان انداز داسي دئ چي پاچا هسي په کوم مجلس کي ځينو درباريانو ته خپل خوب تېر کړى او ورته ويلي ئې دي: که د خوبونو په تعبير پوهېږئ نو زما دا خوب تعبير کړئ، د بايبل دا وينا هيڅ وزن نه لري چي پاچا سهار وختي ټول درباريان، نجوميان او جادوگران راوغوښتل چي د ده خوب ورته تعبير کړي!! نه خو دا خوب د دومره ستر او عاجل اقدام غوښتنه کوي او نه هيڅ هوښيار انسان د يوه خوب لپاره دومره ستره غونډه جوړوي!! د درباريانو له دې ځوابه چي پاچا ته ئې وويل: دا کوم معنى لرونکى خوب نه دئ، موږ ئې په تعبير نه پوهېږو، معلومېږي چي نه پاچا خپل خوب جدي گڼلى او نه ئې درباريانو.

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دا خبره هم د خاصې پاملرنې وړ ده چې قرآن دا پاچا د فرعون په نامه نه يادوي، بلکې د ملك (پاچا) په نامه ئې يادوي، د وروستيو علمي تحقيقاتو په ترڅ کي دا خبره معلومه شوې چې د يوسف عليه السلام په دور کي د مصر پاچايان د فرعون په نامه نه يادېدل، ډېر وروسته د فرعون نوم ورته غوره شوی، تحقيقات نښي چې د هغه وخت پاچايان د هکسوس په نامه يادېدل چې له ۱۷۳۰ تر ۱۵۸۰ مخکې له مېلاده ئې پر مصر حکومت کړی، له دغو تحقيقاتو هم معلومېږي چې د بابل دا وينا غلطه ده چې نوموړی پاچا د فرعون په نامه يادوي. د دربار ساقی، د يوسف عليه السلام د زندان ملگري ته د دې خوب له اورېدلو سره سم، يوسف عليه السلام ورپه ياد شو او وئې ويل: زه کولای شم دا خوب تعبير کړم، په دې شرط چې ما زندان ته ولېږئ، هلته يو څوک راسره وو چې خوبونه ئې په ډېر دقت سره تعبيرول، د ساقی له دې خبري چې (ما ولېږئ) په ډاگه معلومېږي چې دی يو غلام دئ نه کوم مشر او د بابل د وينا له مخي رئيس!! هغه يوسف عليه السلام ته ورغی، خوب ئې ورته تېر کړ، تعبير ئې ترې وغوښت او ټينگار ئې وکړ چې د درباريانو د مجلس له پورته کېدو نه مخکي د خوب تعبير ورته ووايي او يوسف عليه السلام به له څه ځنډه د پاچا خوب داسي تعبير کړ: اووه خوربې غواوې د اووه وو برکتی کلونو نښه ده او اووه ډنگرې غواوې د اووه وچ کاليو او قحطي کلونو څرگندونه کوي، اووه شنه وږې اووه حاصل لرونکي فصلونه په گوته کوي او اووه وچ وږي د ذکر شويو اووه وو فصلونو هغه وچ شوي حاصلات په گوته کوي چې په وږو کي به ساتل کېږي او د قحط په کلونو کي به استفاده ترې کېږي، د اووه وو برکتی کلونو حاصلات به د قحط په اووه وو کلنو کي مصرف شي، خو په دې شرط چې په وچو وږو کي وساتل شي، قحط اووه کاله دوام کوي، له هغه نه وروسته عادي حالت رامنځ ته کېږي، بارانونه به پيل شي او مصر ته به بيا پرېماني او سمسورتيا راوگرځي او خلک به د مېوو عصاري زېږېښي. د مصر وگړي ښايي محتاط وي او د قحط په کلونو کي د ټولو غلو دانو له مصرفولو ډډه وکړي، هغوي بايد يوه اندازه غله دانه د تخم په توگه د راتلونکي

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کال لپاره وساتي، همدارنگه متوجه وي چي د غلو دانو د ساتلو او ذخيره کولو غوره طريقه دا ده چي په خپلو وږو کي وساتل شي.

له زندانه د يوسف عليه السلام د وتلو په اړه د بايبل وينا داسي ده چي د هغه ستر شخصيت له شانه سره هيڅ اړخ نه لگوي، هغه ئې داسي معرفي کړې لکه چي ډېر بې حوصلې شوی وو، فقط يوې اشارې ته منتظر وو، د پاچا د پيغام له اورېدو سره ئې سم ځان تيار کړی، خپل سر او صورت ئې برابر کړی او نوې جامې ئې اغوستې دي او په تلوار سره د پاچا حضور ته حاضر شوی!! خو قرآن بيا وايي:

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

﴿فَلَمَّا سَمِعَ بِإِثْمِ الْعِبَادِ أَن يَقُولُوا فُلَانٌ زانیٌ سَمِعَهُمْ يَتْلُونَ آيَاتِ الْكِتَابِ الَّتِي كُتِبَتْ إِلَيْهِ فَمِثْلُ آبْنِ مَرْثَىٰ يُؤْمِنُ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَاسِرٌ﴾

پاچا وويل: ما ته ئې راولئ؛ خو كله چي (د پاچا) قاصد ورغی، وئې ويل:
بادار ته دې بېرته ورشه او وئې پوښته چي د هغو ښځو حال به څنگه وي چي
خپل لاسونه ئې پرې کړل (خه به ورسره کېږي)؟ که خه هم زما پالونکی رب د
دوی په هغه مکر ډېر ښه پوهېږي، (پاچا هغه ښځي راولبلې) وئې ويل: هغه
وخت چي تاسو له يوسف نه د زړه مراد غوښتی وو، خبره مو څنگه وه؟!

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

هغوی وویل: خدای ته پناه وړو! موږ په هغه کې هېڅ بدې نه ده لیدلې، د مصر د عزیز بنځي وویل: اوس حقیقت څرگند شو، ما ترې د زړه مراد وغوښت او هغه یقیناً چې له رښتونو انسانانو څخه دی، (زما دا اعتراف) د دې لپاره دی چې پوه شي په غیاب کې مې خیانت ورسره نه دی کړی او د دې لپاره چې (پوهېږم) خدای د ځایانو تدبیرونه نه هدایتوي (نه پرېږدي د ځایانو تدبیرونه دوی خپل مقصد ته ورسوي) او زه خپل ځان نه سپینوم، په دې کې شک نه شته چې نفس د بدې په لور ډېر هڅوونکی دی، مگر هغه چې زما پالونکی خدای پرې ورحمېږي، بې شکې چې زما پالونکی رب ډېر مهربان بخښونکی دی.

د يوسف علیه السلام د زندان ملگری بېرته وگرځېدو، د خوب تعبیر ئې واوراوو، پاچا امر وکړ چې يوسف علیه السلام ورولي، د پاچا قاصد د ده له پیغام سره زندان ته ورځي او يوسف علیه السلام ته وایي: د مصر پاچا غوښتی یې، ستا تعبیر ئې خوښ کړی اوس ستا لیدو ته منتظر دی!! خو يوسف علیه السلام، هغه د زندان د اولو ورځو يوسف نه دی، له زندانه د وتلو په اړه څه تلوار او عجله نه لري؛ بلکې زندان ئې د خپلې مبارزې لپاره د سنگر په توګه غوره کړی؛ له خپل مولا پرته بل ته طمع او امید نه لري، باور ئې دا دی چې له زندانه د وتلو پرېکړه د الله تعالی له لوري کېږي، نو ځکه په ډېر متانت سره قاصد ته وایي: بېرته وگرځه او خپل بادار ته دې ووايه: د هغو ښځو برخلیک به څنګه وي چې ده ته ئې هغه توطئه جوړه او زندان ته ئې ولېږو؟ باید لومړی د هغې خبرې سپیناوی وشي، زما (برائت) اعلان شي، که څه هم الله تعالی راته کافي دی، هغه د دوی له توطئو ښه خبر دی. گورئ چې د يوسف علیه السلام متانت، صبر او زغم ټوله وضعه داسې بدله کړې چې اوس پاچا تلوار لري، هغه غواړي چې له يوسف علیه السلام سره ژر تر ژره ملاقات وکړي، د ده شرط مني، هغې ښځې راغواړي چې د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

عزيز مصر د مېرمني په محفل کي راغونډې شوې وې او پوښتنه ترې کوي: په کومه ورځ چي تاسو له يوسف عليه السلام نه د زړه مراد غوښتي وو، خبره څنگه وه، د پېښي جريان څنگه وو؟ ولې مو دا کار وکړ؟ د پاچا وينا او دريځ داسي دئ لکه چي د يوسف عليه السلام مدافع وکيل وي، له تحقيق او پلټني نه مخکي د هغه خبري تصديقوي او له ښځو نه داسي استفسار کوي چي گواکي د دوی جرم په بشپړه توگه ثابت او څرگند دئ او د شک او شېبې هيڅ مجال په کي نه شته، ټولي ښځي وضع داسي گڼي چي له اعترافه پرته بله چاره نه لري؛ نو ځکه وايي: خدای ته پناه وړو! موږ په هغه کي هيڅ بدي نه ده ليدلې، اصلي مجرم وروړاندي کېږي او په ټول صراحت سره اعتراف کوي او وايي: اوس حقيقت څرگند شو، ما له هغه نه د زړه مراد وغوښت او هغه رښتونی او صادق دئ، په دوه دليلونو اعتراف کوم: يو دا چي غواړم هغه په دې پوه شي چي په غياب کي مي خيانت ورسره نه دئ کړی او تور مي نه دئ ورپورې کړی او بل دا چي اوس په دې باور يم چي الله تعالی نه پرېږدي خائن په مکر او چل ول سره خپلو موخو ته ورسېږي، نه غواړم چي ځان سپين او تېرته کړم، د انسان نفس تل هغه بدو کړو وړو ته هڅوي، له شره ئې يوازي هغه څوک ژغورل کېږي چي زما د مهربان رب پېرزوينه او رحم ئې په برخه شي، يقيناً چي زما پالونکی رب مهربان بخښونکی دئ.

که څه هم ځينو مفسرينو دا گمان کړی چي وروستنۍ څو خبري د يوسف عليه السلام خبري دي، نه د هغي مېرمني، د دوی دليل دا دئ چي دغه خبري د هغي مېرمني له شأن نه ډېرې اوچتي دي؛ خو دا توجيه په څو دلايلو کمزورې ده: د بيان په هيڅ برخي کي داسي کومه نښه يا قرينه نه مومو چي ثابته کړي دا د يوسف عليه السلام خبري دي.

د آيتونو سياق او سباق او د کلام لړۍ له دې توجيه سره اړخ نه لگوي، برعکس په ټول صراحت سره ښيي چي دا د هغي مېرمني د خبرو دوام دئ. د دغو خبرو په دوران کي يوسف عليه السلام لا په زندان کي دئ او له پاچا سره نه دئ مخامخ شوی او مجلس ته نه دئ حاضر شوی، وروستۍ آيت همدغه

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

راپه گوته کوي.

د دې خبرې لپاره هېڅ دليل نه شو موندلی چې يوسف عليه السلام ووايي: غواړم چې د مصر عزيز پوه شي چې د هغه په غياپ کې مې له هغه سره هېڅ خيانت نه دی کړی، ځکه چې د مصر عزيز د پېښې په ورځ له حقيقته خبر شو او د يوسف عليه السلام پر پاك لمنتوب او سپېڅلتيا ئې باور راغی.

د آيت دا برخه (ان الله لا يهدي كيد الخائنين)، په هېڅ شان نه شو کولای د يوسف عليه السلام قول وگڼو، دا کلام فقط له هغې مېرمنې سره ښايي، هغه بايد ووايي: که چېرې دا ځل هم له يوسف عليه السلام سره خيانت وکړم او په کوم تور ئې تورن کړم او د دې پر ځای چې پر خپل جرم اعتراف وکړم هغه متهم کړم، نو د پخوانۍ پېښې په څېر به حقيقت څرگند شي، خدای د خاينانو توطيې، حيلې او بهانې رسوا او خنثی کوي او نه پرېږدي چې د توطيو په مرسته خپلو ناولو موخو ته ورسېږي.

د هغې مېرمنې مؤمنانه څرگندونې په واقع کې دا حقيقت ثابتوي چې د يوسف عليه السلام کړو وړو او د زندان له سنگر نه د ده مبارزې او جهاد د مصر په ټولني باندي ژوري اغېزې کړې دي، ژوره تبديلي په کې راغلې، دومره چې د پرون ورځي هغه مېرمن نن داسې مؤمنانه څرگندونې کوي، له دوو زنداني ملگرو سره د يوسف عليه السلام بحث او د خوبونو له تعبېرولو مخکې دوی د الله لارې ته بلل، هغه هم په دومره تفصيل او په دومره مضبوط استدلال سره، دا ښيي چې هغه په زندان کې آرام نه دی ناست، په جدي، پرله پسې او نه سترې کېدونکې توگه ئې دعوت چلولی او په دې بريالی شوی چې د مصر په ټولني کې له فکري او اخلاقي لحاظه پراخه او ژوره تبديلي راولي، يوه ستر بدلون او انقلاب ته لار آواره کړي او له همدغه زندانه د يوه سياسي او اجتماعي انقلاب او بدلون راوستو لپاره شرايط برابر کړي.

متأسفانه لکه څنگه چې د مسيحيانو او يهودانو علماوو او مشايخو (احبار او رهبان) د الله تعالی له مقدس او لارښود کتاب نه قصې او شجرې جوړې کړې،

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

داسي چي نن د دوی په مذهبي کتابونو کي د الله تعالی د مقدس کتاب وړه برخه هم نه تر سترگو کېږي، زموږ قصه خوښي هم د دوی تر اغېز لاندې راغلي او د يوسف عليه السلام له دغې عبرتناکې او لارښوونکې قصې نه ئې د يوې داسي بدکاري ښځې د مينې داستان جوړ کړی چي غوښتل ئې يو ښايسته ځوان په دام کي واچوي او له هغه نه د زړه مراد ترلاسه کړي، تر دې پوري چي د دغو قصه خوښو ځينو ادعا کړې چي يوسف عليه السلام د ژوند په وروستيو کي همدغه پر ده مينه مېرمن په نکاح کړه!!! دا په داسي حال کي چي نه په قرآن کي داسي کومه اشاره مومو او نه په رواياتو کي. له دې ارزښتناکي تاريخي قصې نه داسي نکل جوړول او پايله ئې داسي رايستل نه يوازي د ناروغو اذهانو د بيمارو سليقو زېږنده ده، بلکي د دوی تعبير سل په سلو کي د دې قصې له روح او بنسټيزو موخو سره تصادم کوي، قصه اصلاً په دې اصل ولاړه ده چي دوه مخالف او متضاد شخصيتونه يو د بل په څنگ کي کېږدي او توپيرونه ئې په گوته کړي، راوښي چي يو څومره لوړ دئ او بل څومره ټيټ، يو څومره پاکيزه، امين او صادق دئ او بل څومره ناولی، خائن او بې وفا، يو د خدای مخلص بنده او بل د شيطان او نفس مطيع بنده، عجيبه ده چي دغه بيمار کسان داسي غلط او معکوس نتايج ترې اخلي او دا متضادي بېلگي او متفاوت شخصيتونه سره پخلا کوي!! آيا دا شونې ده چي يو پيغمبر له هغه جلال او عظمت سره داسي ښځه په نکاح کړي؟ بايبل هم د خپلو شجرو په ترڅ کي ليکلي چي فرعون يوسف په يوه مصري نوم، صفات فعنيح، ونوماوو او د فوطي فارع کاهن لور اسنات ئې ورته راواده کړه!!!

قرآن دربار ته د يوسف عليه السلام د ورتلو په اړه داسي فرمايي:

﴿يوسف: ٢٠﴾

﴿يوسف: ٢١﴾

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

تېرېږي او د يوسف عليه السلام له رأيې سره توافق ښيي او د دولت د دغې خانگې بشپړ صلاحيت ورسپاري.

د آيت له دې برخې (يتبوا منها حيث يشاء) نه دوه مطلبونه اخيستل کېږي:

الف- د مصر ټول هېواد د ده د صلاحيت او واکمنۍ په کړۍ کې شامل وو، چېرې چې ئې غوښتل او سپدلی شو، د مصر هيڅ سيمه د ده د واکمنۍ او اختيار له ساحې بهر نه وه.

ب- په هغه نظام کې ئې چې هره وظيفه او هر مقام غوښتی وی، بې له ځنډه ئې ترلاسه کولی شو، هيڅوک او هيڅ څه ئې په مخ کې ځنډ کېدی نه شو.

حکيم خداى جل شأنه په تدريج سره يوسف عليه السلام هغه مقام ته ورساوو چې په مصر کې متمکن شي، د ده پر مخ د واکمنۍ ټولې لارې پرانيستې شي، قدرت ته د رسېدو ټول اسباب ورته برابر شي، د هغه د ستر او لوړ شخصيت ټولې جلبوونکې برخې د هغې ټولنې د مختلفو طبقو او اصنافو لپاره رابرسېره شي، د خلکو اعتماد او باور، احترام او محبت ورته راجلب شي، پس له هغه چې د مصر ولس د ده له اوچتو استعدادونو، صداقت، امانت، پاک لمنتوب او نفس او هوس ته نه تسليمېدا نه خبر شول، په زندان کې د ده صبر، زغم، مقاومت، ثبات او متانت ټولو ته څرگند شو، خلکو وليدل چې د مصر پاچا د ملاقات بلنه ورکړه؛ خو ده ونه منله او تر هغه ئې دربار ته له تلو انکار وکړ چې د ده براءت اعلان شي، له پاچاهۍ نه رالاندي د هېواد تر ټولو لوړه عهده ورته سپارل کېده خو ده ونه منله او د دې پر ځای ئې داسې دندې ته ملا وتړله چې د هغې له لارې د خپل مظلوم ولس خدمت وکړی شي، د ده پوهه، بصيرت او درايت ټولو ته ثابت او څرگند شو، د ده لوړ او پياوړى شخصيت او فکري او اخلاقي عظمت داسې وو چې هيچا ورسره رقابت او سيالي نه شوی کولی، د مصر ټوله واکمني ئې عملاً په لاس کې پرېوته، پاچا له يوه سمبول نه زيات حيثيت نه درلود، د قحط په کلونو کې د اقتصادي چارو په اداره او سمون کې او له هغه ستر بحران نه د خلکو په ايستلو کې د ده درايت، وړتيا او اهليت په بشپړ ډول راڅرگند شو، هغه نور عملاً

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

د پاچا وليعهد وو، د پاچا له مرگه وروسته ده ته د قدرت په لېږد کي هېڅ خنډ نه وو پاتې، په دې توگه مالك الملك خداى جل شأنه د هغه وخت د لوى هېواد واکمني يوسف عليه السلام ته وسپارله او د ده بلامنازع واکمني ئې پر هغه پراخ او ستر ملک محققه کړه.

هو! الله تعالى جل شأنه دئ چي د خپل رحمت او پېرزوينو سيورى پر هغه چا غوړوي چي دې ئې په خپله خوښ کړي او د دې لپاره ئې اهل او وړ ومومي، هغه نه يوازي د خپلو صالحو بنده گانو اجر نه ضايع کوي؛ بلکي دنيوي او اخروي بدله ئې تر خپل حق څو برابره زياته ورکوي، نه يوازي په دنيا کي د دوى پر نېکو او غوره کړنو باندي مثبت نتايج مرتب کوي، بلکي په آخرت کي تر دنيا غوره بدله ورکوي، د دوى تقوى او ځان ساتنه د دې باعث شي چي په دنيا او آخرت کي غوره بدلې تر لاسه کړي، هر څوک چي د ايمان په لار کي ثابت پاتې شو او د مبارزې په لوړو ژورو کي مايوس نه شو، يوې بلې خوا ته ونه ښويېد، ښي او چپ لوري ته منحرف نه شو او په اراده او عزم کي ئې تزلزل رانغى، هغه دې مطمئن اوسي چي عزيز خداى ئې د بري ضامن دئ، نه پرېږدي چي قربانى ئې ضايع شي او هڅې ئې بې نتيجې پاتې شي.

بايبل تر دې عنوان لاندې چي (د يوسف وروڼه مصر ته ځي)، ليکي: (يعقوب خپلو زامنو ته وويل: ولې ناست يئ او هسي يوه بل ته گورئ... اورېدلي مي دي چي په مصر کي غله ډېره ده... مخکي له دې چي له لوږې ورو؛ ولاړ شئ او له هغه ځايه غله راوړئ... لس زامن ئې وخوځېدل... يعقوب بنيامين ورسره ونه لېږو... دوى د يوسف خوا ته ورغلل... سجده ئې ورته وکړه... يوسف وپېږندل... خو په غصې سره ئې دوى ته وويل: له کوم ځايه راغلي يئ؟ دوى ورته وويل: له کنعانه د غلې اخيستلو لپاره راغلي يو... يوسف ته خپل خوبونه ورپه ياد شول... ورته وئې ويل: تاسو جاسوسان يئ او د احوال معلومولو لپاره راغلي يئ... هغوى وويل: سالاره! موږ د غلې اخيستلو لپاره راغلي يو، جاسوسان نه يو، يوسف ورته وويل: نه تاسو جاسوسان يئ!! هغوى وويل: باده! موږ ټول دولس وروڼه وو، پلار مو په

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

کنعان کي دئ، يو هلته پاتې شو، بل مړ شوی... يوسف ورته وويل: څنگه به دا معلوموو چي تاسو رښتيا وايئ؟ يوازي په هغه صورت کي به ستاسو خبره ومنم چي کشر ورور مو هم راولئ... که داسي ونه کړئ د فرعون په سر مي قسم چي له مصره د وتلو اجازه به درنه کړم... يو کس دې ولاړ شي او خپل ورور دې راولي، نور به دلته په زندان کي وي... بيا ئې ټول تر دريو ورځو بنديان کړل... په درېيمه ورځ ئې ورته وويل: زه له خدايه وېرېدونکي انسان يم... تاسو ټول خوشې کوم... يو کس به په زندان کي پاتې وي، نور مو غله کور ته ورسوئ، خو خپل کشر ورور به راولئ او په دې سره به ما ته ثابتې شي چي تاسو صادق يئ او زه به ستاسو له وژلو تېر شم!! دوی دا شرط ومنلو!! بيا ئې سره وويل: له دې ستونزو سره په دې خاطر مخامخ شوي يو چي له يوسف سره مو بد وکړل... يوسف د دوی خبري اورېدې او دوی نه پوهېدل چي يوسف پرې پوهېږي!! ... بيا يوسف په پټه خپلو نوکرانو ته وويل: جوالونه ئې له غلو وړک کړئ او د دوی خپلي پيسې هم د غلې په منځ کي پټې کېږدئ... غله ئې پر خرو بار کړه... د لمر لوېدو پر مهال يو ځای تم شول... يوه ورور ئې د خپل جوال خوله پرانستله چي خړه ته دانه ترې ورکړي... ناڅاپه ئې وليدل چي پيسې ئې د جوال په خوله کي پرتې دي... وروڼو ته ئې وويل... هغوی له وېرې لږېدل چي دا لا خداي څه بلا راباندي راوستله!! ... کنعان ته ورسېدل... ټوله قصه ئې پلار ته تېره کړه... کله چي ئې بارونه پرانستل خپلي پيسې ئې وموندلې... پلار هم ډېر وار خطا شو او وئې ويل: ولې دا مصيبتونه راباندي راځي...

د بايبل په دې برخي کي هم له ادبي لحاظه ډېر رکاکت شته او هم يوسف عليه السلام او د ده پلار ته داسي نامناسب حرکات او نامناسبې خبري منسوب شوې چي د دوی له شأنه ډېرې لږې دي!! وروڼه په مرگ گوانېل، زندان ته ئې لېږل، د يوسف په شته والي کي دا خبري کول چي له يوسف سره مو بد کړي ول ځکه له دې مصيبت سره مخامخ شوو، د فرعون په سر لوړه کول... دا ټولي خبري نه يوازي نامعقولي دي بلکي ښيي چي دا قصه له ځانه جوړه شوې. راشئ وگورو چي قرآن

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

څنگه ئې د بايبل غلطې ويناوي تصحيح كړې؟! لكه څنگه چې د يوه جامع او بليغ كلام تقاضا ده قرآن پرته له دې چې ووايي يوسف عليه السلام خپل كار څنگه پيل كړ، د ښېرازه كالونو په دوران كې ئې څه وكړل او د وچ كالو لپاره ئې څه تيارى ونيو؟ سره له دې چې په دې اړه ئې هيڅ نه دي ويلي او خبره ئې له هغه ځايه پيل كړې چې د ده وروڼه د غلې اخيستلو لپاره مصر ته راغلي او د ده په حضور كې ودرېدلي، له همدې نه د قرآن هر هونښيار لوستونكى په دې پوهېږي چې يوسف عليه السلام په دې موده كې كوم كوم كارونه كړي، له دې آيتونو نه معلومېږي چې:

يوسف عليه السلام په خپلو لوړو قايدانه استعدادونو سره په كار پيل كړى، د مصر د ځمكو ښېرازه كولو او د كر كښت وضعيت ښه كولو ته ئې خاصه پاملرنه كړې، د پاچا د خوب تعبیر ته په پام سره ئې په لومړيو اووه و كلونو كې پريمانه غله اخيستلې او په گودامونو كې ئې ذخيره كړې، د قحط د كلونو لپاره ئې پوره تيارى نيولى، د قحط په رارسېدو سره ئې دا كارونه كړي: د غلو دانو لپاره ئې مناسبه بيه ټاكلې، د هغې غلې مقدار ئې ټاكلې چې ښايي يوه يوه كس ته د مناسبې دولتي بيې په مقابل كې ورکړى شي، هر څوك بايد په خپله د غلې اخيستلو لپاره حاضر شي، د غلې پلورلو لړۍ ئې تر خپل نظارت او څارنې لاندې پيل كړې، په داسې حال كې چې د مصر په نورو سيمو كې خلك له سختې قحطۍ سره مخامخ ول، په مصر كې د غلې د زياتوالي او ارزاني انكازې هري خوا ته رسېدې او خلك له لرېو لرېو سيمو، ډله ډله د غلو اخيستلو لپاره مصر ته راتلل او د ضرورت وړ غله ئې په ډېره ارزانه بيه ترلاسه كوله او د مصر د چارواكو د ښه نظم، ښو اخلاقو او ښې مېلمه پالنې ښې خاطرې ئې له ځانه سره وړلې.

د يوسف عليه السلام وروڼه هم د غلې د پېرلو لپاره مصر ته ورځي، په خپل نوبت سره د يوسف عليه السلام حضور ته منل كېږي، يوسف عليه السلام هغوي وپېژندل، خو دوى د هغه په پېژندلو كې ځكه پاتې راغلل چې په كوهي كې د ده له غورځولو تر دغه دمه نږدې شل كلونه تېر شوي وو، په هغه وخت كې يوسف عليه

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

السلام تنکی ځوان وو، څه موده ئې د عزيز مصر په کور کي تېره کړه، نږدې لس کلونه ئې په زندان کي تېر کړل، له واکمنۍ نه ئې تر اوو کلونو زياته موده تېره شوې وه، دغې اوږدې مودې له خپلو لوړو ژورو سره د يوسف عليه السلام په څيرې کي ډېر بدلون راوستی وو، په ځانگړي توگه، هغوي دا تصور هم نه شو کولای چي ښايي د دوی جفا سپزلی ورور به داسي ستر مقام ته رسېدلی وي، د حضور هيبت او د احتياج او ضرورت احساس هم نه پرېږدي چي انسان تر ځان لوړ لوري ته څير شي او د څيرې خطونه ئې په دقت سره و ارزوي او وئې پېژني.

د غذايي موادو د تجارت او احتکار د مخنيوي لپاره د هري کورنۍ پر هر وگړي به په ټاکلي اندازه غله خرڅېدله، هر بالغ نارينه بايد په خپله د خپلي ټاکلې غلې د پېرلو لپاره حاضر شوی وي، د يوسف وروڼو د خپل معذور او په سترگو پوند پلار او ناسکه ورور لپاره هم غله وغوښته، د پلار عذر ئې ومنل شو؛ خو د ورور په اړه ورته وويل شو: په وروستي ځل بايد هغه هم دلته راولی، که چېرې مو دروغ ويلي وو او هغه مو حاضر نه کړ، نو زموږ خوا ته نور مه راځی او د غلې تر لاسه کولو طمع هم مه کوئ!! گورئ چي د بايبل او قرآن د ويناوو تر منځ څومره ژور توپيرونه شته، بايبل د يوسف عليه السلام چلند داسي انځور کړی لکه د يوه کم ظرفه انسان چلند، داسي الفاظ او کارونه ئې هغه ته منسوب کړي چي د يوه ستر شخصيت له شأنه ډېر لرې دي، خو د قرآن عظيم الشان څرگندونې داسي دي چي د يوسف عليه السلام ستر شخصيت، صبر، زغم او تدبر په کي له ورايه ښکاري، د قرآن له وينا معلومېږي چي يوسف عليه السلام له خپلو وروڼو سره په معامله کي ډېر محتاط دی، هڅه کوي چي د ده له کومي وينا او حرکت نه د ده د وروڼو حساسيت او حسادت راونه پارېږي او مصر ته له راتلو او د ده په خوا کي له مېشتېدو ډډه ونه کړي، دا انديښنه هم ورسره ده چي داسي نه ورور ته ئې کوم ضرر ورورسوي. هغو کسانو ته چي د بدوي او صحرايي ژوند په باب پوره او دقيق معلومات نه لري، په دې مطلب پوهېدل لږ گران دي چي يوسف عليه السلام ولې په هماغه لومړني ملاقات کي خپلو وروڼو ته ځان معرفي نه کړ؟ د هغه وخت

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

د نيمه بدوي ژوند غوښتنه او تقاضا دا وه چې يوسف عليه السلام له خپلو وروڼو سره په ډېر احتياط چلند وکړي، د دوی اعتماد جلب کړي، له داسې تدبیره کار واخلي چې لومړی د ده سکه ورور روغ رمت ورته راوړسوي، مصر ته په مکرو تلو راتلو او د وړيا مرستو په ترلاسه کولو سره او د ده د ډېر ښه سلوک په ليدو سره ډاډه او مطمئن شي چې يوسف عليه السلام هغوی ته د ضرر رسولو او انتقام نيت نه لري او کولی شي په بشپړ ډاډ، اطمینان او درناوي سره د ده په څنگ کې ژوند وکړي او د ورور گلولی له معاملې ئې مطمئن او ډاډه وي.

په نيمه بدوي کورنیو کې کله کله یو ناسنجول شوی او بې احتياطه حرکت د یوې لویې کورنۍ د بشپړې تباهی لامل شي، يوسف عليه السلام یوه ترخه تجربه درلوده، ښايي محتاطانه عمل ئې کړی وی، ښايي هغه وخت ئې ځان خپلو وروڼو ته معرفي کړی وی چې له یوه پلوه ئې خپل ورور په لاس ورغلی او له بله پلوه ئې پر خپلو کینه کښو او حسودو وروڼو باندي د هر ډول شاته تگ لارې بندې کړې وی، غوښتل ئې وروڼو ته ثابته کړي چې د ده په اړه ئې اشتباه کړې، بې موجه ئې حسادت ورسره کړې، دا ورور دوی ته مینه او درناوی په زړه کې لري، غواړي د تل لپاره د ده په خوا کې په عزت او درناوي سره ژوند وکړي، نه ښايي له داسې مهربان ورور سره د دښمنۍ لار غوره کړي، دوی ته ئې تر هغه ځان معرفي نه کړ چې پر خپلو اشتباهاتو او قصور پوه شي، له دې پرته بله لاره ورته پاتې نه وي چې د دښمنۍ پر ځای وروري ورسره وپالي، کله چې هغوي هر یو د دې ناپېژندوی سړي د شرافت، مېلمه پالنې، فضیلت او احسان په اړه په خپلو منځونو کې هم او د خپلې کورنۍ په وړاندي هم په مکرر ډول یادونه کړې او په وار وار ئې ستایلی، پس له هغه چې دوی پوه شي دا همغه کس دی چې دوی ورسره حسادت کاوو او په څاه کې ئې وغورځاوو، همغه چې دوی په بده سترگه ورته کتل، د دښمنۍ وړ ئې گانو، دا یو مهربان ورور دی، د ستایلو وړ شخصیت، دا دی په نه پېژندل شوې څېرې کې ئې د ده څومره ستاینه کړې، هر ځای او د هر چا په وړاندي ئې دی ستایلی؛ مگر دا له عقل او انصافه لرې خبره نه ده چې له همدې شخصیت سره د

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

يوسف عليه السلام په خبره کي حسد وکړي؟! په دې توگه به دوی په خپلي اشتباه پوه شي او په خپل دریځ کي به بدلون راولي.

يوسف عليه السلام نه يوازي دا چي له دوی نه د خپل ورور د راوستلو کلک تعهد اخلي بلکي داسي تدبير کاروي چي ټوله کورنۍ د ده د ورور په لېږلو توافق وکړي، دا ترتيب ئې ونيولو چي د دوی راوړې بضاعه (هغه جنس چي د غلې د پېرلو لپاره ئې له ځان سره راوړي وو) بېرته کورنۍ ته مسترد شي، خو له دې وېرې چي که ئې خپلو وروڼو ته وسپاري ښايي ضايع شي او خپل پلار ته ووايي چي غله ئې د همغه جنس په بدل کي اخيستې ده، د خپلو وروڼو په امانتدارۍ بې باوره وو، نو ځکه ئې خپلو معتمدو زلميانو ته وويل: د دوی راوړي توکي د غلو په پېټو کي داسي ځای په ځای کړئ چي فقط کور ته له رسېدو وروسته او هغه وخت پرې پوه شي چي خپل پېټي پرانيزي، چي په دې سره به ټوله کورنۍ تشويق شي او مصر ته د ده د سکني ورور له لېږلو سره به توافق وکړي.

د (درهم) او (دينار) پر ځای د ((بضاعه)) د کلمې استعمال دا ښيي چي هغه مهال پېر پلور جنس د جنس په بدل کي وو او لا سيکه نه وه رايج شوې، د بايبل دا وينا هيڅ وزن او اعتبار نه لري چي د يوسف عليه السلام وروڼو سکې له ځان سره وړې وې، له دې خبري دا هم معلومېږي چي د دوی د راوړو توکيو حجم هومره وو چي د غلې په پېټو کي ئې پټول گران کار نه وو، له دې ټولو خبرو دا جوتېږي چي د دوی (بضاعه) بايد گانې وي چي د مجبوريت له مخي ئې د غلې په بدل کي ورکړې وې، احتمالاً د دې صحنې ليدل يوسف عليه السلام سخت ځورولی او تصميم ئې نيولی چي دا گانې سلامت او په بشپړه توگه د ده کورنۍ ته ورسېږي او په دې سره هم د وروڼو او هم د کورنۍ د نورو غړو باور او اعتماد ترلاسه کړي. قرآن ورپسې فرمايي:

وَقَالَ يٰٓأَسْفٰرُ مَا لِيۢ بِهٖۤ اِنْ سَٔىۤ اِلٰى يٰۤاَسْفٰرُ مَا لِيۢ بِهٖۤ اِنْ سَٔىۤ اِلٰى

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

\$l\Z \w/ \na \naB# \pl A\$% ÇlË bqa\j»s9 1/9 \$Rj\ @Gö R
 ÇlË uulq9\$Bm\qer (\$Zj\m iöj ? \$ (26\` B ik& #na \naGVB&
 (ÖZR \$B \$SYI\j q9\$%(N29) NŠaOGr»ÖI #Vj r OGr»FB qBÇn \$Z9r
 (9eY Öa B\$`Rr \$R% & äy\ur \$ind&çURr (\$V9) NŠa\$VGr»ÖI 3/4E»pl
 \$ZlqB ÈqeseÖm \na pB 1/9AÖeÖ9 A\$%ÇlË k&A0 @ÖZ y7YÈ
 ? \$A\$%OGr»ÖqB qpl# \$Zn (\naI P\$pa b&Wj ymI ÓIY9 k \$ZE B
 qç\$ \$h` 5 \$: B qç68 W ÖI\j A\$%r ÇlË @<i r AqZr \$B 4B
 1- \w/ BÖtaB) (26\` B k \$ZE B NAZa ÓIÖaBr (pYhGB 5 qAÖB

ÇlË bqaÖ2 qfBÖE @Gö\ater (B\aq3 \na (

كله چي دوی خپل پلار ته وگرځېدل، وئې ويل: پلاره! له موږ نه ئې يوه
 پيمانه وسپموله، نو خپل ورور مو راسره ولېږه ترڅو (بشپړي) پيمانې
 ترلاسه كړو، موږ به ئې خامخا ساتونكي وو. پلار ورته وويل: آيا د ده په اړه
 داسي باور درباندي وكړم لكه مخكي چي مي د ده د ورور په اړه باور
 درباندي كړی وو؟ همدا او بل څه نه؟ خدای خورا ښه ساتونکی دی او هغه
 تر هر رحم كوونكي زيات مهربانه دی. خو كله چي دوی خپل پېتي
 پرانستل؛ نو خپله بضاعه (جنس) ئې وموندو چي ورگرځول شوی، وئې
 ويل: نور نو څه غواړو؟ دا هم زموږ بضاعه (جنس) چي بېرته راكړی شوی،

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

(پرېږده چې بيا ولاړ شو) او خپله کورنۍ له لورې وژغورو او د خپل ورور ساتنه وکړو، دا خو يوه آسانه پيمانه ترلاسه کول دي!! وئې ويل: تر هغه به ئې درسره ونه لېږم چې کلکه الهي ژمنه راسره وکړئ چې بېرته به ئې رارسوئ مگر دا چې محاصره او ايسار کړی شئ او چې کله ئې کلک قول ورکړ، وئې ويل: پر هغه څه چې موږ ئې وايو الله وکيل او ذمه وار دئ. وئې ويل: زامنو! له يوې دروازې (ښار ته) مه ننوځئ، له مختلفو دروازو ورننوځئ او زه (په دې وينا سره) د الله کومه پرېکړه درنه نه شم دفع کولی، د پرېکړو واک خو يوازې له الله سره دئ، پر هغه مي توکل دئ او هر توکل کوونکی بايد پر هغه توکل وکړي.

د يوسف عليه السلام وروڼه خپلي کورنۍ ته وروگرځېدل، دومره غله ئې له ځان سره وړې وه چې د اوږدې مودې لپاره ټولي کورنۍ ته کافي نه وه، خپل پلار ته ئې وويل: په کار ده چې ډېر ژر بيا مصر ته ولاړ شو، نوره غله راوړو، زموږ کشری ورور هم راسره ولېږه چې د هغه برخه هم ترلاسه کړو، ډاډ درکوو چې په ښه توگه به ئې ساتنه کوو. پلار چې د يوسف عليه السلام د بيلتون داغ پر زړه لري او پر خپلو زامنو باور نه شي کولی او د اعتماد وړ ئې نه بولي؛ په ځواب کي وايي: آيا له ما دا توقع لرئ چې د ده په اړه هم پر تاسو همغسې اعتماد وکړم چې د ده د ورور په اړه مي پر تاسو وکړ، همدا او بل څه نه؟ دا خو عجيبه توقع او بې ځايه انتظار دئ! الله تعالی به مو په خپله وساتي هغه تر هر چا ښه ساتونکی دئ، ما ته د مصر د هغه مهربان او مېلمه پال کس نوم ډېر مه اخلئ، الله تعالی تر هر رحم کوونکي زيات مهربان دئ، هغه به مو په دې قحطي کي وساتي، هغه به پر موږ مهربانه شي، د خپل رحمت له بې پايه سمندر نه به مو خړوبه کړي او زموږ مشکل او رېږه به له بلې لارې حل کړي. خو کله چې دوی خپل پېټي پرانستل او ناڅاپه ئې خپل مال په کي وموندو، نو د هغه چا په څېر چې خپل ستر هدف ته رسېدلی وي او يا مضبوط او پياوړی دليل په لاس ورغلی وي، خپل پلار ته ئې وويل: نور نو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

تر دې زيات څه غواړو؟ دا دئ مال او متاع مو هم رامسترد شوې، پرېږده چې لاړ شو، خپل ورور هم له ځان سره بوځو، کورنۍ له لوږې وژغورو، موجوده غله مو لږه ده او ټولي کورنۍ ته کفايت نه کوي! يعقوب عليه السلام مجبور شو، له خپل دريځ نه کوز شو او مصر ته د خپل کشر زوی له لېږلو سره ئې په نه زړه توافق وکړ او خپلو زامنو ته ئې وويل: په دې شرط ئې درسره لېږم چې د الله تعالى په نامه راسره ژمنه وکړئ چې خامخا به ئې روغ رمت رارسوئ، مگر دا چې له کومي پېښې سره مخامخ شئ، څوک مو په زور ايسار کړي، محاصره شئ او له محاصرې د وتلو لار ونه مومئ. يعقوب عليه السلام مصر ته د خپل کشر زوی له لېږلو سره توافق وکړ، خو له ډېرو انديښنو سره، د يوسف عليه السلام د هجران او بيلتون درد ئې لا نه وو هېر کړی چې اوس په دې ناموافقو حالاتو کي خپل ټول زامن په گډه او يو ځای د سختو مجبوريتونو په وجه ناچار سفر ته لېږي، له دې پرته بله چاره نه لري، خپلو زامنو ته توصيه کوي چې کله مصر ته ننوتئ نو ټول له يوې دروازې مه ننوځئ، بلکي بېل، بېل له مختلفو دروازو او لوريو ننوځئ، نه ويل کېږي ستاسي ډله ييز ورتگ د شريرو خلکو توجه ځان ته جلب کړي او داسي وانگېري چې دا لويه ډله به خامخا د ډېرو غلو د پېرلو لپاره له اطرافه ښار ته راغلې وي او ښايي پرېمانه مال ئې هم له ځان سره راوړې وي، داسي نه چې د همدې لپاره ستاسو په ضد په کومي خطرناکې توطيې لاس پوري کړي او ضرر دروسوي، په دې پسې نه يم چې په خپلي دغې توصيې سره به الهي تقدير بدل کړم او هغه څه چې خدای تاسې ته غوښتي دي له تاسې به ئې دفع کړم، الله تعالى چې کومه پرېکړه کړې هغه خامخا تر سره کېږي، دی يوازنی واکمن دئ او پرېکړې د ده له لوري کېږي، د هستۍ په ادارې کي او د حکمونو او پرېکړو په صادرولو کي هيڅوک ورسره شريک نه دئ، ما پر خدای توکل کړی، څوک چې غواړي پر چا او څه توکل وکړي نو يوازي پر الله تعالى دې توکل وکړي.

دلته گورئ چې يعقوب عليه السلام له هغه ستر معنوي شخصيت او لوړ پيغمبرانه مقام او منزلت سره او له هغه قرب او نږدې والي سره چې د الله تعالى په

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دربار کي ئې لري، په دنيوي چارو کې، د نورو عادي خلکو په څېر خپل انساني تدابير په کار وړي، نه له غيبه خبر دئ او نه په چارو کې د تصرف ادعا لري او نه د دې مدعي دئ چي الهي تقدير بدلولى شي، پر خپل خداى توکل کوي او ټول خلک پر خداى باندې توکل او اعتماد ته رابلي.

همدارنگه گورئ چي د پيغمبرانو په مکتب کي د تدابيرو غوره کول نه پر الهي مقدراتو د اعتقاد منافي دئ او نه پر خداى جل شانہ باندې د توکل منافي، د دې مکتب پلويان په داسي حال کي چي پر نه بدلېدونکو الهي مقدراتو کلکه عقیده لري، خداى خپل وکیل او چاره گر بولي او پر هغه توکل کوي، له دې سره سره په چارو کي انساني تدابير په کار اچوي، نه ئې پر الله تعالى باندې توکل او بروسه له دې ايساروي چي په خپلو چارو کي له تدبيره کار واخلي او نه ئې پر قضا او قدر باندې اعتقاد او باور.

همدا شان گورئ چي قرآن په دغه تاريخي درس او د يوه ستر پيغمبر په عملي ژوند کي موږ ته دا رازده کوي چي د (توکل) ځاى له (تدبير) نه وروسته دئ اول بايد (تدبير) خپل کړې او بيا پر الله تعالى توکل وکړې.

بايبل ليکي چي (يعقوب عليه السلام د کشر زوى له لېرلو سره موافقه وکړه او وئې ويل: که خداى غواړي چي زه بې اولاده شم نو پرېږده چي بې اولاده شم... زامنو ته ئې وويل: مخکنى پيسې هم درسره واخلي او همدومره نوري هم... شهد، بادام، پستې، عطر لرونکي بوتې او نوري تحفې ئې ورکړې چي د مصر حاکم ته ئې وروړي... کله چي له يوسف سره مخامخ شول هغه وويل: دوى به نن غرمه له ما سره ډوډۍ خوري... ناظر دوى د يوسف قصر ته وروستل... قصر ته د تلو په وخت کي ډېر وېرېدل... گمان ئې کاوو چي ښايي د هغو پيسو په وجه به مو بنديان کړي چي زموږ په پېټو کي اېښودل شوې وې... نو ځکه ئې د قصر په دروازه کي ناظر ته وويل: مخکي چي موږ کومي پيسې درکړې وې هغه مو په خپلو پېټو کي وموندلې... بېرته مو له ځانه سره راوړې... هغه ورته وويل: انديښنه مه کوئ، ښايي ستاسو او ستاسو د نيکونو خداى به دا پيسې ستاسو په پېټو کي اېښې

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

وي، ځكه چې ما خپلي پيسې ترلاسه كړې دي... يوسف ته ئې هديې وركړې... د پلار او د كورنۍ د احوال پوښتنه ئې ترې وكړه... خپل كشر ورور ته ئې گوته ونيوله چې آيا دى همغه ستاسو كشر ورور دئ؟ يوسف دوى د عمر په حساب يو تر بل مخكې پر دسترخان كښېنول... دوى په دې كار ډېر حيران شول... يوسف خپل سكه ورور ته تر نورو پنځه برابره زيات خوراك كېښود... له ډوډۍ وروسته يوسف خپل ناظر ته وويل چې ډك ډك پېټي ورته بار كړئ... پيسې ئې هم د پېټو په خوله كې ورته كېږدئ... او زما جام د بنيامين په پېټي كې پټ كېږدئ... ناظر همداسې وكړل... سهار وختي وروڼو خپل پېټي پر خړو بار كړل او وخوځېدل، خو لا ډېر لرې نه وو تللي چې ناظر ورپسې ورغى او د يوسف دا خبرې ئې ورته وكړې: ولې مو د ښېگړو په بدل كې بدې راسره وكړه؟ ولې مو زما د بادار هغه مخصوص جام چې شراب په كې څښي او فال پرې گوري غلا كړى؟ دوى ورته وويل: لوږه كوو چې موږ دا كار نه دئ كړى... له چا سره چې تا دا جام وموندو هغه ووژنه او موږ به هم د خپل بادار غلامان وو... هغه ورته وويل: صحيح ده خو يوازي غل به زما غلام وي نور به درومي... تلاشي ئې د مشر ورور له پېټي پيل كړه... د بنيامين په پېټي كې ئې وموند... بېرته ښار ته راوگرځېدل... د يوسف په وړاندې ئې سجده وكړه... هغه ورته وويل: ولې مو دا كار راسره وكړ؟ مگر نه پوهېدئ چې زه د فال له لارې په دې پوهېدى شم چې زما جام چا غلا كړى... وئې ويل: اوس به هغه څوك زما غلام وي چې جام ئې غلا كړى... وروڼو ورته ويل: سالاره! پوهېږو چې ته د فرعون په څېر ځواكمن يې... كه موږ له بنيامين نه پرته خپل كور ته ولاړ شو پلار به مو له ډېره غمه ومري... نو يوسف وښوونېدو چې نور صبر وكړي... خپل ځان ئې وروڼو ته معرفي كړ... ورته وئې ويل چې ژر ولاړ شئ او پلار ما ته راورسئ. فرعون له دې پېښې خبر شو... يوسف ته ئې وويل: وروڼو ته دې ووايه چې كنعان ته ولاړ شي، خپله كورنۍ دلته راولي، زه به ښېرازه ځمكه وركړم... څو گاډۍ هم ورسره ولېږه چې ښځې او ماشومان په كې راولي... دوى د خپل پلار خوا ته ورسېدل... ورته وئې ويل: يوسف ژوندى دئ او د ټول مصر حاكم دئ... پلار ئې په

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دې خبرو باور نه کاوو خو چې سترگې ئې پر گاډيو ولگېدې... وئې ويل: اوس مي باور راغی چې يوسف ژوندی دی، ځم چې له مرگه مخکې ئې ووينم!!

د بايبل په دې ويناوو کې زياتې غلطې او بې بنسټې خبرې شته چې خو بېلگې ئې دا دي:

يعقوب خو دغه وخت هم په خپل کور کې يولس زامن درلودل، څنگه به ئې د يوه بنيامين د لېرلو په وخت کې دا خبره کوله چې که خدای غواړي بې اولاده شم پرېږده چې بې اولاده شم؟

دوی د فقر او لوږې له داسې حالت سره مخامخ ول چې په خپل مرگ وېرېدل، د ښځو گانې ئې د غلو لپاره پلورلې، دومره شهد، بادام، پستې، عطر او نورې هډيې ئې له کومې کرې چې پر خړو ئې بار کړي؟

د يوسف ناظر ورته دروغ وويل چې دا پيسې به ستاسو خدای ستاسو په پېټو کې اېښې وي!!

يوسف دوی د عمر په حساب مشر تر کشره مخکې پر دسترخان کښېنول او دې کار ته دوی حيران پاتې شول. خپل سکه ورور ته ئې د نورو په پرتله پنځه برابره زيات خواړه مخي ته کېښودل!! آيا کوم شريف انسان به داسې کار وکړي چې په يوه دسترخان باندې د خپل يوه مېلمه تر مخ د نورو په پرتله پنځه برابره خواړه کېږدي؟ که داسې کار شوی وي نو د يوسف د وروڼو لپاره همدا کافي وو چې د ده خوا ته هيڅکله رانه شي!!

ولې به بيا هم د دوی پيسې د پېټو په خوله کې پټې ږدي؟

دوی د يوسف د شرابو جام پټ کړی، په دې جام سره به يوسف فالونه نيول!! په داسې حال کې چې نه خو پيغمبران عليهم السلام شراب څښي او نه فالونه گوري، د بايبل له دې وينا معلومېږي چې ليکونکی ئې هغه څوک دی چې خلک په دروغجنو او غولوونکو فالونو غولوي او شکرانې ترې شکوي. يوسف عليه السلام ته دا خبره منسوبول چې وروڼو ته ئې وويل، مگر په دې نه وئ خبر چې زه په فال سره هغه څوک پېژندی شم چې زما جام ئې غلا کړی، يوازي د داسې چا کار

د یوسف سوره د قرآن پلوشې

کېدی شي چي پیغمبران علیهم السلام او د دوی له تگلارو خبر نه وي.
په داسي حال کي چي مخکي ئې په مکرره توگه لیکلي دي چي یعقوب علیه
السلام په سترگو پوند شوی وو، خو دلته لیکي چي کله یعقوب علیه السلام
گاډی په خپلو سترگو ولیدې نو باور ئې راغی چي یوسف علیه السلام ژوندی
دی!!

قرآن د بایبل دا ټولې غلطې خبرې تصحیح کوي او په ډېرو موجزو او بلیغو الفاظو سره فرمایي:

k 8 B Ogha Olqas %2 \$B Ndq& NdtB& B qm OB qez \$ \$9r
 mld-te \$yJ Gde r%8 %qRr 4q9O%> qdeJ S yR ' i py %n wJ adk ` B
 y#BqJ 4da qez \$ \$9r CIE s qBnej W A \$Z%\$W2 & E&9r
 qDZ \$yJ S fr3 Xa Bqz& B pB A\$% (nyz& ind) # r#B
 ik&Eond ' i pf\$) P%\$py Bdt\$y2 Ndt\$y \$dm CIE s qdeJ
 AE\$B Ogha qez\$ qez% CIE bqB| 9 BAr) zez\$yJ& bteB bde Be
 deJ dHj 3/4i a% ` yJr A yJr qB %yR qez% CIE s r%yJ
 C d \$ i% AyJ \$A \$B Ogha 699 k \$ qez% CIE Ody- 3/4i B
 qez% CIE uWE»Z 06ZabJ ydy \$yB qez% CIE uW»y" \$Za\$Br
 su uW»\$" iW y7Yx x 4/ydy qB 3/4ond ' i %Ea ` B ydy

ÇHÈ

او کله چې (مصر ته) هماغسې ننوتل چې خپل پلار ورته ويلي وو، هغه د الله هېڅ پرېکړه نه ترې دفع کوله، دا خو د يعقوب عليه السلام په زړه کې هسي له يوې هيلې پرته بل څه نه وو چې تر سره ئې کړه او يقيناً چې دى د هغه علم خاوند وو چې موږ وربښودلى وو، خو ډېر خلک نه پوهېږي. او کله چې د يوسف محضر ته ننوتل؛ خپل سکه ورور ئې په خپل څنگ کې کښېناوو او وئې ويل: زه ستا هماغه (ورك شوى) ورور یم، پر هغه څه چې دوى کول مه مایوسه کېږه! او چې کله ئې دوى په سامان سمبال کړل، نو د اوبو لوبښى ئې د خپل ورور په پېټې کې کېښود، بيا جارچي غږ کړ: کاروانيانو! تاسې حتماً غله ياست! دوى مخ ورواړاوو او وئې ويل: څه شى لټوئ؟ ورته وئې ويل: شاهي پيمانه لټوو، هر څوک چې هغه راوړي د يوه اوبښ بار د هغه شو او زه د دې ذمه وار یم. دوى وويل: په خداى قسم، تاسې پوهېږئ چې موږ د دې لپاره نه يو راغلي چې په ځمکه کې فساد وکړو او موږ غله نه يو. ورته وئې ويل: که چېرې درواغجن وئ نو جزا به ئې څه وي؟ هغوى وويل: جزا به ئې دا وي چې د چا په پېټې کې پيدا شو هغه به په بدل کې اخيستل کېږي، موږ ظالمانو ته داسې سزا ورکوو.

يعني د يعقوب عليه السلام زامن د پلار له توصيې سره سم ښار ته ننوتل، پلار په خپلې دې توصيې سره نه شو کولای له دوى څه دفع کړي، فقط د دې توصيې حاجت ئې په خپل زړه کې احساس کړ، چې تر سره ئې کړه، د ده توصيې او ويناوې د هغه علم له مخې وې چې الله تعالى ورپه برخه کړى وو، ټولې خبرې ئې عالمانه وې، ډېر خلک په دې حقايقو نه پوهېږي، کله تدبير د توکل منافي گڼي، کله احتياط په الهي مقدراتو او په قضا او قدر د ايمان مغاير بولي او کله پر خداى ايمان او پر الله تعالى توکل په دې معني نيسي چې ځان تقدير ته وسپاري

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

شوي او په پای کې د ده د سکه ورور او د هغه له پېټې ئې پیمانه را ایستلې، دا یو الهې تدبیر وو چې یوسف علیه السلام ته ښودل شوی، د مصر د قوانینو له مخې ده خپل ورور نه شو راگرځولی، الله تعالی چې چا ته وغواړي پوهه او حکمت ورپه برخه کوي او په همدې حکمت سره د هغه مقام او منزلت لوړوي، خو هیڅوک دې په خپل علم او حکمت نه غره کېږي، په دې دي خبر وي چې د هر پوه په سر بل پوه شته.

د دې وینا په اړه خو خبرې په پام کې ولرئ:

قرآن د بایبل د وینا برعکس دا وړک شوی شی کله د سقایۃ (د اوبو څښلو لوبنۍ) او کله ئې صواع (پیمانه) بولي، له دې نه معلومېږي چې دا لوبنۍ سطل یا لوبې کاسې ته ورته لوبنۍ وو چې هم د اوبو لپاره کارېدو او هم د پیمانې لپاره، د بایبل دا ادعا غلطه ده چې دا د یوسف علیه السلام د شرابو جام گڼي، د پاچا د شرابو جام داسې په میدان نه وي پروت چې د غلو دانو پېرلو لپاره راغلي خلک ئې غلا کړي شي!!

له دې نه دا هم معلومېږي چې د مصر د هغه وخت ټولنه یوه مدني ټولنه وه، نظم او قانون په کې حاکم وو، چارواکو او ځواکمنو واکدارانو هم د قانون خلاف کار نه شو کولی، د یوسف علیه السلام په څېر ځواکمن کس هم نه شو کولی خپل ورور بې دلیلې بندي کړي او یا ئې له ځان سره تم کړي، دې ته اړ وو چې څه قانوني چاره ورته ولټوي.

دلته قرآن یوه عجیبه صحنه انځوروي، له یوې خوا د یوسف علیه السلام لوی زغم او صبر او له بلې خوا د ده په ضد د وروڼو زړه او ژوره کینه په کې انځور شوې، فرمایي:

وَرَوَّيْنَاهُمَا فِي قَبْرِ يُوْسُفَ هُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝۱۰۱

د یوسف سوره د قرآن پلوشي

ÇİÈ ̈ qǫÃ? \$uî Èñ&! # (\$% B @ OER&A\$% OÖ \$pi%Öñ

(ورونو) ئې وويل: كه ده (نن) غلا ڪرې، نو سكه ورور ئې تر ده د مخه غلا ڪرې!! (يوسف عليه السلام) دا خبره په خپل زړه کي وساتله (د دوی د دې تور او اتهام په ځواب کي ئې څه ونه ويل) او هغوی ته ئې (د خپل زړه دا خبره بنکاره نه ګڼه چي) وئې ويل: تاسو په ډېر بد مقام او حالت کي یئ او الله تعالی ستاسو د وينا په حقيقت نه يوه دی.

گورئ چي له يوې خوا ئې وروڼو لا خپله ژوره كينه نه ده هېره كړې او اوس هم د ده په ضد د زړه براسي په داسي ناروا توروڼو سره راباسي او له بلې خوا يوسف عليه السلام لا پرې مهربانه دئ، نه غواړي ځواب وركړي او له ځانه دفاع وكړي، د دوى په حال افسوس كوي، بيا ئې هم تصميم دا دئ چي دغه حسود او كينه كېن وروڼه ئې خوا ته راشي او د ده په څنگ كي ژوند وكړي!! قرآن په دې سره موږ ته لارښوونه كوي چي د پيغمبرانو عليهم السلام شأن داسي وي، د پيغمبرانو عليهم السلام په لار تلونكي مشران بايد داسي وي، د يوه صالح مشر ځانگړتيا دغه ده، بايد داسي لوى زغم او لوى زړه ولري او له خپل قدرت نه په استفادې سره له چا نه خپل غچ او انتقام وانخلي.

\$RÎ (Y)P% B \$R%hã ã ù #Zk \$V a \$X% Yã b) áf%\$S\$S% k93%

\$R0v̇ π ` B ŵĴ k ĕ Ũ b& k # \$ % B A \$ % Ç Ñ Ē ś ũ Ā 6 B M Š Æ γ 1 R

(S\$) 1 q 1 2 q 3 q 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 10

k \$z B \$ZöB Nāoe x p & 6% Bāŷ & c & (pBr? M9& BācŷZ A\$%

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

په غياپ کي کړی) او موږ خو په غياپ کي د ده څارنه او ساتنه نه شوی کولی. له هغه کلي چي په کي وو او له هغه کاروانه چي په کي راغلو پوښتنه وکړه، ډاډه اوسه چي موږ رښتوني يو. وئې ويل: داسي نه ده؛ بلکي ستاسو نفسونو کوم کار درته ښايسته کړی، نو (زما دې) غوره صبر وي، امېد دئ چي الله تعالی ټول راته راوړي، بې شکه چي هغه باحکمته پوه دئ.

په دې آيتونو کي څو اساسي مطالب د غور وړ دي:

يوسف عليه السلام غواړي چي خپل سکه ورور له ځان سره وساتي، دا موضوع ورته خاص اهميت لري؛ خو د مصر د حاکم نظام او موجوده قوانينو له مخي نه شي کولی هغه په اسارت ونيسي او له ځان سره ئې وساتي، د ده د وروڼو دې وينا ورته کار آسانه او ستونزه ئې ورته حل کړه چي وئې ويل: له هر چا سره چي پيمانې پيدا شوه د غلا په جرم دې زنداني شي، الهي تدبير د ده مرسته وکړه، الهي تدبير داسي دئ چي د دښمن خبره په خپله د دښمن د غاړې غړوندی شي، په خپل ايښي دام کي ئې پښه وښلي، تبشه د بل لپاره پورته کړي خو خپله پښه پرې ووهي او هره تېره چي پورته کوي پر خپل سر ئې لگېږي.

له دې وينا معلومېږي چي د مصر پاچا لا ژوندی دئ او د هغه قوانين په ټولني کي نافذ دي، يوسف عليه السلام په پيغمبرۍ نه دئ مبعوث شوی او د مصر په نظام کي د پيغمبرۍ له حيثيت سره وظيفه نه تر سره کوي، د هغو خلکو رايه سمه نه ده چي په دې نظام کي د يوسف عليه السلام د کار په استناد غواړي په غير اسلامي نظامونو کي کار کول توجيه کړي، ځکه دا د ده له بعثت نه مخکي حالت وو.

يوسف عليه السلام د خپلو وروڼو د ځواب له اورېدلو وروسته، ساتونکو ته هدايت ورکوي چي بارونه وپلټئ، د پلټنې کار بايد داسي وي چي هيچا ته شک راپيدا نه کړي، نو ځکه ئې پلټنه د يوسف عليه السلام د نورو وروڼو له پټيو پيل کړه او په پای کي د ده د سکه ورور وار راغی او ورکه شوې پيمانې ئې ترې وښکله او د وروڼو له ژمنې سره سم ئې په اسارت ونيو.

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

په دې آيت کي د دين لفظ داسي کارول شوی چي د دين حقيقت په ډېره واضحه توگه بيانوي، فی دين الملك فقره نبیي چي د اسلام له نظره دين يعني پر ټولني حاکم نظام، يعني هغه نظام چي د انسان فردي او ټولنيز مناسبات او اړيکي تنظيموي او مشاجرې ئې حل و فصل کوي. دا سمه نه ده چي څوک دين خاص مذهبي مراسم وگڼي او په عباداتو، اورادو او اذکارو کي ئې خلاصه کړي.

د ژوند په هري برخي کي چي چا ته پر نورو خلکو فضيلت او لوړوالی ورپه برخه شي، نو دې ته دې متوجه وي چي دا فضيلت خپل ذاتي کار ونه گڼي او پرې مغرور نه شي؛ بلکي بايد په دې باور وي چي د دې برلاسي او فضيلت منشأ او سرچينه الهي عنايت او پېرزوينه ده، بايد باور ولري چي الله تعالی د هر سر د پاسه سر پيدا کړی او د هر پوه او عالم نه بر بل عالم، دا باور په انسان کي د غرور او تکبر احساس له منځه وړي او نه پرېږدي چي په ټولنه کي د ځان لاندي خلک تحقير کړي او په سپکه سترگه ورته وگوري.

د يوسف عليه السلام وروڼو چي لا ئې د يوسف عليه السلام په باب په زړه کي کينه درلوده او د ده سکه ورور ئې ښه نه اېسېدو، د دې صحنې په ليدو سره د خپل زړه براسې داسي وايستې: ورور ئې هم د ده په څېر وو، هغه هم غل وو!! د دې پر ځای چي له خپل ورور نه دفاع وکړي اپوټه د هغه په ضد شهادت ورکوي، د دې پر ځای چي د پېښي په اړه د شک او شبهي څرگندونه وکړي او په دې کار کي د خپل ورور لاس لرل رد کړي، پر هغه باندي وارد شوی اتهام تصديقوي او صحيح ئې گڼي او ادعا کوي چي دا کار د هغه له شأنه لرې نه دی، ورور ئې هم غل وو، د هېڅ شک ځای نه دی پاتې، په کار ده چي مجازات شي او په اسارت ونيولی شي!! يوسف عليه السلام ځواب نه ورکوي، د هغه څه له ويلو ډډه کوي چي زړه ئې غوښتل، له ځان سره وايي: لا مو هغه مخکنی بد ځوی نه دی بدل شوی، لا له خپله ناروا دريځه نه یی راکوز شوي، الله تعالی ستاسو د خبرو په حقيقت ښه پوهېږي.

د وروڼو حالت ډېر عجيب انځور شوی؛ چا ته چي يوه شېبه مخکي ئې غل گڼي؛ وايي: د قدر وړه! د هغه پر ځای زموږ يو تن په اسارت ونيسئ، هغه سپين

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

ډيرې پلار لري، موږ له تا نه ډيرې ښېگړې ليدلې دي، په دې باب هم له موږ سره احسان وكړه، ستا په خبر له يوه محسن نه د احسان طمع لرو!! يوسف عليه السلام په ځواب كې ورته وايي: الله تعالى ته پناه وړم چې يو بې گناه سړى د يوه مجرم پر ځاى مؤاخذه كړو، په هغه صورت كې خو به موږ ظالمان وو!! قرآن په دې سره موږ ته لارښوونه كوي چې يو د بل په بدل كې مجازات كول ظلم دى، پيغمبران عليهم السلام راغلي چې د داسې ظلم تغير ټول كړي او دا هغه ستره خبره ده چې له يوې اسلامي ټولنې پرته ئې په بل ځاى كې مثال نه شو موندلى، دا اوس په يووېشتمې پېړۍ كې د مجرم پر ځاى د ده پلار، زوى او ورور ځورول كېږي، د قاتل په بدل كې د ده پلار، زوى او ورور وژل كېږي، د يوه كس د جرم په مقابل كې په كلي، قوم او حتى ملت بريد كېږي، په لسهاوو او سلهاوو كسان وژل كېږي.

كله چې د ورونو ټينگار بې نتيجې پاتې كېږي او د خپل ورور له خوشې كېدو ناهيلي كېږي، نو له خلكو بېلېږي او په يوې گوښې كې په ټيټ غږ په خبرو لگيا كېږي، مشر ورور ئې ورته وايي: آيا له پلار سره مو خپله كلكه ژمنه هېره كړې؟ تر دې د مخه مو د يوسف په اړه هم تېرى وكړ؟ ما هوډ كړى چې تر هغه پورې به دا ځاى نه پرېږدم چې يا مې پلار هدايت راکړي او يا الله تعالى خپله فيصله صادره كړي، زه د الهي فيصلې انتظار كوم، تاسې پلار ته ورشئ او ورته ووايئ چې زوى دې په غلا نيول شوى، ښه پوهېږو چې دا كار ئې كړى، صحيح ده چې موږ بايد د ده څارنه او ساتنه كړې وي، خو هغه دا كار پټ او زموږ له نظره لرې تر سره كړى، موږ څرنگه په غياب كې د ده ساتنه كولى شوى؟ ته د هغه كلي له خلكو پوښتنه وكړه چې موږ په كې اوسېدو او دا پېښه په كې وشوه، له هغه كاروان نه وپوښتنه چې موږ ورسره يو ځاى راغلو، ترڅو حقيقت درته څرگند شي او زموږ ريښتينولي درته ثابته شي. له دې وينا نه څو خبرې جوتې كېږي: لومړى دا چې د بابيل دا وينا غلطه ده چې ورونو ئې د يوسف عليه السلام په وړاندي يوه بل ته ويلې چې موږ په دې خاطر له دغو مصيبتونو سره مخامخ شوي يو چې له يوسف سره مو بد وكړل، داسې خبره هېڅ مجرم د نورو په وړاندي نه كوي، كه څه

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

هم گمان ئې دا وي چي نور د دوی په خبرو نه پوهېږي، که ئې ويلو ته اړ شي نو په پټو غونډو کي او په ټيټ غږ ئې کوي، هغسي لکه چي قرآن د يوسف عليه السلام د ورونيو په هکله فرمايي. او دوهمه خبره دا چي مشر ورور ئې د دوی پر هغه فوري شهادت اعتراض کړی او دا ئې يوه غلطې گڼلې چي خپل کشر ورور او يوسف عليه السلام ئې په غلا تورن کړل!!

که څه هم ځينو درنو مفسرينو (و ما شهدنا إلا بما علمنا و ما كنا للغيب حافظين) داسي تفسيري: موږ د هغه څه په اړه شهادت ورکوو چي علم پرې لرو او په خپلو سترگو مو ليدلي، خو له هغه څه خبر نه يو چي د پردې تر شا شوي، موږ د خپل ورور له پټي د پيماني د وتلو صحنه وليدله، نو ځکه وايو چي هغه غلا کړې ده؛ خو دا چي د پردې شاته څه شوي او چا دا کار کړی، له دې راز نه خبر نه يو. دا تعبير د قصې له روح سره اړخ نه لگوي او څو اعتراضونه پرې کېږي:

الف: د (ان ابنك سرق) له فقرې په ډېر وضاحت سره څرگندېږي چي دوی د خپل ورور پر غلا تاکيد لري او په هغه کي د شک او ترديد ځای نه ويښي.

ب- دوی داسي نه دي ويلې چي (و ما شهدنا الا بما رأينا): او موږ خو يوازي د هغه څه شهادت ورکوو چي په سترگو مو ليدلي، بلکي داسي ئې ويلي: (و ما شهدنا الا بما علمنا) يعني زموږ شهادت د هغې غلا په هکله د پوهي له مخي ده، پوهېږو چي دا کار شوی، په حقيقت ئې باور لرو.

ج- همدارنگه، نه دي ويل شوي چي: (و ما كنا للغيب عالمين) يعني موږ له غيبه خبر نه يو، بلکي ويل شوي چي (و ما كنا للغيب حافظين) يعني موږ څه ډول کولی شوی چي د ده ساتنه وکړو په داسي حال کي چي دا کار ئې زموږ په غياب کي او په پټه تر سره کړی؟

بيا هم گورئ چي حساس او هوښيار پلار د دوی خبرو ته د شک په سترگه گوري، باور پرې نه کوي دا ځکه چي هم خپل کشر زوی ښه پېژني او هم دوی، حدس وهي چي خبره داسي نه ده، حقيقت بل څه دی، د دوی شهادت د عقدو او نفساني اغراضو محصول گڼي او ورته وايي: داسي نه ده؛ بلکي ستاسو نفسونو

د یوسف سوره د قرآن پلوشي

ڪوم ڪار درته ٻڌا پسته ڪري، نو (زما ڊي) غوره صبر وي، اميد دئ چي الله تعالى ٿول راته راولي، ٻي شڪه چي هغه باحڪمه پوه دئ. يعني الله تعالى په ٿولو رازونو خبر دئ او د هغه په هر ڪار ڪي حڪمتونه نغښتي دي، اميد دئ هغه مي په دي مصيبت ڪي مرسته وکړي او ٿول روغ رمټ راته راولي.

دلته يعقوب عليه السلام د الله تعالى دوه صفات يادوي او وايي: هغه (باحکمه) (پوه) دئ، په دې سره د يعقوب عليه السلام د زړه دوې خبري افاده شوې: ۱- الله تعالى ښه پوهېږي چي دا پېښه ولې او څنگه رامنځ ته شوې؟! ۲- د الله تعالى هيڅ کار بې حکمه نه وي، امېد دئ په دې کي هم موږ ته کوم خير او مصلحت مضمروي. او دا هغه څه دي چي هر مسلمان ئې بايد له مصيبتونو سره د مخامخ کېدو په مهال ووايي.

قرآن د بایبل د وینا خلاف د یعقوب علیه السلام حالت داسی انځوروي:

È 854E B n5lñ M0u4p y#Bqã4ñ 45Y17 A\$9r Nñã 4q3r

\$Ēt m 6 qā3 ōl m y# Bqāē2 ō3 fGy2 k \$ qā\$%ÇNĒ Ōēāx qōā

k \$' n p r ō ŋ q a o & s u r j A s % ç n ě ſ ü â ħ g b s z E ß b q a ? r &

· B #qY; sFu #gzdE\$Ov# ÇNÈ š qÜneš V \$B k #šZE B Bnōtr

Źŵĳ k #QrS` B S t# Ŵ ŵ ¼RĲ (k #QrS` B #qYt# Ŵ r ĩš& r y# Bqđ

CHÈ brăj » 3 000 000

او له دوی ئې مخ واړاوه او وئې ویل: وای افسوس د یوسف په حال! له غمه
 ئې د سترگو تور سپین شو (سترگې ئې بې نوره شوې) او هغه د غمونو
 زغمونکې وو (خپل غمونه ئې زغمل)، (زامنو) ورته ویل: په خدای قسم، تل

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

يوسف دومره يادوې چې غم خپلې (او له ډېرو انديبننو به ويلي) شې او يا به هلاک شې. وئې ويل: زه خو خپل غم او خفگان خداى ته ژاړم او له الهي علومو نه په هغه څه پوهېږم چې تاسې پرې نه پوهېږئ (زه له الله تعالى شکايت نه کوم بلکي الله تعالى ته شکايت کوم)، زما زامنو! لاړشئ! يوسف او د هغه ورور ولتوئ او د خداى له رحمته مه نااميده کېږئ، دخداى له رحمته له کافري ډلي پرته بل څوک نه نااميده کېږي.

يعني نوي داغ زور داغ تازه کړ، د کشر زوى نيونه د يعقوب عليه السلام د زړه زخمو نه نور هم ژور کړل او د خپل زړه ژور او سوځند درد ئې په دې الفاظو بيان کړ: (يا اسفى على يوسف)، خو دا د زړه چيغه ئې په گوښه کې، له خپلو زامنو نه لرې او له الله تعالى سره د راز او نیاز پروخت، د زړه له تله وايسته، په داسي حال کي چې د يوسف له غمه ئې دومره ژړلي وو چې د سترگو ليد ئې کم شوى او ږوندېدو ته نږدې شوى وو، هره انديبننه به ئې په خپل زړه کي زغمله او نه ئې پرېښوده چې غم او خفگان ئې نورو ته څرگند شي. خو دا ئې نه شوى کولى چې د سترگو او ښکې تمې کړي، د خداى پيغمبران او اولياء همدغسي دي، له سختو آزموينو سره مخامخ کېږي، د خداى په لاره کي دردونه او رنځونه وينې، خو له صبر او زغم نه کار اخلي، تل صابر او شاکروي، د خپل غم او غصې په باب يوه خبره هم پر ژبه نه راوړي، شکوه او شکايت نه کوي، څومره چې له ډېر غم او درد سره مخامخ کېږي، همدومره ئې خپل رب ته تضرع او زاري زياتېږي او الله تعالى د خپل صالح او مخلص بنده دغه حالت خوښوي، الله تعالى د خپل بنده قرب خوښوي، آزمېښتونه، کړاوونه او ستونزي انسان خپل رب ته ورنږدې کوي او اړيکي ئې له الله تعالى سره مزید ټينگوي او مزید قوت وربخښي، له دردونو او کړاوونو سره د مخامخ کېدو پروخت د هغو مؤمنو مبارزينو تگلاره همدا ده چې د انبياوو عليهم السلام خط تعقيبوي، صبر کوي، خپل غمونه زغمي، جزع و فزع

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

نه کوي، چيغې نه وهي، خپل سر او مخ په خپېړو نه وهي، خپلي جامې نه شلوي، خپل غم او خفگان زغمي او له څرگندولو ئې ډډه کوي، په خلوت کي خپل رب ته خپل شکايتونه وړاندي کوي او د خپل درد علاج ترې غواړي، يوازي د اوبښکو په بهېدو بسنه او اکتفاء کوي، هغه اوبښکې چي بې اختياره بهېږي. الله تعالى ته اوبښکې تويول او په خلوت کي د غم او خفگان څرگندونه د ايمان نخښه ده او له الله تعالى نه شکايت او په رڼا سره اوبښکې تويول د نفاق علامه ده.

حسود او کينه کښ زامن، د پلار له خولې، په وار وار د يوسف عليه السلام د نوم له اورېدو او د ده له غمه د اوبښکو په تويولو لازيات عقده من کېږي او ورته وايي: دا د يوسف (عليه السلام) ډېره يادونه پرېږده، دې حالت ته ئې ورسولې، پر ځان رحم وکړه، آيا تر هغه به ئې وير کوي چي له پښو ولوېږي او ومري؟ ستا دا بې صبري به ستا د هلاکت سبب شي او هغه ځای ته به دې ورسوي چي انسان پر الهي قضا باندي اعتراض کوي او همدا ئې د هلاکت لامل شي! پلار په ځواب کي ورته وايي: زه له الله تعالى شکايت نه کوم؛ بلکي خپل شکايتونه الله تعالى ته وړاندي کوم، د خپلو دردونو د علاج درمل ترې غواړم، هغه ته زاري کوم، پر دين او غوښتنو ئې او پر ايمان او لوازمو ئې تر تاسو ډېر ښه پوهېږم. زامنو! ولاړ شئ، يوسف (عليه السلام) او ورور ئې ولټوئ او د الله تعالى له رحمته مه مایوسه کېږئ؛ ځکه چي يوازي کافر د الله تعالى له رحمته نامېده کېږي.

قرآن د بابل د وينا په خلاف فرمايي چي د يوسف وروڼه درې ځلې مصر ته د غلې لپاره تللي او په همدې درېيم ځل يوسف عليه السلام ځان ورمعرفي کړی او جريان داسي معرفي کوي:

﴿يوسفُ قال يا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي أَرْسَلْتُكُمْ أَنَا وَآلِيَّ فِي غُرَرٍ فَاسْتَفْتَوْا أَمْ لَا يَأْتِيَكُمُ الْبَصَائِرُ أَن لَّيْسَ بِي إِلاَّ نَذِيرٌ﴾

﴿يوسفُ قال يا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي أَرْسَلْتُكُمْ أَنَا وَآلِيَّ فِي غُرَرٍ فَاسْتَفْتَوْا أَمْ لَا يَأْتِيَكُمُ الْبَصَائِرُ أَن لَّيْسَ بِي إِلاَّ نَذِيرٌ﴾

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ÇÏÈ ẽ qđ»_ OÈ& Ñ ĩ<Â» y#Bqđ læp» \$B lædÈe ÑpI A\$%ÇÏÈ
 ? \$Æ B ẽ&(ÓÂ& #»pI» 8Bqđ& A\$%(8BqđMRV y7 Rñ& #p\$%
 ÇÏÈ ẽ ũZĂ6B&ô&B<ÔđW Ð\$C ĩ»ZĂf» ÈGf`B ¼Rf) \$Zñ
 W A\$%ÇÏÈ ẽ ũÜ»y 9 \$Z2 bJ» \$Zñ ? \$Bt0#& ẽ9 k \$B q\$%
 qđ&ÇÏÈ ẽ ũŪm°9\$Bmôqđ» (Wag ? #đyof Pqñ&A&e =fV8
 B& İđİ + İqđ» #ZĂ/ NQđ 'İ& ĩô» 4B qđ» #»pI ÓÂÜ)İ
 ÇÏÈ ẽ ũèpô&

كله چي د ده محضر ته ننوتل؛ نو وئې ويل: عاليقدره! موږ او زموږ كورنۍ
 كړاوونو خپلې يو، له ناخيزې متاع سره راغلي يو، (زموږ ستونزو ته په پام
 سره او پرته له دې چي زموږ د متاع مقدار او ارزښت ته نظر وكړې) پوره
 پيمانته را او (خه) د صدقې په توگه راکړه، بې شكه چي خداى صدقه
 وركوونكو ته اجر او بدله وركوي. وئې ويل: آيا پوهېږئ چي تاسو له يوسف
 او ورور سره ئې په ناپوهۍ كي خه وكړل؟ هغوى وويل: آيا په رښتيا ته
 يوسف بې؟ وئې ويل: هو! زه يوسف يم او دا مي ورور دئ، يقيناً چي خداى
 پر موږ احسان وكړ، خوك چي تقوى غوره كړي او (د مصايبو په وړاندي)
 صبر وكړي، نو خداى هيڅكله د دغو نېكانو اجر نه ضايع كوي. هغوى
 وويل: پر خداى قسم چي الله تا ته پر موږ غوره والى دركړى او يقيناً چي
 موږ خطا كوونكي وو. وئې ويل: نن هيڅ پره درباندي نه شته، خداى دې

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

بخښنه درته وکړي او هغه تر هر رحم کوونکي زیات رحم کوونکی او مهربانه دی. زما دا کمیښ یوسی او زما د پلار پرمخ ئې وغوړوئ، لیدونکی به شي او خپله ټوله کورنۍ ما ته راوړلئ.

د يوسف عليه السلام وروڼه د پلار په وینا بیا د مصر په لوري خوځېږي، خپله پاتې ناخیزه شتمنۍ هم له ځانه سره اخلي تر څو نوره غله پرې واخلي، لوږې او فقر ځپلي، په ډېره پریشانه وضعه مصر ته ننوتل او د يوسف عليه السلام په حضور کي حاضر شول او هغه ته ئې وویل: عالي قدره! پر موږ ډېره بده ورځ راغلې، څه مو چي کور کي درلودل ټول خلاص شوي، له لږې شتمنۍ سره درته راغلي یو، هیله من یو چي زموږ ناخیزې پانگې ته له پامه پرته هماغه پخوانی مقدار غله راکړې، له تانه د صدقې طمع لرو، يوسف عليه السلام د خپلو وروڼو خواړه و زار حالت، د صدقې او خیرات غوښتلو په وړاندي خپل سیک له لاسه ورکړ، د هغوی له دردو ډکو خبرو بې تابه کړ او ښکې ئې له سترگو وختېدې او له دې پرته ئې بله چاره نه موندله چي ځان ورمعرفي کړي او ورته ووايي: آیا پوهېږئ چي د ناپوهۍ پر مهال مو له يوسف عليه السلام او د هغه له ورور سره څه وکړل؟ وروڼو ئې دا تصور نه شو کولی چي دا اوس يوسف عليه السلام ته مخامخ ولاړ دي، په حیرت سره ئې وپوښتل: آیا په رښتیا ته يوسف بې؟! هغه په ځواب کي وویل: هو! زه يوسف یم او دا مي ورور دی! خدای پر موږ احسان وکړ او دا د الله تعالی نه بدلېدونکی او ثابت سنت دی چي څوک د تقوی لار غوره کړي او د ستونزو په وړاندي صابر وي، نو اجر ئې د ده په خوا کي خوندي او محفوظ دی، حتماً به ئې ترلاسه کوي، الله تعالی ئې هڅې هیڅکله نه عبث کوي او اجر ئې نه ضایع کوي.

قرآن د يوسف عليه السلام قصه، له دې ټول تفصیل سره د دغو څو خبرو د اثبات لپاره کوي چي يوسف عليه السلام خپلو وروڼو ته وکړې: الله تعالی د متقیانو او صابرانو اجر نه ضایع کوي، چا چي له دوی سره جفا کړې ټیټ سر به ئې په وړاندي ودرېږي، په خپلي خطا او د دوی په حقانیت به اعتراف کوي. دا دی

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

گورئ چې د تقدير ځواکمنو لاسونو د يوسف عليه السلام وروڼه هغه ځای ته نابره، بې خبره او د خپلو عزایمو او ارادو خلاف رسولي او د هغه حقیقت په اعتراف ئې اړ کړي چې له هغه نه د تېښتي لپاره ئې کومي جفا گاني نه وې چې له يوسف عليه السلام سره ئې ونه کړې، کومي هڅې نه وې چې وئې نه کړې او کوم تدبیرونه نه وو چې وئې نه سنجول... خو دا دئ نن د تقدير مضبوطو او ځواکمنو لاسونو د هغه چا په وړاندي ودرولي چې دوی ئې پر ښېگړو له اعتراف نه تېښته کوله او دې ته حاضر نه وو چې ومني الله تعالی يوسف عليه السلام ته پر دوی غوره والی ورکړی، له چا سره چې دوی ناروا رقابت او سیالي کوله، هغه ئې د وژلو وړ گانې، نن د هماغه چا د صدقې طمع لري، د ده احسان ته ئې سترگې نیولې دي، هغه په پرله پسې ډول خپل محسن گڼي او غوره شخصیت ئې بولي او هر څل د خپلو خبرو په پیل کي هغه ته عزیز او عالي قدر وايي. دا هماغه يوسف دئ چې دوی ورسره کینه او حسد کاوو، هماغه شخص چې دوی کوهي کي واچاوو او کلونه، کلونه ئې د هغه کینه په زړه کي وپالنه او فقط څو ورځي مخکي او له شلو کلونو وروسته ئې هغه ته (غل) وویل!! عجیبه له عبرتونو ډکه صحنه ده!! د تقدير لاسونه څومره ځواکمن دي؟ څنگه مغرور، متعصب او کینه ور غاړه غړوونکي په گوندو کوي؟ څنگه ئې د حقیقت اعتراف ته اړ کوي!!

خو راشئ وگورئ چې د قرآن د دې قصې اتل، يوسف عليه السلام د بریا او فتحې په وخت د خپل مغلوب سیال او رقیب سره څنگه چلند کوي او په دې سره موږ ته څه لارښوونه کوي او کوم درسونه راکوي!!

د يوسف عليه السلام کریمانه او له عظمته ډک ځواب د ده د شخصیت جلال او عظمت په ډېره ښه توګه نندارې ته ږدي او دا ښيي چې د خپلو وروڼو ټولي جفا گاني ئې هېرې کړې دي او په لطف، مهربانۍ او زړه سوي سره چلند کوي، فرمایي: ډاډه اوسئ چې نه مو ملامتوم او نه کوم اعتراض درباندي لرم، ما بخښلي یاست، الله تعالی دي هم تاسو ته بخښنه وکړي، په دې باور ولرئ چې الله تعالی ډېر او تر هر چا زیات مهربانه دئ. دا چې قرآن ولې دا قصه په دومره تفصیل

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

سره رااخيستې او په دې کي خپل مخاطب ته څه پيغامونه لري، په دې هغه وخت
ښه پوهېدی شو چې د پيغمبر صلی الله عليه وسلم هغه وينا خپلې مخي ته کېږدو
چې د مکې له فتحي وروسته ئې خپلو زړو دښمنانو ته وکړه، کله چې له لس زره
فاتح فوخ سره په داسي حال کي مکې ته ننوت چې هيچا ئې د مقابلې توان په
خپلو متو کي نه ليدو، دښمنان ئې يا وتښتېدل او يا ئې د ځان د ژغورلو لپاره
هغو پناه ځايونو ته پناه يووړه چې پيغمبر عليه السلام ټاکلي وو، الهي وعدې
ترسره شوې، د يوسف د سورې په ترڅ کي چې کومي وړاندوينې شوې وې او
پيغمبر عليه السلام ته دا ډاډ او اطمئن ورکړی شوی وو چې ستا مخالفين به هم
د يوسف عليه السلام د وروڼو په څېر ستا په وړاندي ټيټ سر ودرېږي، همداسي
وشول، رسول الله صلي الله عليه وسلم د فتحي په دوهمه ورځ، په داسي حال کي
چې د قريشو ټول مغرور سرداران د ده په وړاندي د مغلوبو اسيرانو په څېر، په
يوه ليکه، له شرم او خجالت نه ځورند سرونه ولاړ وو، ده د يوه مهربان او دروند
ورور په توگه ورته وويل: له ما نه د کومي معاملې توقع کوئ؟ هغوی په ځواب
کي وويل: له خپل کریم ورور نه، چې زموږ د کریم ورور زوی دی، د غوږې او
بخښنې انتظار لرو! له ځنډه پرته ئې وفرمايل: هغه څه در ته وایم چې زما ورور
يوسف عليه السلام خپلو وروڼو ته ويلي وو:

(لا تريب عليكم اليوم)

اذهوا وانتم الطلقاء

نن هيڅ ملامتيا درباندي نه شته،

درومئ تاسو آزاد ياست!

د قصو په اړه د بايبل او قرآن تر منځ نه يوازي له دې پلوه ژور توپيرونه شته
چې د قرآن وينا، د بيان اسلوب، الفاظ او جوړښت ئې ډېر دقيق، خوندور او
اغېزناک دي، هر لفظ ئې په ډېر دقت سره غوره شوی او په خپل مناسب او
ښايسته ځای کي کارول شوی او هريو خاص مطلب افاده کوي، خو د بايبل داسي
چې يوه برخه ئې د بلې برخي متناقض، الفاظ او د جملو ترکيب ئې له رکاکتونو

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ډك، نه ئې عقلمن انسان منلی شي او نه د ادبي سليقې خاوند ترې خوند اخیستی شي، بلکې له دې پلوه به هم د دواړو ترمنځ ژور توپیر وگورئ چې د قرآن قصې ځانگړې موخې او اهداف تعقیبوي، هره قصه د یوه ستر مطلب د ښه توضیح لپاره وړاندې کوي، په هرې قصې کې لارښوونې او درسونه لري، خو د بایبل قصې فقط قصې او شجرې دي، د يوسف علیه السلام قصه ئې یوه ښه بېلگه ده، دا قصه په قرآن کې په دومره ښایسته او خوندورې ښې کې راغلې چې د قرآن هر مینه وال ئې په ډېرې آسانی سره حفظ کولی شي، په عربي هېوادونو کې خو وضعیت داسې دی چې اکثر امامان په دې خاطر په لمانځه کې د دې سورې له قرائته ډډه کوي چې که احياناً په کې غلط شي نو له ډېرو خواوو به فتحه ورکول کېږي. په همدغې خوندورې او آسانې سورې کې د الله د لارې مجاهدينو ته هومره ژورې او پراخې توصیې او لارښوونې شوې چې هر مجاهد ته ئې يادول ضروري برېښي.

دا هم د قرآن یو ستر اعجاز دی چې د نزول له نېټې تر ننه په ملیونهاوو خلکو هغه حفظ کړی، تاسو به په ټولې نړۍ او ټول بشري تاریخ کې هیڅ داسې مذهبي او غیر مذهبي، د شعر یا د نشر کوم کتاب ونه مومئ چې د قرآن په اندازه حافظان ولري!! د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: دا ولې تاسو په خپل اوږده تاریخ کې د بایبل محدود شمېر حافظان هم نه لرئ!! ځواب ئې څرگند دی؛ انسان هغه کلام ژر حفظ کولی شي چې د زړه ډېره ئې ورته پرانیستلې شي، له عقل سره ئې اړخ ولگوي، محتوی ئې لوړه او د الفاظو ترکیب ئې خوندور وي، باور وکړئ چې ما په ټول بایبل کې یوازې د داوود مزامیر داسې وموندل چې څه نا څه د انسان د زړه دروازه ورته خلاصه شي او په هغه کې معنوي او ادبي خوند او ښکلا احساس کړي، له دغو څو پاڼو پرته نور په ټول بایبل کې څوک دا خوند او ښکلا نه شي موندلی.

يوسف علیه السلام د خپلو وروڼو له خبرو پوه شوی وو چې عزتمن پلار ئې د ده په فراق کې پوند شوی، خو دی په داسې موقعیت کې نه وو چې مصر پرېږدي او د خپل گران پلار لیدو ته ورشي، د قرآن له وینا معلومېږي چې په دې وخت کې

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

دی د مصر د واکمنۍ پر تخت ناست وو، خو د بایبل وینا دلته هم د نورو مواردو په څېر له تناقضاتو ډکه ده، یوې خوا ته د يوسف علیه السلام د وروڼو له قوله داسې حکایت کوي: پلار ته ئې وویل: يوسف ژوندی دی او د ټول مصر حاکم دی، خو له بلې خوا وروسته لیکي چې يوسف د فرعون حضور ته ورغی او ورته وئې ویل: زما پلار او وروڼه له خپلو رمو، گلو او هر څه سره چې درلودل ئې له کنعانه دلته راغلي او په جوشن کي ځای په ځای شوي، خپل هغه پنځه وروڼه ئې هم ورمعرفي کړل چې له ځان سره ئې راوستي وو!! د بایبل په وینا کي نه یوازې له دې پلوه تناقض شته چې وروڼو ته ئې هغه خبره منسوبوي او بیا دا خبره کوي: بلکې له دې پلوه هم چې وايي: پلار او وروڼه له رمو، گلو او هر څه سره راغلي، په داسې حال کي چې له دې د مخه ئې په وار وار لیکلي چې له ډېرې لوږې او فقره ئې د مرگ وېره وه!! څوک چې گلې او رمې لري ولې به د غلو دانو لپاره خپلي گانې خرڅوي، قحطي خو تر انسانانو مخکي څاروي ځيې، مالداران هغه وخت له ستونزو، لوږې او فقر سره مخامخ کېږي چې خپل څاروي له لاسه ورکړي. د مصر د پاچا لپاره د فرعون نوم راوړل په خپله یوه غلطې ده ځکه د غرب د دائرة المعارف له مخې هم په دې وخت کي د مصر پاچایان د فرعون په نامه نه یادېدل.

يوسف علیه السلام خپلو وروڼو ته وویل: زما دا کمیس له ځان سره یوسئ او د پلار پر مخ ئې وغورځوئ، چې سترگې ئې روښانه شي، بیا ټوله کورنۍ زما خوا ته راولئ. د ده احساس دا وو چې پلار ئې په دې وجه د خپلو سترگو نور له لاسه ورکړی چې د گران زوی د مرگ خبر ئې په داسې حال کي اورېدلی چې په وینو سور څیرې کمیس ئې مخي ته پروت وو، دا د ده مهربان بوډا پلار ته درنه ناڅاپي صدمه وه، د ده پر زړه او دماغ دا سخت گوزار د دې باعث شوی چې له امله ئې د سترگو نور له لاسه ورکړي، يوسف علیه السلام په خپل پیغمبرانه فراست سره وانگېرله چې د زوی د ژوند زېږی او هغه کمیس چې د زوی بوی ترې احساسېږي، دا به هغه لویه صدمه جبران کړي چې له امله ئې د پلار سترگې بې نوره شوې. نو ځکه ئې په اطمینان سره وویل: یات بصیراً: سترگې به ئې روغې او روښانه شي.

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دلته قرآن د يعقوب عليه السلام په اړه يوې داسې خبرې ته اشاره کوي چې خاصه توجه غواړي، قرآن کریم يعقوب عليه السلام د يوه دراک او حساس شخصيت په توگه معرفي کوي، داسې چې له مصره کاروان د ده د وړک شوي زوی له کميس سره راخوځېږي، لا له مصره ډېر نه دی لرې شوی چې دی په کنعان کي د خپل زوی د کميس بوی احساسوي، خو بايبل بيا د ده په هکله داسې وايي: زامنو ئې ورته وويل: يوسف ژوندی او د ټول مصر حاکم دی!! خو ده تر هغه په دې خبرې باور نه کاوو چې گادۍ ئې وليدې!! قرآن داسې فرمايي:

بَلْ وَفَّقَ الْيَهُودَ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ لِيُخْرِجُوهُ مِنْهَا ۚ إِنَّ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ هِيَ زَيْنَبُ بِنْتُ مُصْرِ ۚ وَكَانَ يُوسُفُ إِذَا رَأَىٰ مِثْلَ مَرْثِيٍّ يَبْغِي ۚ وَكَانَ يُنْفِقُ ۚ وَكَانَ يُدْعَىٰ ۚ وَكَانَ يُسَمَّىٰ ۚ

بَلْ وَفَّقَ الْيَهُودَ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ لِيُخْرِجُوهُ مِنْهَا ۚ إِنَّ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ هِيَ زَيْنَبُ بِنْتُ مُصْرِ ۚ وَكَانَ يُوسُفُ إِذَا رَأَىٰ مِثْلَ مَرْثِيٍّ يَبْغِي ۚ وَكَانَ يُنْفِقُ ۚ وَكَانَ يُدْعَىٰ ۚ وَكَانَ يُسَمَّىٰ ۚ

بَلْ وَفَّقَ الْيَهُودَ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ لِيُخْرِجُوهُ مِنْهَا ۚ إِنَّ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ هِيَ زَيْنَبُ بِنْتُ مُصْرِ ۚ وَكَانَ يُوسُفُ إِذَا رَأَىٰ مِثْلَ مَرْثِيٍّ يَبْغِي ۚ وَكَانَ يُنْفِقُ ۚ وَكَانَ يُدْعَىٰ ۚ وَكَانَ يُسَمَّىٰ ۚ

بَلْ وَفَّقَ الْيَهُودَ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ لِيُخْرِجُوهُ مِنْهَا ۚ إِنَّ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ هِيَ زَيْنَبُ بِنْتُ مُصْرِ ۚ وَكَانَ يُوسُفُ إِذَا رَأَىٰ مِثْلَ مَرْثِيٍّ يَبْغِي ۚ وَكَانَ يُنْفِقُ ۚ وَكَانَ يُدْعَىٰ ۚ وَكَانَ يُسَمَّىٰ ۚ

بَلْ وَفَّقَ الْيَهُودَ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ لِيُخْرِجُوهُ مِنْهَا ۚ إِنَّ مُنْجَاةَ أَخِيهِمْ هِيَ زَيْنَبُ بِنْتُ مُصْرِ ۚ وَكَانَ يُوسُفُ إِذَا رَأَىٰ مِثْلَ مَرْثِيٍّ يَبْغِي ۚ وَكَانَ يُنْفِقُ ۚ وَكَانَ يُدْعَىٰ ۚ وَكَانَ يُسَمَّىٰ ۚ

قَدْ

کله چې کاروان له (مصره) لرې شو؛ نو پلار ئې وويل: که مي بې عقله ونه گنئ زه خو (نن) د يوسف (خوږ) بوی احساسوم! ورته وئې ويل: په خدای قسم چې ته په خپلي پخوانۍ اشتباه کي يې (زاړه خيالونه دې غلطوي)!! نو کله چې زېږی ورکوونکی قاصد راوړسېد او (د يوسف) کميس ئې د ده پر مخ وغوړاوه ناڅاپه ئې سترگې رنې شوې، وئې ويل: نه مي وو درته ويلې چې د الله تعالی له لوري د راکړل شوي علم په وجه په هغه څه پوهېږم چې تاسو

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

پرې نه پوهېږئ. دوی وویل: پلاره! زموږ (د گناهونو لپاره له الله تعالى نه) بخښنه وغواړه، يقيناً چې موږ خطا کاران وو. وئې ويل: ژر به له خپل رب نه بخښنه درته وغواړم، بې شکه چې هغه مهربان بخښونکی دی.

کله چې کاروان له مصر نه د کنعان په لور وخوځېد او له ښار نه لږ څه لرې شو، د يوسف عليه السلام پلار وویل: نن مي د يوسف عليه السلام بوي ترسپړمو کېږي، هيله من يم چې د ډېر سپين رږتوب له امله مي په کم عقلتوب متهم نه کړئ، د کورنۍ غړو ته په دې خبرې پوهېدل او باور کول گران کار وو، په ډېر تأكيد سره ئې ورته وویل: اشتباه کوې، تېر وختونه دريادېږي، ستا د خيال په فضا کي د تيرو وختونو يادونه، د کوم غولوونکي بوی احساس درکوي، ته ئې د يوسف عليه السلام خوږ بوی گڼې!! لازيات وخت نه وو تېر شوی چې ناڅاپه زېږی ورکوونکی را ورسېد او د يوسف عليه السلام کميس ئې د پلار پر مخ وغوړاوه او په همدې سره د زوی له بېلتونه راټوکېدلی د ځگر داغ جوړ او ړندې سترگې روښانه شوې، نو د کورنۍ غړو ته ئې مخ کړ او وئې ويل: ما درته نه وو ويلي چې زه له الهي علم نه په هغه څه پوهېږم چې تاسې پرې نه پوهېږئ، ما دا احساسوله چې يوسف عليه السلام ژوندی دی او آخر به ئې وگورم، درته ويل مي چې ولاړ شئ او دواړه ولټوئ او له الهي رحمته مه ناامېده کېږئ، درته ومې ويل چې د يوسف عليه السلام عطر مي تر سپړمو کېږي، تاسې نه منله، دا دی ټولي خبرې رښتيا وختې او حقيقت ئې درته څرگند او ښکاره شو!!

دا جريان د هغه فراست او پوهې حقيقت په واضحه توگه څرگندوي چې الله تعالى ئې خپلو پيغمبرانو او اولياوو ته ورکوي او ښيي چې هغوی پر غيب علم نه لري، خو د غيب له عالمه داسې وږمې احساسوي چې سرچينه او لوری ئې ورته څرگند نه وي، کله دا وږمې په وينښه احساسوي او کله په خپلو خوبونو کي د غيب له عالمه پيغامونه ترلاسه کوي، خو دا (علم) نه بلکي (احساس) وي، دا احساس د ظاهري پنځگونو حواسو کار نه دی، مرجع او سرچينه ئې څرگنده نه وي، بنده پرې

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

هيڅ تسلط نه لري، د پټو حقايقو وړېمې ئې په خپلو څپو سره احساس راوپاروي، نه پوهېږي دا احساس څنگه ورسره راپيدا شوی؟! د دې احساس واگې د انسان په اختيار کي نه وي، نور هم په دې نه شي قانع کولی چي په دې احساس کي ورسره شريک شي، هماغسې لکه چي يعقوب عليه السلام يو وخت نه شو کولی څو متره آخوا په کوهي کي د يوسف عليه السلام له لوېدو خبر شي؛ خو بل وخت په ډېر لرې واټن کې، له مصر نه د کنعان په لور د کاروان له خوځېدو سره سم د خپل زوی د کميس بوی احساسوي، خو نه په دې باندي پوهېږي چي دا بوی له کومه راځي او نه په دې چي ولې نن دا احساس ورسره راپيدا شوی، منبع ئې کومه او لوری ئې کوم دی او نه نورو ته په پوره ډاډ او اطمینان سره کومه خبره کولی شي، کله چي غواړي د خپلي کورنۍ له غړو سره خپل نننی احساس شريک کړي، زړه نا زړه ورته وايي: که مي په کم عقلۍ متهم نه کړئ زه نن د يوسف بوی احساسوم!! گورئ چي دکورنۍ غړي ورسره توافق نه کوي او په ښکاره ډول او په پوره تاکید سره ورته وايي: اشتباه کوې، تیر وختونه دريادېږي!!

ښايي ستاسو د هر يوه په ژوند کي کله داسي واقع شوي وي چي زړه مو ناخاپه د يوې پېښي د رامنځ ته کېدو خبر درکوي او تاسو له کوم خاص دليل نه پرته د کومي پېښي انتظار کوئ، ناخاپه وينئ چي ستاسي د زړه احساس رښتيا ثابت شو او ستاسو انتظار پر ځای وخوت، مثلاً دخپلي کورنۍ له غړو سره ناست یی، يو تن وايي: گومان کوم چي ورور جان به مي نن يا سبا له سفره راشي، د کورنۍ نور غړي وايي: نه، هغه لا د راتگ نيت نه لري، دی ورته وايي: هو! زه هم همداسي انگېرم، خو نه پوهېږم چي ولې مي زړه راته وايي چي هغه له سفره راځي!! ناخاپه ويني چي حدس ئې صحيح وخوت، ورور ئې د محاسباتو او انگېرنو خلاف او د احساس سره سم راغی!! ممکن نه دی چي دا احساس دې محض يو تصادف وي، ښايي د هغو کسانو شمېر لږ نه وي چي دې ته د تصادف په سترگه گوري، خو د قرآن له دغو ويناوو معلومېږي چي دا تصادف نه دی، دا چي په څو پر له پسې مواردو کي د يعقوب عليه السلام (احساس) سم او د حقيقت

د یوسف سوره د قرآن پلوشي

مطابق خپښي، دا ښيي چي په انسان کي د ده له پنځو حواسو نه علاوه د احساس داسي يوه (ملکه) شته چي د راتلونکو پېښو نه اطلاع ترلاسه کوي، خو په داسي توگه چي نه د دې پيغامونو له لوري او منبع خبر وي، نه کوم سلطه پرې لري او نه د ده په امر او هغه وخت چي دی ئي غواړي ورته راځي.

دا احساس او اړوند ملکه ئې په تقوى سره وده کوي، په پيغمبرانو، پرهېزگارانو او صالح انسانانو کې کمال ته رسېږي، دوى ته داسې فراست ورپه برخه شي چې نه يوازې د ملمع، گرانو، پېچلو او مبهمو خبرو په حقيقت پوهېدل ورته آسانوي بلکې د ملمع او غولونکو خبرو تر شا پټ زړونه او د هغوى موخې پېژندى شي، د يعقوب عليه السلام په قصې کې موږ ته د دغه حساس لرې ليد خو بېلگې مخې ته راغلي.

زامن ئې ډېر وروسته پوه شول چې دوی هم د یوسف علیه السلام په اړه اشتباه کوله او هم د خپل پلار په اړه، د پلار په وړاندې پر خپلو غلطیو اعتراف کوی او ترې غواړي چې له الله تعالی نه ورته بخښنه وغواړي.

د قرآن له وينا معلومېږي چي يوسف عليه السلام له ښاره بهر، د خپلي کورنۍ د استقبال لپاره منتظر ولاړ وو چي راورسېدل، مور او پلار ئې په خپلي گاډۍ کې، خپلي خوا ته کښېنول او د ښار په لوري وخوځېدل، د قرآن وينا داسي ده:

! 0\$% b1ñCß kqz \$A\$%r ñg/(&ñd) # rñ# v# Bqñ4ñ kqz \$ \$fñ

Mit A\$ur (#ÉTS ¼0 fr'zr Ä qeS' Æ hñy/& ý odr ÇÖE uuZB#ä

01 01 2 | 01 01 (\$ym ' 1u \$mry 01 01 `B) » 01 01 01 #k »d

Bücher & mehr : Bücher & mehr : Bücher & mehr : Bücher & mehr : Bücher & mehr

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

چې د يوسف د پلار مور او پلار ئې په خپلي

خوا کي کښېنول او وئې ويل: که خدای کول په ډاډ او امن سره مصر ته

داخل شئ. او خپل مور او پلار ئې تخت ته لوړ کړل او ورته په سجده شول

او وئې ويل: مهربانه پلاره! دا هماغه زما د پخواني خوب تعبیر دئ چې

پالونکي رب رښتونی کړ او له ما سره ئې هغه وخت هم احسان وکړ چې له زندانه ئې وايستم او تاسو ئې له بېديا دلته راوستلئ، وروسته له هغه چې شيطان زما او زما د وروڼو تر منځ شخړه راولاړه کړه، بې شکه چې زما پالونکی رب د هر څه لپاره چې وغواړي لطيف دئ، (په لطافت او دقت سره ورته رسي هيڅ څه ئې مخي ته نه شي خنډ کېدی) يقيناً چې هغه باحکمته پوه دئ. زما پالونکيه! پاچاهي دي راکړه او تاويل الاحاديث دې رازده کړ، د آسمانونو او ځمکي خالق! ته مې په دنيا او آخرت کي مولا او کار جوړوونکی يې، ما مسلمان وفات کړه او له صالحانو سره مې يو ځای کړه.

په دې آيتونو کي په لږ دقت سره څو اساسي مطالب تر سترگو کېږي:
الف: يوسف عليه السلام د خپلي کورنۍ د استقبال لپاره له ښاره بهر وروتلئ.

ب: پلار او مور ئې په خپلي خوا کي په داسي وسيلې کي کښېنولي چې د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

لارې په اوږدو کې ورسره يو ځای وي.

ج: په ټولې لارې کې هم او په ټول مصر کې هم داسې خاص امنيتي تدابير نيول شوي چې آثار او نښې نښانې ئې له واريه ښکاري او يوسف عليه السلام هغه ته په اشارې سره خپل مور او پلار ته وايي: د خداى له غوښتنې سره سم په امن او امان سره ښار ته ننوځئ.

د: د دې آيتونو له الفاظو او په خاصه توگه د (العرش) او (الملك) له الفاظو په وضاحت سره معلومېږي چې يوسف عليه السلام اوس د مصر پاچا دى او د مصر اقتدار په بشپړه توگه د ده په واک کې دى.

ه: مخامخ شاهي ماڼۍ ته تللي او هلته يوسف عليه السلام خپل مور او پلار پر شاهي تخت کښېښولي او په خپله له تخت نه لاندې ودرېدلى او د هغوى احترام ئې پر ځاى کړى، خو مور، پلار او وروڼو ئې دى د دې درناوي وړ او مستحق گڼلى او هغه ته ئې د تعظيم مراسم په ځاى کړي. مفسرين د (خروا له سجداً) په تفسير کې لاندې مختلف نظريات لري:

ځينې په دې باور دي چې د يوسف مور، پلار او وروڼو ئې د شکرانې سجده وکړه او الله جل جلاله ته په سجده شول، خو د يوسف لپاره او د هغه نعمت په خاطر چې الله جل جلاله د يوسف په وجه پر دوى پېرزو کړ.

ځينې په دې عقیده دي چې له اسلام نه په مخکې شرايعو کې د تعظيم سجده د غير الله لپاره روا گڼل کېده، خو اسلام د غير الله لپاره هم د عبادت او هم د تعظيم سجده حرام وگرځوله او فقط د خداى جل شانته لپاره ئې ځانگړې کړه؛ گواکې د يوسف مور، پلار او وروڼو يوسف عليه السلام ته د تعظيم سجده کړې نه د عبادت سجده.

د مفسرينو يوه بله ډله په دې عقیده ده چې سجده؛ پر ځمکې باندې د تندي اېښودلو او د چا په پښو کې د لوېدلو په معني، په هيڅ آسماني شريعت کې غير الله ته جايز نه وه، په مخکنيو شرايعو کې هم د هغې د جواز هيڅ سند نه شو موندلى، هغوى وايي چې نه ښايي په هر ځاى کې سجده پر ځمکې باندې د تندي

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ايښودلو په معنی تعبیر کړو؛ لکه چې په قرآن کې د لمر، سپوږمۍ، ستورو، ونو، غرونو او ... سجده په مکرر ډول راغلې؛ خو د نوموړو موجوداتو دا سجده په هغې معنی نه شو اخیستی چې گواکې دوی سر پر ځمکې باندې ایښی، ځکه دا موجودات نه شمزی لري، نه ملا او نه هم زنگڼونه چې د دغو غړو په وسیله رکوع ته لاړ شي او بیا سجده وکړي او نه وچولی لري چې پر ځمکه ئې کېږدي، د هغوی د سجدې معنی الله ته له کامل انقياده پرته بل مفهوم نه شي درلودی، همدارنگه يوسف علیه السلام ته د مور، پلار او وروڼو سجده د تعظیم او انقياد اظهار وو نه د عبادت سجده او نه د هغه پښو ته د پرېوتلو سجده، که تېرو بحثونو ته لږ ځیر شو او د يوسف علیه السلام هغه (رؤیا) په پام کې ونیسو چې لمر، سپوږمۍ او یوولس ستوري ئې د ځان په وړاندې د سجدې په حالت کې لیدلي وو او نن د دغې صحنې د مشاهدې پر وخت وایي: گرانه پلاره! دا زما د هغه پخواني خوب تعبیر دی چې زما پالونکي رب رښتونی کړ، دا نبیې چې د وینې سجده به د خوب (رؤیا) سجدې ته ورته وه، حتماً به د دواړو ترمنځ څه شباهت وو، نه هغه تندي پر ځمکې ایښودل وو او نه دا.

يوسف علیه السلام د دې حالت په لیدو سره فرمایي: پالونکي خدای مې پر ما احسان وکړ (پر خپلو ښېگړو ئې ونازولم)، زه ئې له زندان نه بهر کړم او دغه مقام ته ئې ورسولم، تاسې ئې له صحرا نه دلته راوستلئ، وروسته له هغه چې شیطان زما او زما د وروڼو ترمنځ نزاع را منځته کړه، زما رب جل شانه چې دکوم کار اراده وکړي په لطافت او دقت ئې تر سره کوي، هغه باحکمه پوه دی. په دې څرگندونو کې هم څو ټکي د غور وړ دي:

الف: د خپل پالونکي خدای په نعمتونو، احسان او عنایت اعتراف کوي او د دې پر ځای چې قدرت ته رسېدل او نعمتونه ترلاسه کول د خپلو هڅو، کمال او لیاقت نتیجه وگڼي، برعکس هغه الهي احسان بولي.

ب: د ده خوا ته د وروڼو په شمول د ټولې کورنۍ راتگ لوی نعمت انگېري، يعني دا چې هغه نه یوازي ټولې جفاگانې هېرې کړي دي، بلکې دا الهي پېرزوینه

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

او احسان گڼي چې نن ئې وروڼه په څنگ کې دي، له همدغه ځای نه کولی شو په دې پوه شو چې يوسف عليه السلام ولې له خپلو وروڼو سره هغه چلند کاوو، په ډېر احتیاط سره خوځېدو، نه ئې غوښتل چې ژر او له وخت نه مخکې ځان دوی ته معرفي کړي؛ ځکه هغه داسې انګېرله چې ښايي له مقدماتي کارونو نه مخکې ځان معرفي کول به د وروڼو د حسادت او کینې د راپارېدو سبب شي او د ده خوا ته له راتلو به ډډه وکړي.

ج- هغه د خپلو وروڼو او ځان ترمنځ د منازعې او شخړې عامل شیطاني لمسونې او تحرکات گڼي او په دې اړه د بحث په دوران کې اول ځان ته ګوته نیسي او وروسته د وروڼو نوم اخلي؛ دا په خپله یوه ظریفه نکته او حساس ټکی افاده کوي او ښيي چې له وروڼو سره په معامله کې څومره محتاط دئ او څنګه له هر هغه عادي حرکت او معمولي اشارې نه چې د دوی د احساساتو په ژوبلېدو منتج شي، ځان ساتي.

د- وايي: په دې ټولو پېښو کې الهي حکمت مضمرو، حکیم خدای غوښتل چې په دې توګه ما له بېدیا نه مصر ته راولي او د مصر واکمني راوسپاري. یعنې هغه نه یوازې دا چې تېر هېر کړي او د خپلو وروڼو جفاګانې ئې په بشپړه توګه له پامه غورځولې او هیڅکله هم د غچ په فکر کې نه دئ؛ بلکې نوموړې پېښې او لوړې ژورې، داسې عادي او طبیعي پېښې گڼي چې مخکې له مخکې مقدر شوې او له الهي مقدراتو سره سم د ده مخې ته راغلې، د الله تعالی په لطف او توفیق ترې تېر شوی او دغه اوسني مقام ته رسېدلی دئ.

عظیم الشأن قرآن د يوسف عليه السلام دا له عبرتونو، پندونو او لارښوونو نه ډکه قصه د ده په جامع دعا پای ته رسوي: د دعا په پیل کې د الله جل جلاله پر دوو نعمتونو چې دی ئې پرې نازولی اعتراف کوي: (زما ربه! پاچاهي دې راکړه او تاویل الاحادیث دې راوښود) او دا همغه (حکم) او (علم) دئ چې الله جل شأنه ئې له انبیاءو او د دوی له صادقو پلویانو سره د ورکړې ژمنه او وعده کړې ده، بیا الله جل جلاله په دنیا او آخرت کې خپل مولا او کار جوړوونکی بولي او ورپسې له الله

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

جل شأنه څخه غواړي چې د ژوند تر پايه پوري همدغسې مطيع او منقاد پاتې شي او مرگ هغه وخت او په هغه حالت کې ورته راشي چې په بشپړه توگه خپل رب ته تسليم، فرمان وړونکى او منقاد وي او په پاى کې ئې د الله د صالحو بنده گانو په کتار کې د ودرېدو او د هغوى مقام او منزلت ته د رسېدو افتخار په برخه شي.

په دې سره قرآن موږ ته د صالح مشرانو ځانگړتياوې رانېسي او د دوى او د فاسدو واکمنانو تر منځ ژور توپيرونه راپه گوته کوي، دا د دوى لومړۍ ځانگړتيا گڼي چې اقتدار ته رسېدا ئې له خپل رب نه بغاوت ته نه شي هڅولى، اقتدار غرور او مستي نه په کې راولاړوي او د دې سبب نه گرځي چې د خپل رب له اوامرو سرغړاوى وکړي، ځان له قانون نه اوچت وگڼي، ضوابطو او مقرراتو ته التزام ونه لري او په خپله د قانون او شريعت ځاى ونيسي؛ بلکې دوى داسې دي چې د قدرت په لوړو پوړو کې له نورو او تر مخکني وخت نه لازيات شريعت او قانون ته التزام لري او ورته غاړه ږدي، دوهمه ځانگړتيا ئې هغه تل پاتې تمنا وي چې دوى د صالح کسانو په قطار کې وي او صالح کسان د دوى په خوا کې. هر مشر له خپلو ملگرو او د ملگرو د څرنگوالي په اړه د ده له هيلو او تمنياتو نه پېژندى شى، د کوم مشر چې ملگري او مشاورين نېک او صالح وي او غواړي چې صالح ملگري او نېک مشاورين ئې په څنگ کې وي، هغه صالح مشر دى، نېک کسان به په چارو گماري، له دې نه به ځان ساتي چې ظالم چارواکي پر خلکو مسلط کړي، نه پرېږدي چې هغه خاينې او مکارې خبرې ئې په (بطانه) کې شامل شي او د ده شا و خوا ونيسي، چې دربارونو او واکمنانو ته د تقرب او نژدې کېدو په لارو چارو پوه دي او په غوړه مالۍ، چاپلوسۍ او چالاکۍ سره ځان دربار ته رسوي، لوړو مقاماتو ته د رسېدو په سوږو بلد دي او په دې لار کې له هيڅ ذلت او رذالت نه ډډه نه کوي. د بد مشر خوا کې به بده (بطانه) او ناصالح ملگري او مشاورين وگورئ، هغه چې له نارواوو لارو مخکي تللي، تر دربار پوري رسېدلي، د مشرانو شا وخوا ئې نيولې، د دربار قرب او نږدې والي شهرت او قدرت ورپه برخه کړى او په همدې سره ئې د ناروا گټو ترلاسه کولو لارې ځان ته

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

زموږ نصرت او مرسته ورسېدلې او هغه څوك ژغورل شوی چې موږ غوښتل او زموږ عذاب له مجرمينو نه شي ايسارېدی. يقيناً چې د دوی په قصو کي د عقل خاوندانو ته ځانگړی پند او عبرت (پروت) دی، دا هسي له ځانه جوړه شوې وينا نه ده، بلکي تر ځان د مخکنيو تصديق او تائيد دئ او د هر څه تفصيل او د ايمان راوړونکو لپاره لارښود او رحمت.

د يوسف عليه السلام د قصې له راوړلو نه د قرآن موخه دا وه چې د پورتنیو مهمو مطالبو تاريخي بېلگې زموږ مخي ته کېږدي، د دغو مطالبو شرح او تفصيل دا دئ: د دغو آيتونو د نازلېدو پر مهال او هغه وخت چې رسول الله صلي الله عليه وسلم د يوسف عليه السلام د قصې مختلفې او حساسې برخي او لوړې ژورې خلکو ته بيانولې؛ نو د دې قصې د اتلانو له پيداېښت او وفاته نږدې ۲۵۰۰ کلونه تېر شوي وو، دا قصه له ټولو دغو تفصيلاتو سره او هغسي چې پيغمبر عليه السلام خلکو ته بيانوله نه په کوم کتاب کي موندل کېده او نه په خلکو کي له يوه نه بل ته ويل کېده، پيغمبر عليه السلام په ليک لوست بلد نه وو چې له کوم کتابه ئې اقتباس کړې وي، مخکنيو مسخه شوو مذهبي کتابونو په ډېري غلطې بني کي وړاندي کړې وه، پوښتنه دا ده چې پيغمبر عليه السلام څرنگه دا له عبرتونو ډکه تاريخي قصه په دومره دقت او تفصيل سره او په داسي اغېزناکي بني کي وړاندي کړه؟ څنگه و توانېدو چې د دې قصې په ترڅ کي له يوې خوا د مکې د هغه مهال وضعيت انځور کړي، له بلې خوا هغه څه په اغېزناکه توگه بيان کړي چې د ده او مخالفينو تر منځ تېرېدل او له بلې خوا د دعوت مخالفين د دې عبرتناکې قصې په هېندارې کي خپله څېره او راتلونکې وگوري او خپلي پايلې او محتوم برخليک درک کړي، متوجه شي او عبرت واخلي؟ او څنگه د دې قصې ټولي برخي يوه په بلې پسې رښتيانۍ شوې؟ د قريشو مشرانو هم د يوسف عليه السلام د ورونيو په څېر له رسول الله صلي الله عليه وسلم سره د رخې او کينې لاره ونيوله، د هغه پر ضد ئې د عناد او دښمنۍ لپاره ملاوې وتړلې، په خپلو

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

منځونو کي ئې وويل: يا هغه ووژنئ يا ئې زندان ته کښ کړئ او يا ئې له مکې نه تبعيد کړئ، هغه او ياران ئې له مکې مکرمې نه هجرت ته اړ کړل؛ خو لا زيات کلونه نه وو تېر شوي چي ټول د يوسف عليه السلام د وروڼو په شان، د رسول الله صلي الله عليه وسلم مخي ته ټيټ سر او شرمېدلي ودرېدل او عذر ئې ترې وغوښت او ده هم دوی ته د يوسف عليه السلام وينا تکرار کړه: (لاتثريب عليكم اليوم)!!؟

پيغمبر عليه السلام په دې ټولو خبرو باندي څنگه او له کوم ځای نه پوه شو؟ قرآن فرمايي: دا غيبې اخبار دي چي الله تعالی ئې د وحې په وسيله درښيي، دا قصه ښيي چي ته په رښتيا د الله رسول ېې او الهي وحې ستا لارښوونه کوي، ځکه چي له وحې نه پرته څوک په غيبو باندي نه شي پوهېدی.

تا د دې قصې په ترڅ کي ستر ستر انکار نه منونکي حقايق د خلکو مخي ته ايښي، خو ډېری خلک داسي وي چي يوازي د حقايقو په ليدو او اورېدو سره ايمان نه راوړي، برهان او استدلال ئې نه شي قانع کولی، د زړه سواندو بلونکو او داعيانو هغه سخت حرص او تلوسه چي د دوی د هدايت په اړه ئې لري، دا هم د دوی د هدايت لپاره کفايت نه کوي او داسي نتيجه نه ورکوي چي د حقايقو په محض ليدلو سره ايمان راوړي او خپل زړه او غلط افکار او عقايد شا ته وغورځوي، ډېری خلک له حاکمې وضعې سره جوړجاړي کوي، د خپلي ټولني له روان بهير سره خوځي، دې ته ترجيح ورکوي چي له نورو سره اوږه په اوږه پر مخ ولاړ شي که څه هم هغوی په غلطو لارو روان وي، د خپلي زمانې له غوښتنو سره ځان عادي کړي، دا نه خوښوي چي په دوی، د دوی د ټولني په حالت او په حاکمې وضعې کي بدلون راشي، دعوتگران بايد د دې وضعې په ليدو نااميده نه شي، هغه لږ شمېر خلک چي له حاکمې وضعې سره د ټکر جرأت، همت او شهامت لري او غواړي له روانې بدې وضعې سره مقابله وکړي، د خپلي ټولني د ځواکمنو جاذبو له اغېز نه د وتلو ځواک په ځان کي ويني او د حاکم نظام په جوړښت کي او د حاکم او محکوم په وضعې کي د بدلون راوستلو ضرورت احساسوي، همدغه خلک د

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

اسلامي نهضتونو د مشرانو او د مصلحو دعوتگرانو لپاره كافي دي، همدوی دي چې په وضعې كې بدلون راولي، د ټولني د خوځښت مسير بدلوي او بيا هغه مخالف اكثريت هم په دوی پسې روانېږي او د دوی لار تعقيبوي.

ستا د حقانيت د اثبات لپاره دا هم كافي ده چې ته د دعوت په عوض كې له خلكو نه د بدلې او عوض غوښتنه نه لرې او دا د پيغمبرانو عليهم السلام او د صالحو او رښتونو بلونكو يوه ستره نښه ده، په همدې سره يو صالح او حقيقي دعوتگر له يوه ټگمار بلونكي نه بېلولی شو، قرآن كريم له ټولو پيغمبرانو نه دا قول رانقلوي چې خپلو قومونو ته ئې ويلي: له تاسو نه څه طمع نه لرو، اجر او بدله درنه نه غواړو، موږ د عالميانو له پالونكي رب نه د اجر طمع لرو، د پيغمبرانو عليهم السلام د مواصفتو او ځانگړتياوو د بيانولو په ترڅ كې په دې صفت تركيز او په مكرره توگه د هغه يادونه نښي چې دا صفت او ځانگړتيا خاص اهميت لري؛ او موږ دې ته متوجه كوي چې د مشر او لارښود په انتخاب كې بايد دې ته په جدي توگه پاملرنه وكړو او يوازي هغه څوك د مشر او د ټولني د لارښود په توگه غوره كړو چې نه له خلكو نه مادي طمع لري او نه معنوي، نه دا هيله ترې لري چې وئې ستاينې او مداحي ئې وكړي او نه د ځان او د خپلو خپلوانو لپاره د مادي امتيازاتو په فكر كې وي، هغه څوك چې د خلكو لارښوونه خپل ديني مسئوليت او شرعي تكليف گڼي، اجر ئې له الله تعالى نه غواړي، د حق په لار كې تر نورو زياته قرباني وركوي، نه دا چې نور خلك قرباني ته دعوتوي خو په خپله د نورو د خولو او وینو په بيه له جوړ شوي رنگين دسترخانه تغذيه كېږي، نه هغه چې غواړي خلك د دوی د چرچو او عياشيو په پښو كې ذبح شي، د دې لپاره قرباني وركړي چې دوی جاه او جلال ته ورسېږي، نه هغه چې غواړي په جامو او خوړو كې تر نورو امتيازات ولري او د اوسېدو ځای ئې تر نورو غوره او مرفه وي.

په آسمانونو او ځمكې كې ډېرې داسې خوړې نښې نښانې تر سترگو كېږي چې د زمانې په اوږدو كې په وار وار ځان نښي، رابښكاره كېږي او اوږي را اوږي چې انسان د الله تعالى په لوري بلي، حق ته بلنه وركوي، د كفر له بدو پايلو نه

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

وېرول کوي او عبرتناکې پايلې ئې انسان ته انځوروي؛ خو ډېری خلک د دغو نښو نښانو تر څنگ په بې پروايۍ او بې باکۍ سره تېرېږي، نه فکر په کې کوي او نه عبرت ترې اخلي.

که چېرې انسان د خپل چاپيريال ښکارندو مظاهرو ته لږ ځير شي او د خپلو کړنو په تاريخي بېلگو لږ غور او فکر وکړي، په زرگونو بلونکي او داعيان به په کې مومي چې دى د الله تعالى لوري او لارې ته دعوتوي او د سمې لارې په تشخيص او ټاکنې کې ئې مرستې ته ورځي. خو ډېر لږ کسان دا کفايت او اهليت ترلاسه کوي، د دغو محدودو وگړو له جملې نه چې ايمان راوړي، ډېرى ئې مشرک شي او خپل ايمان د شرک په گندگيو لري، ځينې ئې داسې وي چې د الله تعالى په څنگ کې له غير الله نه هم طمعه لري، مرسته ترې غواړي او د هغوى کورگي ته پناه وړي، ځينې ئې له غير الله نه داسې وېرېږي لکه له الله تعالى نه، ځينې ئې له غير الله سره داسې مينه کوي چې داسې مينه او محبت يوازې له الله تعالى سره ښايي، يوه ډله ئې د غير الله په وړاندي داسې منقاد او فرمان وړونکي وي چې داسې انقياد له الله تعالى پرته بل چا ته جواز نه لري... د مشرکو وگړو په پرتله د هغو سوچه او مخلصو مسلمانانو شمېر چې ايمان ئې په شرک نه دى لږل شوى، دومره دى لکه د دنگو دنگو غرونو په ډېرو بې ارزښتو ډېرو کې د قيمتي کاڼو شمېر!!

دغه کافر او مشرک عناصر چې د پيغمبرانو عليهم السلام له دعوت سره مخالفت ته ملا تړي او له حق دين سره جنگېږي، څه شي له الهي عذابو ډاډه کړي؟ ولې د قيامت له ناڅاپي راتگ نه د امنيت احساس کوي؟ آيا دې خبرې بې باکه کړي او د گناه کولو جسارت ئې ورکړى چې له الهي عذابو وېره نه لري او ځان خوندي گڼي او د قيامت په ناڅاپي راتلو باور نه لري؟! دا څومره بې بنياده ډاډ دى او دا څومره جاهلانه بې باکي!!

دوى ته ووايه: موږ له تاسو نه خپله لار بېله کړې، زه او زما پلويان په بصيرت او پوهې سره د الله لوري ته بلنه ورکوو، الله تعالى له هر عيب او نقص نه

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

پاک گڼو او له شرک نه ځان ساتو، موږ په کایناتو کې د ژور غور او د تاریخ د دقیقې خبرې او مطالعې په نتیجه کې خپله لار ټاکلې ده، د الله تعالی د قدرت له نښو نښانو نه د ږندو په څېر سطحې نه تېرېږو، د دغو نښو نښانو پیغامونه په غور او تعمق سره اورو او د هغوی په رڼا کې خپله لار ټاکو.

دا دعوت او بلنه نوې نه ده، له دې نه مخکې هم ډېر ستر ستر شخصیتونه تېر شوي چې په وحی سره به یې لارښوونه کېده، آیا ستا مخالفین او هغه ځواکونه چې ستا دعوت درواغ گڼي او ستا پر ضد د جنگ جبهه پرانېزي، له تاریخي حوادثو او د خپلو پخوانیو کافرو او مشرکو ملگرو له بدو پاېلو عبرت نه اخلي؟! آیا په دې نه پوهېږي چې وروستی بری به خامخا د حقپالو په برخه کېږي، په دنیا کې هم او په آخرت کې هم او اخروي اجر خو به یې د دنیا په پرتله ډېر ډېر غوره وي؟!

دا یوازې ته نه یې چې له ستونزو، کړاوونو او مخالفتونو سره مخامخ یې، په ډېرو پیغمبرانو باندې داسې سخت او له زغملو اوچت کړاوونه راغلي او د مخالفینو له داسې شدید مخالفت سره مخامخ شوي چې د اولوالعزمه پیغمبرانو علیهم السلام د یاس او ناامېدۍ اسباب یې برابر کړي، هغوي له داسې وضعې سره مخامخ شوي چې گمان یې کړی د دعوت د بریا په اړه د دوی باور له گمان او غولونکو هیلو پرته بل څه نه وو، ځان یې په کلکې محاصرې کې موندلی، ټولي لارې یې پر خپلې مخې بندې لیدلې او د بري امکان او احتمال ورته په نشت برابر او محال معلوم شوی. په همدغې یوې ستونزمنې او له کړاوونو نه ډکې مرحلې کې الهي مرسته ورسېدلې، یاس او ناامېدې یې ختمه شوې او مخکنۍ هیلې یې رښتونې ختلې، د نجات بېرې یې له طوفانونو تېره شوې او د نجات او بریا ساحل ته رسېدلې او په همدغې مرحلې کې د دوی پر دښمنانو او مخالفینو باندې الهي عذاب نازل شوی او په کلکه مؤاخذه شوي. تر څو چې پیغمبران نه دي مایوس شوي، د دعوت کار یې پر مخ بولي؛ او د خپل قوم له هدایت نه یې طمع نه ده شکېدلې، الله تعالی د دوی پر مخالفینو د عذاب لېږل ځنډولی، خو کله چې قوم

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

دوى ته د رد ځواب ورکړى، دوى ئې رټلي، شړلي او د دوى په خلاف ئې د جنگ جبهه پرانيستې، الهي عذاب پرې نازل شوى، مهلت ئې پاى ته رسېدلى او تېر ئې ټول شوى.

قرآن چي کومي تاريخي قصې زموږ مخي ته ايښې دي، د تاريخ په لوړو ژورو کي د حق او باطل ترمنځ د تصادم او نښتو کومي پېښي ئې بيان کړې دي، په دې کي د عقل خاوندانو ته عبرتناک درسونه دي، دا د نورو کتابونو د هغو قصو په څېر مه گڼئ چي قصه خوښو له ځانه جوړې کړې، قرآن د تاريخ د ټولو دردمنو، زړه سواندو او صالحو بلونکو او دعوتگرانو او د دوى د رښتوني الهي دعوت تصديق کوي، هر څه ئې په ډېر دقت او تفصيل سره بيان کړي، څوک چي د حق په لټه کي وي او پر حقايقو د ايمان راوړلو اراده لري، دا کتاب به ئې لارښود وي او د ده لپاره د الله تعالى د رحمت او پېرزوينې ډالۍ.

بايبل د دې قصې په پاى کي ليکي: (يوسف د کورنۍ غړو ته وويل: زه فرعون ته وایم چي تاسو شپني کوله، دا دنده له نيکونو په ميراث درته پاتې ده... اوس له خپلو رمو سره مصر ته راغلي یئ... تاسو به هم فرعون ته همدا خبره وکړئ... که دا ځواب ورکړئ نو هغه به اجازه درکړي چي په جوشن کي پاتې شئ... د نورو سيمو خلک له شپنو کرکه لري... فرعون دوى ته په جوشن کي د پاتې کېدو اجازه ورکړه... يوسف خپل پلار هم فرعون ته راووست او هغه فرعون ته برکت ورکړ!! ... قحطي ورځ په ورځ زياتېده... يوسف د مصر او کنعان د خلکو ټولي پيسې د غلې په بدل کي ترلاسه او د فوعون په خزانه کي ئې جمع کړې... کله چي د خلکو پيسې ختمې شوې، يوسف ورته وويل: څاروي مو راکړئ چي په بدل کي ئې غله درکړم... دوى مجبور وو د يوه کال غلې په بدل کي د ولس ټول څاروي د فرعون په واک کي شول... خلک بيا راغلل، غله ئې وغوښته او وئې ويل چي اوس خو نه پيسې لرو او نه څاروي، له ځان او ځمکو پرته بل څه نه دي راته پاتې... يوسف د دوى ټولي ځمکي د فرعون لپاره ترې واخيستې... او په دې توگه ټول مصريان د فرعون غلامان شول... يوسف يوازي د کاهنانو ځمکي ترې واخيستې،

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

دا ځكه چې هغوى ته ئې وړيا خواړه وركول نو د خپلو ځمكو پلورلو ته اړ نه ول... نو يوسف خلكو ته وويل: ما تاسې او ستاسو ځمكې د فرعون لپاره پېرلې اوس به تاسو ته تخم دركوم چې وئې كړئ او د لو په مهال به پنځمه برخه فرعون ته وركوئ او پاتې به ئې ستاسو او ستاسو د څارويو خوراك او د راتلونكي كال د تخم لپاره وي... دوى ورته وويل: تا راسره بښگړه كړې ده، موږ راضي يو چې له دې وروسته د فرعون غلامان وو!!

گورئ چې بايبل يوسف عليه السلام د يوه داسي انسان په څېره كي انځور كړى چې د فرعون خادم دئ، د ولس له مجبوريتونو نه ئې د فرعون په گټه استفاده وكړه، د ولس هر څه ئې ترې واخيستل او د فرعون په واك كي ئې وركړل او ټول مصريان ئې د ده غلامان كړل!! آيا تر دې د ستر ظلم او تېري تصور كېدى شي؟ آيا داسي انسان تر فوعون هم لوى ظالم نه دئ؟ آيا دا ممكنه ده چې عادل او مهربان خداى داسي څوك په پيغمبرۍ غوره كړي؟! له دې دروغجنې وينا نه د بايبل د ليكونكي موخه دا ده چې خپلو پلويانو ته ووايي: مهمه دا ده چې اسرئيليان وژغورلى شي، كه په هره بيه وي، حتى د فرعون د ملگرتيا په بيه او حتى د فرعون پښو ته د يوه لوى ولس د غورځولو او د دوى په غاړه كي د غلامۍ د كړۍ اچولو په بيه!! ځكه چې ستاسو جد يوسف عليه السلام همداسي كړي وو!! بنايي يهودي ماركس او هيگل د ځمكو د دولتي كولو نظريه د بايبل له دغې برخي اخيستې وي!! خو تاسو د بايبل دا نظر له اسلام سره مقابسه كړئ چې وايي، ځمكه د هغه چا ده چې كړي ئې!! واكمن د خلكو له شتمنيو نه يوازي عشر او زكات ترلاسه كولى شي، خو دا د واكمن حق نه بلكي د (فقير او مسكين) حق دئ چې حكومت ئې له شتمنو اخلي او په نېستمنو ئې وېشي. قرآن دا د يوه ظالم او فرعوني نظام ځانگړتيا گڼي چې واكمن ئې ځان ته ټولواك وايي او د ملك او ولس ټولي شتمنۍ د ځان بولي، قرآن پيغمبران عليهم السلام او د دوى تگلاره د موسى عليه السلام په څېره كي داسي انځوروي چې هم د ظالم فرعون، هم د ټگمار هامان او هم د شتمن قارون مقابلې كوي، يو ئې د ظالمانه اقتدار بېلگه، بل

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

ئې د تگمارو مذهبي مشرانو بېلگه او درېيم ئې د حريصو شتمنو او بډايانو بېلگه. قرآن وايي چي د تاريخ په اوږدو کي تل دغو دريو طبقو د پيغمبرانو عليهم السلام مقابله کړې، خو بايبل يوسف عليه السلام د فرعون او کاهنانو ملگری معرفي کوي، د فرعون په گټه د عام ولس شتمنۍ مصادره کوي او کاهنانو ته امتيازات ورکوي، په اسلام کي نه خاصه مذهبي طبقه شته او نه د دوی لپاره ځانگړي امتيازات، اسلام فرعوني نظام په دې خاطر محکوموي چي خلک ئې په ډلو ډلو وېشلي وو، طبقاتي نظام ئې رامنځته کړی وو، چارواکو ځان ټولواک گانو او د ولس په شتمنيو کي ئې د هر راز تصرف حق ځان ته ورکاوو.

بايبل دا قصه او د (پيداېښت) کتاب په دې بېهوده خبرو پای ته رسوي:

(يعقوب له مرگه مخکي يوسف ته وويل: لوږه وکړه چي ما به په کنعان کي بنځوې... د ده دوو زامنو ته ئې برکت ورکړ... د کشر پر سر ئې بنی لاس او د مشر پر سر ئې کيني لاس ايښی وو... يوسف وويل: پلاره تا اشتباه کړې... بنی لاس د مشر پر سره کېږده... هغه ورته وويل: زه پوهېږم چي څه کوم... کشر به تر ده مخور او ستر وي او د ډېرو ولسونو پلار به وي... يوسف ته ئې وويل: زه خپله ټوله ځمکه هم تا ته سپارم... زامنو ته ئې وويل: زما خوا ته راغونډه شئ چي درته ووايم پر تاسو به څه حالت راشي!!!... رؤبي ته ئې وويل: ته د سيند د خپو په څېر څپانده يې... خو په دې خاطر چي زما پر يوې مېرمني دې جنسي تېری کړی له دې وروسته به په خپلو ورونو برلاسی نه يې... شمعون او لاوي ته ئې وويل: تاسو بې رحمه او بې انصافه يئ... يهودا د زمري د هغې بچي په څېر دئ چي له ښکاره وروسته وېده شوی وي، څوک دا جرأت کولی شي چي هغه راوينس کړي... د سلطنت او پاچايۍ عصا به تل د ده په لاس کي وي... بولون به د دريا ساحل کي مېشت شي... يساکار د بار وړونکي حيوان په څېر دئ... دان د هغه مار په څېر دئ چي په لارې کي د آسونو پښې چيچي... په جاد باندې به بريدونه وشي... اشي به ښېرازه ځمکي لري... نفتالي هغه غرڅه دئ چي ښکلي بچيان زېږوي... يوسف هغه مېوه لرونکې ونه ده چي د ويالې پر غاړه ئې ځانگو سيوری غوړولی وي... بنيامين د څيرونکي

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

لېوه په خبر دئ چې په سباوون کي خپل دښمنان داړي او ماښام هغه څه وېشي چې ترلاسه کړي ئې دي!!! بيا د يعقوب عليه السلام او يوسف عليه السلام د مړينې خبره کوي او په همدې سره دا قصه او دا کتاب پای ته رسوي.

د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: که دا د برکت ورکولو خبره رښتيا وي او يعقوب عليه السلام د دې واک او اختيار درلودی چې چا ته برکت ورکړي او بختور ئې کړي، نو آيا ده به د خپلي کورنۍ له کوم غړي سپمولی وو؟ آيا دا مجال به پاتې وو چې ځيني ترې محروم شي؟ ولې به ئې د ځينو په هکله هغه خبرې کولې چې بايبل ئې ادعا کوي؟ هيڅ پلار نه غواړي چې ځيني زامن ئې ښه او ځيني بد وي، پلار د خپل هيڅ زوی بدبختي او له سعادت نه محروميت نه خوښوي!! د بايبل دا خبره بې بنسټه او واهي ده چې د ښه پلار ټول اولاد به ښه وي او د بد پلار نسل به ټول بد وي، که داسي وي نو د يعقوب عليه السلام په ټول اولاد کي به يو هم داسي نه پيدا کېدو چې د بايبل په وينا ئې ورته ښه کړې او بد ئې گڼلې!! د انسان ښه والی او بد والی د ده په تربيه او روزني پوري تړلی، هيڅوک له خپلي مور شرير او بد دنيا ته نه راځي او هيڅوک په دې وجه له نورو غوره نه شي کېدی چې په ځانگړې کورنۍ کي پيدا شوی، د آذر په کور کي ابراهيم پيدا کېږي او د نوح په کور کي داسي زوی او مېرمن چې د ده په ځای د کافرانو ملگرتيا کوي.

د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو: آيا ممکنه ده چې د يعقوب عليه السلام په څېر ستر شخصيت دې د خپلو زامنو په وړاندي يوه زوی ته گوته ونيسي او ودې وايي: ده زما په مېرمني تېری کړی!! آيا کوم شريف انسان به داسي بد زوی له ځان سره وساتي؟ آيا کوم غيرتي ورور به داسي بدکار ورور په خپلي خوا کي ومني او له هغه سره به گډ ژوند ته تيار شي!!؟

قرآن د بايبل د دې بېهوده ويناوو او يعقوب عليه السلام ته د داسي پوچو او سپکو خبرو او بې بنسټو وړاندوينو د منسوبولو په خلاف فرمايي چې يعقوب عليه السلام له مرگه مخکي خپل زامن راغونډ کړل او ورته وئې ويل: له ما نه وروسته به د چا عبادت کوئ؟ هغوی په ځواب کي وويل: د هغه يوازي رب

د قرآن پلوشې..... د يوسف سوره

عبادت به کوو چې ستا او ستا د پلرونو ابراهيم، اسمعيل او اسحاق رب دئ او موږ ورته منقاد يو. او بيا د مخکنیو شخصیتونو په اړه د بحث په هکله یوه ډېره جامع لارښوونه کوي او د هغو خلکو غلطې انگېرنې تصحيح کوي چې نېکو شخصیتونو ته د ځان منسوبولو له لارې د امتیازاتو ترلاسه کول او ځان تر نورو غوره ثابتول غواړي، دغه غلطه انگېرنه ده چې قومي او نژادي تعصبات زېږوي او د سترو سترو فتنو او لویو لویو جگړو باعث گرځي، قرآن فرمایي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

البقرة: ۲۸۲

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

دا یوه ډله وه چې تېره شوه، دوی ته خپلي لاس ته راوړنې دي او تاسو ته خپلي (دوی به د خپلو کړو وړو بدله ترلاسه کوي او تاسو د خپلو کړو وړو)، له تاسو نه دا پوښتنه نه کېږي چې هغوی څه کول!!؟

يعني هر څوک به د خپلو عملونو په اړه پوښتل کېږي، نه یو د بل ځواب ورکولی شي او نه یو د بل د کړو وړو په وجه مکافات او مجازات کېږي!! او دا د بايبل د لیکنکي او د بايبل د منونکو او د ټولو هغو خلکو په خولې ستر او سخت گوزار دئ چې په نسلي امتیازاتو باور لري او گمان کوي چې معنوي او مذهبي مقام او منزلت یو داسي موروثي توکی دئ چې له پلاره اولاد ته انتقالېږي، لکه څنګه چې د بايبل بنسټ په همدې غلطې انگېرنې ایښودل شوی، په ټولو جاهلانه او محرفو مذهبونو کې به وگورئ چې دا انگېرنه ئې بنسټ دئ، مذهبي او معنوي مقام موروثي توکی گڼي، په نسلي امتیازاتو باور لري، یوه خاص تېر ته پر نورو ترجیح ورکوي، د عمل او عقیدې پر ځای نژادي اړیکي او معروفو شخصیتونو ته انتساب خدای ته د تقرب وسیله بولي، په ټولو دغو محرفو مذاهبو کې دا خبره شریکه ده چې خدای له یوه خاص توکم سره خاص

د يوسف سوره د قرآن پلوشې

تعلقات لري، هغه ورته تر نورو نازولی دی، خدای ټول خلک یو برابره دي پيدا کړي، ټول توکمونږ یو شانته نه دي، د دغو مذهبونو توپیر یوازي په دې کي دی چي هر یو خپل خاص او ځانگړی توکم د خدای نازولی توکم گڼي.

د سم او ناسم مذهب، صحیح او ناصحیح مسلک، اصلي او جعلی دین تر منځ د قضاوت په اړه دا د یوه ستر اصل په توگه په پام کي ولری چي: کوم یو ئې په توکمیز توپیر باور لري او خاص توکم ته پر نورو ترجیح ورکوي او کوم یو ټول انسانان برابر او د یوه پلار اولاد گڼي، کوم یو مذهبي مقام موروثي توکی گڼي او کوم یو ئې د انسان عمل او عقیده د ده د معنوي مقام او منزلت معیار گڼي، ناسم مذهب هغه دی چي د معنوي مقام په اړه د بایبل په څېر قضاوت کوي او سالم مذهب هغه دی چي قضاوت ئې قرآن ته ورته وي او وایي: **قُلْ إِنَّمَا أَدِيعُوا قَلْبِيَ لِلدِّينِ الْمَوْجُودِ الَّذِي يُقَرَّبُنِي إِلَى اللَّهِ وَأَبْذَرْتُمُوهُ كَالْعَلْفِ الْمَوتِرِ ۚ وَاللَّهُ يَدْعُنِي إِلَى دِينٍ مُّسْتَقِيمٍ**

قُلْ إِنَّمَا أَدِيعُوا قَلْبِيَ لِلدِّينِ الْمَوْجُودِ الَّذِي يُقَرَّبُنِي إِلَى اللَّهِ وَأَبْذَرْتُمُوهُ كَالْعَلْفِ الْمَوتِرِ ۚ وَاللَّهُ يَدْعُنِي إِلَى دِينٍ مُّسْتَقِيمٍ

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ